

BİLİŞİM

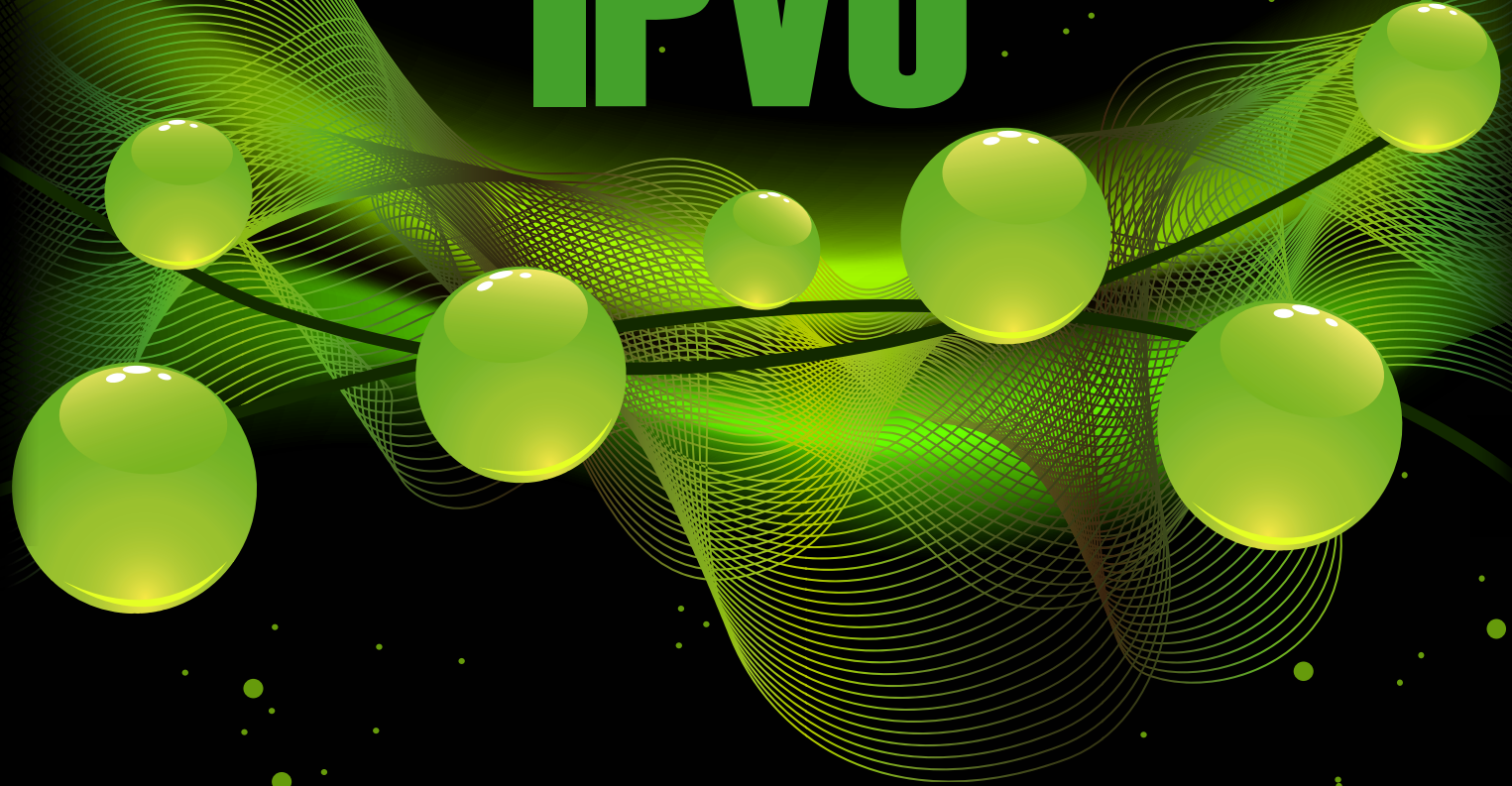
AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

340.282.366.920.938.463.463.374.607.431.768.211.456

'IPv6'da teorik olarak adreslenebilir düğüm sayısı'

Hazır mıyız? IPv6

ODTÜ'nün Second Life kampüsü

Sosyal medyanın “devrimdeki” payı

Bağlam Temelli Sayısal Kişilik Projesi

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 39 • SAYI 130

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, Murat Aşkar, Lütfi Varoğlu, İ. İlker Tabak, Türker Gülüm, Serhat Özeren, Levent Berkman, Kemal Karakoçak, Volkan Atalay, Ayla Altun, Koray Özer

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDİTÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, **İ. İlker Tabak** Genel, **Mehmet Ali Köksal** Hukuk, **Selçuk Özdemir** Eğitim, **Mukaddes Burhan** Savunma Bilişimi, **Görkem Çetin** Özgür Yazılım, **Talat Postacı** KOBİ, **Mehmet Yılmaz**er Kamu BİB, **Erdem Erkul** E-Devlet, **İzzet Gökhan Özbilgin** Güvenlik, **Nihal Sandıkçı** Müzik.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Eşref Küçük, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Mehmet Pektaş, Necdet Kesmez, Nezih Kuleyin, Nihat Yurt, Onur Fenar, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Yasemin Altun, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Genel Merkez: Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cadde No:3/11-12 06450 A. Öveçler-Ankara
Tel. 0312 479 3462, Faks: 0312 479 3467, e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

→ İÇİNDEKİLER

- 03 Künye
- 04 İçindekiler
- 08 Yayın Yönetmeninden - Koray Özer
- 10 Sosyal medya, işyerlerinde yasaklanmalı mı?
- 12 Ayaklanmalar, İnternet ve sosyal medyanın “devrim”i mi?
- 20 AB27’de en pahalı İnternet nerede?
- 22 Bilişim 2011 Şubat “Aşkınd@Hali” sayısının yankıları
- 24 Türkiye’de İnternet’i, 24 milyon kullanıyor

Dosya: Türkiye, IPv6’ya geçiyor

- 26 İnternet’te “IPv6” protokolüne geçiş, 2013’te tamamlanacak
- 32 **BTK Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Alkan:** IPv6 Ulusal Koordinasyon Kurulu oluşturulacak
- 42 **TÜBİTAK ULAKBİM Müdür Yardımcısı Orcan:** IPv6 teknolojilerini kullanan cihazlar üretmeliyiz
- 48 Sanal hayat, tablete kayıyor
- 50 **Ufkun Ötesi** - Günümüzde Bilişim Teknolojisi ve KOBİ’ler - Nezih Kuleyin
- 52 “Hayatın Sanal Gerçeği: İnternet”
- 54 **Söyleşi - ODTÜ BÖTE Başkan Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Bulu:** İnternet’ten uzaktan eğitime, 3 boyut kazandırdık
- 66 İnternet trafiğinde yüzde 92’lik artış olacak
- 67 Twitter mesajı “kamu malı” ve Türkçe Twitter
- 68 “Bilişim Vadisi için en uygun yer, Ankara”
- 70 **Söyleşi -Emre Küçükayvaz(Mobilera) & Bülent Yılmaz (Turkcell) :** Bağlam Temelli Sayısal Kişilik Projesi - Dr. Serdar Biroğul
- 84 **Simge** - Bir ilke imza Atmak - İ. İlker Tabak
- 90 **Kitap tanıtımı - 2010’un En İyileri** - Hikmet Temel Akarsu
- 98 **e-endüstri** - Destek değil köstek olmayın yeter! - Eylem Cülcüloğlu
- 100 .. T2011’de yatırım yapılacak 15 girişim
- 102 .. TBD şubelerinde nöbet değişikliği
- 106 .. **Müzik - En iyi 83. Orijinal Şarkı** - Nihal Sandıkçı
- 110 .. **BİM’leri Tanıyoruz** -ATO, tüm oda-borsalar için otomasyon projesi geliştiriyor
- 116 .. Yarım asırlık ticaret yasası, e-düzenlemeleri de içererek yenilendi
- 124 .. Türk Cumhuriyetlerle, bilişim ve ortak terim işbirliği
- 128 .. **Kitap tanıtımı** - Doç.Dr. Kürşat Çağıltay İnsan, bilgisayar etkileşimi ve kullanılabilirlik mühendisliği: Teoriden pratiğe
- 130 .. Microsoft’un masaüstü bilgisayarı, Haziran’da Türkiye’de
- 132 .. **KOBİ’lerden** - KOBİ’lerde çevre kirliliği ve yönetimi - Tuğba Altınışık
- 136 .. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ar-Ge Destekleri
- 142 .. İnternet Sizi Bekliyor “Ailenin İnternet Klavuzu” - Levent Karadağ

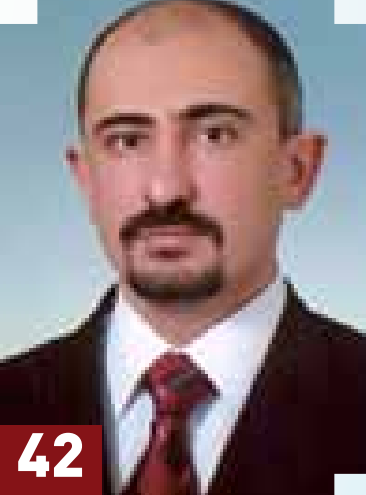
70
Emre Küçükayvaz(Mobilera) & Bülent Yılmaz (Turkcell)
Bağlam Temelli Sayısal Kişilik Projesi

12
Ayaklanmalar, internet ve sosyal medyanın “devrim”i mi?

26
BTK Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Alkan:
IPv6 Ulusal Koordinasyon Kurulu oluşturulacak

42
TÜBİTAK ULAKBİM Müdür Yardımcısı Orcan: IPv6 teknoloji-lerini kullanan cihazlar üretmeliyiz

54
ODTÜ BÖTE Başkan Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Bulu:
İnternet’ten uzaktan eğitime, 3 boyut kazandırdı

108
ATO, tüm oda-borsalar için otomasyon projesi geliştiriyor

Lütfen Not Alınız!

- **18. BİMY**
Bilgi İşlem Merkezi
Yöneticileri Semineri
07-10 Nisan 2011
KKTC - Acapulco Resort &
Convention & Spa
- **13. Kamu-BİB**
Kamu Bilişim
Platformu-13
12-15 Mayıs 2011
Antalya - Susesi Resort
Spa Hotel Belek

- **2. Uluslararası
Bilişim Hukuku
Kurultayı**

01-03 Haziran 2011
İzmir - İzmir Fuar Alanı

- **Bilişim 2011**
28. Ulusal Bilişim
Kurultayı

19-22 Ekim 2011
Ankara

Koray Özer

koray.ozertbd.org.tr

Merhaba

08.12.2010 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan Başbakanlık Genelgesi’yle ülkemizde de IPv4’den IPv6’ya geçiş çalışmaları başladı. 31 Ağustos 2013 tarihine kadar sürecektir olan “Ulusal IPv6 Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi” üç aşamalı bir şekilde kamu kurum ve kuruluşlarını IPv6 ile uyumlu hale getirecektir.

Aslında 32 bitlik IP adreslerinin zaman içinde tükeneyeceği ve bu duruma bir çare bulunması gerektiği daha 1980’li yıllarda anlaşılmıştı. 1990 yılında IPng (Internet Protocol, Next Generation) çalışma grubu kurularak IPv4’ün kısıtlılığı masaya yatırıldı. 1990’lı yılların sonundan başlayarak da şirketler IPv6’yı destekleyecek yazılım ve donanımların üretimini duyurmaya başladılar.

ABD, tüm federal ajanlarının ağ altyapısını 30 Haziran 2008’e kadar IPv6’ya geçirme kararı aldı. Avrupa Birliği 2008’de bu konuda bir eylem planı açıkladı... Çin, 2008 Pekin Olimpiyatlarını, ipv6.beijing2008.cn adresinde IPv6 üzerinden yayınladı.

Ülke olarak biz eylem planımızı 2010 yılının sonunda açıkladık. Acaba harekete geçmek için geç mi kaldık? Yoksa herşey yolunda mı? Bugüne kadar yapılanlar neler? Geçiş süreci nasıl olacak? BTK Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Mustafa Alkan’a ve TÜBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM)’den Serkan Orcan’a bu soruları sorduk...

Bugün 20 milyon kullanıcısı olan “Second Life” adlı üç boyutlu oyunda ODTU’nün de sanal bir kampüsü var. Bu kampüste uzaktan eğitim uygulamalarını destekleyen bir proje yürütülüyor. Proje yürütücüsü, ODTU Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BOTE) Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Tuğba Bulu’ya göre sanal kampüsteki derslerde öğrencilerin zihinsel ve motor becerileri diğer eğitim yöntemlerine göre daha etkin olabiliyor. Üç boyutlu sanal ortamların eğlenceli olması ve öğrencilerin bu ortamda kendilerini daha özgür hissetmesi de sanal kampüs eğitimi önemli kılıyor. Fotoğraflarından deniz kıyısına yapıldığını öğrendiğimiz “Second Life”daki ODTU sanal kampüsünü ve öğretim programını Bulu’yla konuştuk...

Elektronik eşyalarınızın (televizyon, müzik seti, klima) sizin alışkanlıklarınıza göre “hizmet vermelerini” ister miydiniz? Örneğin yazın sıcaklığında klimanız siz gelmeden önce evi tercih edeceğiniz bir şekilde soğutmuş olsun, eve girer girmez müzik setinizden akşam saatlerinde dinlemeyi sevdiğiniz bir parça çalsın, televizyon, merak ettiğiniz bir kanala ayarlanmış olsun... Bağlam Temelli Sayısal Kişilik (Context Based Digital Personality- CBDP) Projesi’yle elektronik cihazlarla gerçek kişiler arasında etkileşimi kolaylaştıracak sayısal kişilik yapılarının geliştirilmesi amaçlanıyor. 2008 yılında başlayıp içinde bulunduğumuz Mart 2011’de bitecek olan projeyi Dr. Serdar Biroğul tanıtıyor.

Şubat sayımızda aşkın sanal alemdeki uzantılarını, izdüşümlerini incelemiştik. “Aşkın @ hali” dosya konumuz medyada büyük ilgi gördü. Bu konudaki haber bültenimiz büyük gazetelerde ve yüzlerce internet sitesinde yer aldı. Ayrıca haberimizi bazı radyolar da duyurdu. Ayrıntılarını ilerideki sayfalarda okuyacağınız yankıları sizinle paylaşmak istedik...

Saygı ve Sevgilerimle
Koray Özer

Sosyal medya, işyerlerinde yasaklanmalı mı?

Çalışanların iş saatlerinde sosyal ağlara bağlanmasının yasaklanmasını eleştiren uzmanlar, kurumsal kimliklerle bu ortamlarda yer almanın zarardan çok yarar getirebileceğini bildirildi.

Aslıhan Bozkurt

aslihanbozkurt@tbd.org.tr

New York, Paris, Londra, San Fransisco, Roma, Hong Kong, Toronto ve Sao Paulo ile eş zamanlı olarak İstanbul'da McCann Erickson sponsorluğunda Sosyal Medya Haftası (Social Media Week) düzenlendi. 7-11 Şubat arasında gerçekleştirilen Hafta'nın Türkiye ayağına Galatasaray Üniversitesi ve Bilgi Üniversitesi ev sahipliği yaptı. 5 gün boyunca dünyanın 9 ayrı şehrinde gerçekleşen etkinlik ve konferanslarda sosyal medyanın, toplum ve iş hayatındaki etkileri, mobil sosyal ağlarda kullanıcı deneyimi, sosyal medya, moda, popülist kültür gibi konular tartışıldı. Galatasaray ve Bilgi üniversiteleri, Nublu ve Blogger's Base'in ev sahipliğini yaptığı etkinliklerde, yöneticiler, profesörler, Facebook uluslararası temsilcileri, Ekşi Sözlük yazarlarının yanı sıra, Cem Mumcu, Hayko Cepkin, Erdil Yaşaroğlu, Kürşat Başar, Oğuz Savaşan, Serdar Kuzuloğlu, Burcu Esmersoy, Bağış Erten, Bülent Timurlenk, Caner Eler, Fırat İşbecer gibi ünlüler de görüşlerini açıkladılar.

"Türk Usulü Sosyal Medya" etkinliğin en ilgi çeken oturumlarından biri oldu. SocialTrackers'tan

Mert Alemdar, Rabarba'nın kurucusu Oğuz Savaşan, Rabarba Mobil'den Fırat Ertem ve Erdil Yaşaroğlu sosyal medyanın kullanımına ilişkin bilgiler verdiler. Şirketlere sosyal medyayı yasaklamak yerine çalışanlarını seeder olarak kullanmaları gerektiğini anlatan Alemdar, "Eğer çalışanınızı denetleyecekseniz, cep telefonundan Facebook'a girilen bir zamanda bunu yasak koyarak yapamazsınız. Onun yerine onu arkadaş olarak ekleyin. Bakın o zaman iş sırasında ne kadar paylaşım yapabiliyor?" diye konuştu.

Bigumigu'nun kurucuları Aygül ve Yalçın Pembecioğlu'nun "Sosyal Medya Trendleri" etkinliği ile devam etti. IRC'den Sosyomat'a, ICQ'dan Yonja'ya kadar Türk İnternet dünyasında "unutulan değerleri" anımsatan Bigumigu ekibi, dijital trendlerin "sosyal" ortamlarda sadece iş odaklı gelişmediğini gösterdi.

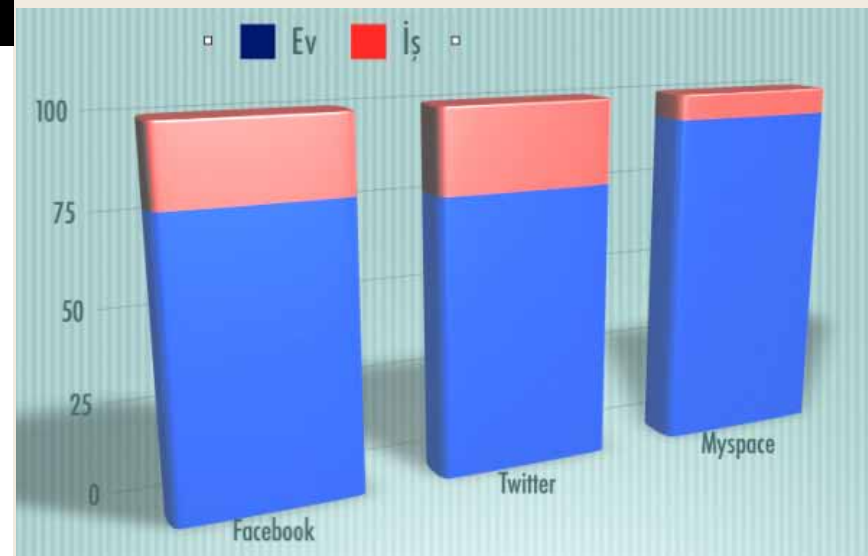
Facebook profili incelenerek eleman alınsın

Sonraki etkinlikte Cem Mumcu ve Bigumigu çifti, sosyal medyanın popüler kültüre olan etkisinden, sağlanan iletişim özgürlüğüyle bireyin kendi başına bir medya kanalı işlevi gördüğünden söz ettiler. İnsanların beğenilme isteğinin ilk çağlardan beri var olduğunu belirterek, "Sosyal medya sadece bunun ayyuka çıkmasına yol açmıştır, o kadar" diyen Mumcu, şunları söyledi:

"Bir insanın Facebook profilini inceleyerek çok rahatlıkla onun nasıl bir insan olduğunu anlayabilirsiniz. Bir insanı tanımak için Facebook profilleri sonsuz miktarda kaynak sunar. Paylaştığı fotoğraflar, ilgi alanları, paylaştığı yazılar, vs. Belki insan olduğu gibi görünmez, bazı yönlerini ön plana çıkartır ama bu da aslında çok önemli bir ipucudur: Hangi yönünü ön plana çıkartmaya çalışıyor? Neyi öne sürüyor? Bunlara bakarak insanları kolaylıkla çözebiliriz.

İnsan kaynakları şirketleri saçma sapan testlerle vakit kaybedeceklerine bu profillere bakarak eleman alımı yapsalar çok daha başarılı sonuçlara varırlar."

Haftada gerçekleştirilen etkinliklere Serdar Kuzuloğlu ve Yüce Zerey de konuk oldu. Zerey "like" butonunu sosyal medyanın para birimine benzetti. Birçok kullanıcının sosyal medyada başka insanlar gibi davrandığına değinen Kuzuloğlu, bir yandan da politikacı ve gazeteci gibi algılarımızda basmakalıp imajlara sıkışıp kalan ünlülerin nasıl kendileri gibi davranmaya başladıklarına işaret etti.

Ayaklanmalar, İnternet ve sosyal medyanın “devrim”i mi?

Tunus'ta genç bilgisayar mühendisinin kendini yakmasıyla başlayıp Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya yayılan protesto gösterileri, İnternet ve sosyal paylaşım sitelerinin gücünü gösterdi.

Aslıhan Bozkurt

Dünya, 2010'un son günlerinde Tunus'ta başlayıp sadece bu ülkeyle sınırlı kalmayıp “domino etkisi” gibi Kuzey Afrika ile Ortadoğu ülkelerine yayılan ayaklanmalara ve İnternet'in kitleleri organize etmedeki etkinliğine tanık oldu. Özellikle gençler, İnternet ortamında kurdukları ortak iletişim ağlarıyla hızla haberleşip birlik oluşturabileceklerini dünyaya gösterdiler.

İki yıl önce İran seçimlerinin ardından başlayan muhalif gösterilerde ilk kez etkili şekilde kullanılan İnternet ve sosyal ağlar, özellikle Tunus ve Mısır'daki gösterilerin de ortak noktası oldu. Ortadoğu'da iktidar değişikliklerine yol açan ayaklanmalar, kimilerine göre, sosyal medyanın ilk devrimi olarak tarihe geçti. Gösteriler, Facebook, Twitter, Youtube ve Dailymotion gibi sosyal paylaşım sitelerinin gücünü ortaya koydu. Çünkü gerek Tunus gerekse Mısır'da, “karizmatik bir muhalif lider”, kitleleri sürükledi. Farklı coğrafi bölgele ve farklı sosyal kesimlerden insanlar, tek tek sessizce sosyal ağa girip, örgütlendi. Ve aynı anda sokağa çıktı.

Her şey, Tunus'ta 26 yaşındaki bilgisayar mühendisi olan ve manavcılık yapan Muhammed Buozeni'nin kendini yakmasıyla başladı. Tunus karıştı, halk ayaklandı ve darbeyle iktidara gelen Devlet Başkanı Zeynel Abidin Bin Ali'nin 23 yıllık diktatörlüğü 28 günde devrildi. Olayların devlet Başkanı ve eşinin yolsuzluk belgelerinin Wikileaks'ta açıklanmasına denk düşmesi ise “Wikileaks ilk kurbanını mı verdi?” sorusunu akıllara getirdi.

Ardından Mısır'da ülkeyi 30 yıldır yöneten Hüsnü Mübarek'i koltuğundan eden ayaklanma yaşandı. Gösteri günü olarak, resmi tatil ilan edilen “Polis Günü” seçildi ve Facebook ve Twitter hesaplarından “sokağa dökülün” sözüne, 90 bin kişi olumlu yanıt verdi. Ve 1977'den bu yana en büyük gösteride binlerce kişi iktidara karşı sokağa döküldü. Mısır'da hükümet, önce özellikle Twitter ve Facebook gibi sosyal medya ağlarını yasakladı. Sonra da İnternet'e erişimi tamamen engelledi. Göstericiler cep telefonlarından SMS'le örgütlendiler. Bunun üzerine cep telefonları da kesildi. Bu arada Mısır'da hükümetin uyguladığı İnternet erişim yasağı karşısında alternatif yöntemler geliştirildi. Google, Mısırlıların ülkedeki İnternet engellemesine takılmadan cep telefonu aracılığıyla Twitter üzerinden mesaj gönderebilmelerini sağlayacak bir sistem kurmak üzere işbirliği yaptığını açıkladı. Ayaklanmalarda sosyal medya ve Wikileaks'in etkisi tartışma yarattı. Kimilerine göre halk, Wikileaks belgelerinde hükümetin yolsuzluklara bulaştığını gördü ve sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla örgütlendi. Kimi uzmanlar ise İnternet'in, ezilen halkın örgütlenmesine katkıda bulunsa da kitlesel bir hareket yaratamayacağı görüşünde. İran, Mısır gibi ülkelerdeki sansür, blog yazarlarının yargılanması ayaklanmaları tetiklediği söylenebilir. Ancak, devrimin birçok etmeni bulunuyor ve İnternet bunlardan yalnızca biri.

Sosyal medyanın toplumsal hareketlerdeki rolü

Tarihçi, siyaset bilimci ve Ortadoğu uzmanı Hamit Bozarıslan, “Ortadoğu: Bir Şiddet Tarihi” adlı yeni kitabında, devrimin öncüsünün, hareket yeteneğini İnternet’ten alan siber halk ordusu olduğunu belirtiyor.

Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi ve İnternet Teknolojileri Derneği Başkanı Doç. Dr. Mustafa Akgül ise, İnternet’in devrimsel bir değişim olduğunu anımsatıp Tunus ve Mısır’da yaşanan olayların paylaşım sitelerini, dolayısıyla İnternet’in gücünü kanıtladığını dile getirdi. Akgül, “Çok az insan iyi örgütlü olarak bütün dünyaya ulaşabiliyor. İnternet’in içinde olanlar bile ileriye göremiyorlar. İnternet devrimsel bir değişim. Bu değişim birilerini rahatsız ediyor, onları sıkıntıya sokuyor” dedi.

Galatasaray Üniversitesi, Bilgi Üniversitesi, Blogger Base ve Nublu’nun ev sahipliğinde 7-11 Şubat 2011 tarihleri arasında yapılan “Sosyal Medya Hafta”sındaki panellerden birinde, Ortadoğu ve Kuzey Afrika’da yaşanan ayaklanmalar ele alındı. Habertürk’ten Kemal Pehlivanoğlu’nun haberine göre, bu panelde kimilerinin “dijital devrim” olarak gördüğü kimilerinin ise kuşkuyla yaklaştığı halk ayaklanmalarında sosyal medyanın toplumsal hareketlerdeki rolü masaya yatırıldı. Örneklerinin gelecek yıllarda giderek çoğaldığını göreceğimiz bu tip olaylarda sosyal medyanın, dijital aktivizmin rolü üzerine iyimserler ve kuşkucular arasında ciddi tartışmalara şahit olacağız gibi.

Bilgi Üniversitesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku öğretim üyesi Özgür Uçkan, “sosyal medya ve muhalefet”e yaklaşımda şüpheçiler ve iyimserler olarak ikiye bölünmüş akademisyen camiası içinde, sosyal medyanın güçlü bir muhalefet oluşturabildiğini savunuyor.

Uçkan, “Mısır’da İnternet’in kapatılmasından sonra, beş gün içersinde 300 kişi öldü, 1500 kişi de yaralandı. Resmi rakamlara göre zarar 5 milyon dolara ulaştı, gayri resmi olarak ise zararın 300-600 milyon dolar arasında olması bekleniyor. İnternet geri geldiğinde artık olayların seyri değişmişti” diyerek İnternet ve sosyal medyanın Mısır’daki olaylardaki aktif rolüne ve ciddi rahatsızlık uyandırdığına parmak basıyor.

Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi’nden Doç. Dr Aslı Tunç ise, sosyal medya ülkelere demokrasi getiriyor lafına şüpheyle ya da ihtiyatla yaklaşılmamasından yana olanlardan. Eski İngiliz politikacı Gordon Brow’un “Twitter çağına denk gelseydi, Ruanda katliamı olmazdı” lafı ona göre abartılı.

Türkiye’deki az sayıdaki bilişim hukukçularından Ceyda Cimilli Akaydın da olayların değerlendiriliş, sosyal medya söylemi üzerinden hikâye ediliş biçimini fazla “batılı” buluyor ve ekliyor: “Gençliğinde çok fazla provakasyona gelmiş biri olarak, bu olaylardan, sosyal medyanın gücü söyleminden kuşku duyuyorum.”

Twitter devrimleri mi?

İsmet Berkan

iberkan@hurriyet.com.tr

Sosyal medyanın Tunus ve Mısır'daki halk isyanlarındaki rolü ilk günden beri çok konuşuluyor. İnsanlar sosyal medya yoluyla, daha çok da Twitter yoluyla seslerini duyuruyor, birbiriyle haberleşiyor. Biz de, buralarda yaşananları sosyal medya sayesinde anında takip edebiliyor, istersek tepki verebiliyoruz.

...

Bir sosyal medya araştırma sitesi olan Sysomos, Mısır'la ilişkili tweetleri analiz etmiş. İlginçtir, toplamda 52 milyon twitter kullanıcısının sadece 14 bin 642'sinin yaşadığı yer olarak Mısır, Yemen veya Tunus'tan birini gösterdiği ortaya çıkmış. (Böyle bir şart yok, Türkiyeli bir kullanıcı olup yaşadığınız yeri Mars gezegeni olarak gösterebilirsiniz, unutmayın.) Bu 14 bin 642 kişinin de yüzde 88'i Mısır'dan.

Kullanıcılar, 16-23 Ocak haftasında toplam 122 bin 139 tweet atmışlar, Mısır, Yemen veya Tunus'la ilgili. Ama Mısır'da gösterilerin tırmandığı 24-30 Ocak haftasında bir anda tweet sayısı 1 milyon 317 bin 233'e tırmanmış.

Sadece bu rakam bile sosyal medyanın o dönemde ne kadar yoğun kullanıldığını, pek çoğu için yegane haberleşme aracına dönüştüğünü kanıtlıyor zaten.

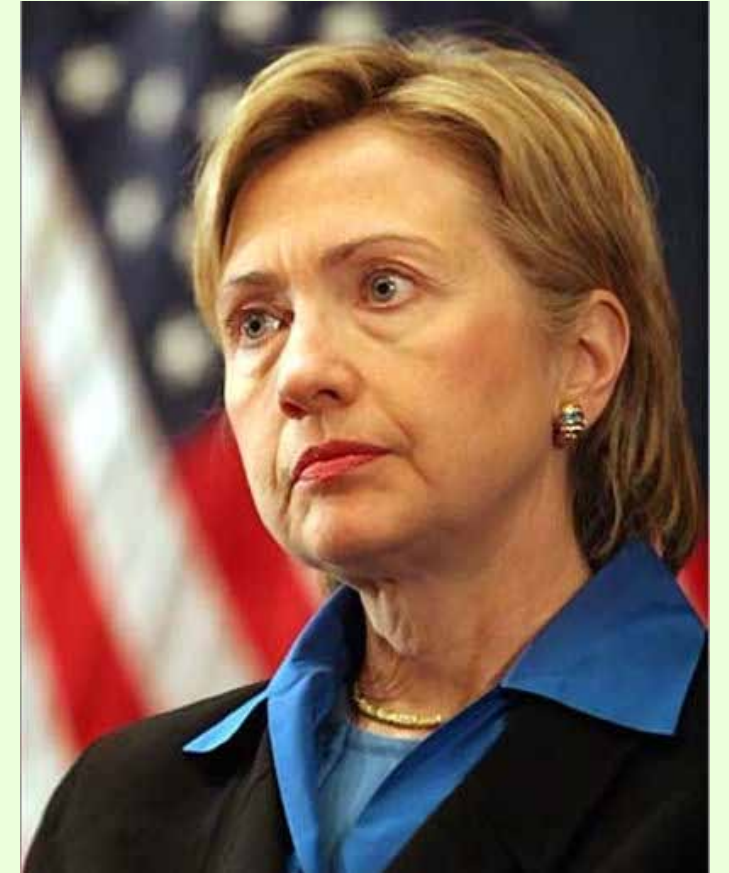

Clinton: Genç nesil, yeni İnternet teknolojileriyle eski düzenleri tehdit ediyor

ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, 4 Şubat 2011'de Münih'te gerçekleşen 47. Güvenlik Konferansı'nda Ortadoğu'da "mükemmel bir ayaklanma fırtınası" gerçekleştiğini açıklayarak "Yeni genç nesil, yeni İnternet teknolojileriyle eski düzenleri tehdit ediyor ve ABD'nin çok önem verdiği bölge güvenliğini sarsıyor. Mevcut sistemler devam ettirilemez hale geldi" dedi.

15 Şubat 2011'de Georgetown Üniversitesi'nde konuşan Clinton, İnternet'in hem siyasi, sosyal ve ekonomik değişimin katalizörü hem de bu değişimi durdurmak için bir araç olarak kullanılabileceğini anlattı ve İnternet'in 21'nci yüzyılın kamusal alanı haline geldiğini söyledi. Özgür, açık, güvenli ve güvenilir bir İnternet için uluslararası işbirliği çağrısı yapan Clinton, ABD'nin İnternet aktivistleri ve muhaliflerle yan yana durmaya devam edeceğinin sözünü verdi.

İnternet'in hem siyasi, sosyal ve ekonomik değişimin katalizörü hem de bu değişimi durdurmak için bir araç olarak kullanılabileceğini anlatan Clinton, İnternet'in 21'nci yüzyılın kamusal alanı haline geldiğini söyledi. "Bu alandan yararlanmak için temel prensipleri, kuralları, desteklenmesi gereken davranışları tartışmalıyız" diyen Clinton, geçtiğimiz yıl benzer bir konuşma yaparak evrensel haklar ve özgürlüklerle ilgili bir temel çerçeve ortaya koyduğunu anımsattı.

İnternet aktivistlerine 25 milyon dolarlık yardım

Clinton, 21 Şubat 2011'de yine aynı üniversitede, görüşlerini İnternet üzerinden yayan muhaliflere teknoloji, araç ve eğitim yardımı yapacaklarını açıkladı. ABD'nin İnternet aktivistlerine yardım için 25 milyon dolarlık bir bütçe ayırdığı bildirildi.

Time: Teknoloji ve gençlik, umut oldu

Time dergisi, Ortadoğu'da yaşanan halk ayaklanmaları ile ilgili yayınladığı yorumda endişelerini dile getirirken teknoloji ve gençliğin umut olduğunu yazdı. Dergideki yorumda şu ifadeler yer aldı: "Sicilya ve Fransa'da yaşanan 1848 Devrimi'nin ruhu, bugün Ortadoğu'da yaşananlara çok benziyordu. 1848'in sonu iyi olmadı ama bu kez her şey farklı olabilir. Bunun da iki sebebi var: Gençlik ve teknoloji.

Tunus ve Mısır'da yaşananların sebebinin Facebook olduğunu söylemek olayı fazla basitleştirmek anlamına gelebilir. Ancak teknolojinin bölge halklarının eğitilmesinde, bilgilenmesinde ve dünyayla bağlantılarının güçlendirilmesinde önemli bir rol oynadığı yadsınamaz.

Bu tür gelişmeler devletleri zayıflatır, bireyleri güçlendirir. Eski günlerde bilgi teknolojileri iktidardakilerin avantajındaydı çünkü sınırlı sayıdaydı. Bu yüzden 1930'lu yıllarda devrimciler radyo istasyonlarını kontrol altına almaya çalışırdı. Böylece kitlelere ulaşabilirlerdi. Bugün teknolojiler o kadar çok ki kimse kontrol edemiyor. Bilginin yayılmasını önlemek isteyenlere kötü haber..."

HOME U.S. POLITICS WORLD BUSINESS TECHLAND HEALTH SCIENCE ARTS TRAVEL PHOTOS V ...

TIME
IN PARTNERSHIP WITH CNN World
Main • Postcards • Global Spin • Intelligent Cities • Global Adviser • The Royal We

SEARCH TIME.COM

Why There's No Turning Back in the Middle East

By FAREED ZAKARIA Thursday, Feb. 17, 2011

Related Stories

- Rage, Rap and Revolution: Inside the Arab Youth Quake
- After Mubarak: Rebels with Too Many Causes
- How a New Swiss Law Can Help Egypt Get Its Money Back

Newsfeed

- Tweets, Curses and Stammers: The Best Moments from the 2011 Oscars
- Understated Helena and Dior-Free Natalie: The 7 Biggest Fashion Surprises at the 2011 Oscars
- Razzies Recap: The Last Airbender Takes Home Worst Movie Honors

Tweet

The year of the revolutions began in January, in a small country of little importance. Then the protests spread to the region's largest and most important state, toppling a regime that had seemed firmly entrenched. The effect was far-reaching. The air was filled with talk of liberty and freedom. Street protests cropped up everywhere, challenging the rule of autocrats and monarchs, who watched from their palaces with fear.

That could be a description of events in Tunisia and Egypt as those countries' peaceful revolutions have inspired and galvanized people across the Middle East. In fact, it refers to popular uprisings 162 years earlier that began in Sicily and France. The revolutions of 1848, as they were called, were remarkably similar

Dominic Nahr / Magnum for TIME

PRINT EMAIL REPRINTS f t + MORE

AB27'de en pahalı İnternet nerede?

TEPEV'in yayımladığı OECD ülkelerindeki İnternet erişim ücretleri raporuna göre **Türkiye en pahalı ülkelerden biri.**

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), OECD Genişbant İstatistikleri'ni derleyip bir rapor halinde yayımladı. Veri hızı bazındaki ücretlerin kriter olarak alındığı OECD ülkelerindeki İnternet erişim ücretleri raporu ile TEPEV, 2.39 dolarlık en düşük ve 76.11 dolarlık en yüksek megabit/saniye'lik fiyatlarıyla, Türkiye'nin İnternet'in en pahalı olduğu ülkelerden biri olduğunu açıkladı.

"Türkiye'de Kişilerin İnternet Kullanımları Ne Şekilde Değişiyor? İnternet Kullanıcıları Üzerine Bir Değerlendirme" başlıklı rapor TEPAV Araştırmacıları Ü. Barış Urhan ve İrem Kızılca tarafından yazıldı. Raporda, 2009 yılı verilerine göre Türkiye'de nüfusun yüzde 62'sinin hayatlarında hiç İnternet kullanmadığının belirlendiği ifade edildi. Bu oran Avrupa Birliği 27 (AB27) ülkeleri ile kıyaslandığında, Romanya ve Türkiye'nin başı çektiği görüldü. Hiç İnternet'e girmemiş nüfusun büyüklüğüne karşılık, son dört yıl içerisinde evden İnternet'e erişim sahipliği açısından ise iyileşme oldu. 2007'de hanelerin yüzde 80'i evden İnternet'e erişemezken, bu oran 2010'da yüzde 57'lere kadar düştü. Evden İnternet erişimine sahip olmayan hanelerin nedenlerine bakıldığında ise İnternet bağlantı ücretlerinin yüksekliğinden şikâyet edenlerin oranının 2007 - 2010 döneminde yüzde 50'den fazla arttığı görüldü.

OECD Genişbant İstatistikleri'ne göre 2.39 dolarlık en düşük ve 76.11 dolarlık en yüksek Megabit/saniye'lik fiyatlarıyla Türkiye, İnternet'in OECD ölçeğinde en pahalı olduğu ülkelerden biri oldu. İnternet bağlantı ücretlerine daha yakından bakıldığında farklı bağlantı hızlarına göre Türkiye'nin yine OECD ülkelerinin birçoğundan daha pahalı bir servise sahip olduğunu görüldü. Özellikle yüksek hızlarda ortalama bağlantı maliyeti 621 doları bulan Türkiye'nin, en yakın takipçisi Lüksemburg'da ise benzer bir bağlantının ortalama fiyatı sadece 112 dolar civarında. İnternet'i kullanan bireylerin kullanım amaçları AB-27 ülkeleri ile kıyaslandığında ortaya ilginç sonuçlar çıktı: 2008 - 2010 döneminde Türkiye'deki kullanıcılarının İnternet'i kullanım amaçlarında ilk 3 sırayı "e-posta göndermek ve almak, sohbet odalarına girmek ve İnternet'ten gazete dergi okumak" aldı. Bu durum, AB-27'de ise "e-posta göndermek ve almak, mal ve hizmetler hakkında bilgi almak ve sağlıkla ilgili bilgi aramak" olarak sıralandı.

Bilişim 2011 Şubat “Aşkın@Hali” sayısının yankıları

TBD Bilişim Dergisi'ne basından yoğun ilgi

Yaklaşık iki yıldır elektronik ortamda yayınlanan TBD Bilişim Dergisi, bilişim kültürünün yaygınlaşmasına ilişkin yayınına ödünsüz bir şekilde devam ediyor.

Özellikle “14 Şubat Sevgililer Günü” nedeniyle, İnternet'in toplumdaki sevgi, aşk ve evlilik olgusuna yansımaları mercek altına aldığımız Şubat (129.) sayımız yazılı medyanın yoğun ilgisi ile karşılaştı.

160 sayfalık dergimiz, Aşkın@Hali başlığıyla, 9 Şubat 2011'da Sabah, 10 Şubat 2011'de ise İlke gazetesinde haber oldu. Ayrıca Sky Radyo: “İşin Aslı” programında Psikolog Tarık Solmuş, Bilişim dergimizde yer alan söyleşisi üzerine konuştu.

Bilişim dergisinin şubat sayısı 100'e yakın İnternet sitesinde yer aldı. Bu sitelerden bazıları şunlar:

Cumhuriyet Gazetesi

<http://www.cumhuriyet.com.tr/?hn=215052>

<http://www.cumhuriyet.com.tr/?hn=215066>

<http://kitapdergi.cumhuriyet.com.tr/?hn=215052>

<http://www.cumhuriyet.com.tr/?hn=215072> (Mithat Bereket Söyleşisi)

Milliyet Gazetesi

<http://www.milliyet.com.tr/3-5-milyon-turk-sanal-ask-pesinde/yasam/sondakika/09.02.2011/1350083/default.htm>

Posta Gazetesi

http://www.posta.com.tr/yasam/HaberDetay/Aski_internetten_ariyoruz.htm?ArticleID=60705

Vatan Gazetesi

<http://haber.gazetevatan.com/35-milyon-turk-sanal-ask-pesinde/358182/7/Yasam>

NTV

<http://www.ntvmsnbc.com/id/25180951/>

http://www.ntvhaber.org/haber_detay.asp?haberID=7897

http://www.gazeteport.com.tr/EKONOMI/NEWS/GP_850274

<http://www.gazete5.com/haber/siber-guvenlik-tatbikati-bilisim-dergisinde-5-subat-2011-81507.htm>

http://www.gazete24.com/haber/internette_flort_ekonomisi_.htm

<http://www.gazete8.com/turkiyede-yaklasik-3-5-milyon-kisi-aski-internette-ariyor.html>

<http://www.flashaber.gen.tr/ekonomi/3-5-milyon-turk-sanal-ask-pesinde.html>

<http://ekonomi.haberturk.com/teknoloji/haber/599380-35-milyar-dolarlik-sanal-flort-endustrisi>

<http://www.bizim.fm/yasam/turklerin-cogu-aski-boyle-ariyor-950.html>

<http://www.ekovitrin.com/index.php/3-5-milyar-dolarlik-sanal-flort-endustrisi/>

<http://www.internethaber.com/turklerin-cogu-aski-boyle-ariyor-326911h.htm>

<http://www.gaste24.com/Haber/Ekonomi/09022011/35-milyon-Turk-sanal-ask-pesinde.php>

'Siber aşkın kaynağı, sorunlu ilişkiler'

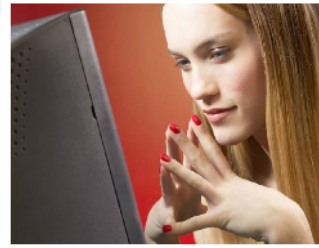
Evlilik içindeki sorunlar, tekdüzelik ve doyumsuzluğun, kişileri siber flört ve aşklara yönelttiğine işaret eden Kaya, internetin sadakatsizlik için önemli bir mecra olduğunu vurguladı.

Cumhuriyet Haber Portalı

İstanbul- Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi ve Türkiye Psikiyatri Derneği Genel Sekreteri Doç. Dr. **Burhanettin Kaya**, evlilik içindeki sorunlar, tekdüzelik ve doyumsuzluğun, kişilerin siber flört ve aşklara yönelen açmasına yol açtığı belirterek İnternet'in sadakatsizlik için önemli bir mecra olduğuna dikkat çekti.

Aşkın, sanal gerçeklikte de mümkün olduğunu hatta taşıdığı tüm risklerine rağmen aşk denizinin kabardığı en yaygın dünyanın bugün İnternet ortamı olduğunu bildiren Kaya, “**Akıl bittiği yerde aşkın başladığı önermesini belki de en geçerli kılan kavramlardan biri İnternet aşkıdır**” dedi.

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) www.bilisimdergisi.org adresinde yayınlanan aylık sanal yayını Bilişim Dergisi, “**14 Şubat Sevgililer Günü**” nedeniyle, “**Dosya**” sayfalarında İnternet, web sitelerinin toplumdaki sevgi-aşk ve evlilik kurumuna yansımalarını irdeliyor. “**Dosya: Aşkın @ hali**” sayfalarındaki habere göre, sanal ortamda kurulan ilişkilerin günümüz gerçekliğinin bir parçası olduğuna işaret ediyor.

<http://www.sonhaberler.com/haber/aski-internetten-ariyor-lar-63790.htm>

<http://www.haber34.net/teknoloji/turkler-askini-internette-ariyor.html>

http://www.habertakip.com/haberler/Turklerin_cogu_aski_boyle_ariyor-1288743

<http://www.haber1.com/35-milyon-dolarlik-sanal-flort.html>

<http://www.aktifhaber.com/3.5-milyon-dolarlik-sanal-flort-endustrisi-393167h.htm>

<http://www.tarafsizhaber.com/haber-A351k305-internetten-ar305yorlar-717209/>

<http://www.biltekhaber.com/Web/Haber/HaberOku.aspx?haberID=4874>

<http://www.objektifhaber.com/haber/ekonomi/aski-internetten-ariyoruz-69176.html>

<http://www.kirkagac.net/ulusal-medya/vay-halimizeaski-internette-ariyoruz.htm>

<http://www.finansgundem.com/haber/3-5-milyon-Turk-sanal-ask-pesinde/48204>

<http://www.ankaraport.net/haberler/16988/flort-ve-tanisma-siteleri-para-basiyor.html>

<http://www.ogretmendunyasi.org/>

<http://reali.st/haber/267896/turkler-askini-internette-ariyor-.htm>

<http://www.genbilim.com/content/view/292466/52/>

http://www.bilgicagi.com/Yazilar/4698-35_milyon_turk_internetten_ask_ariyor.aspx

<http://www.paraborsa.net/3-5-milyar-dolarlik-sanal-flort-endustrisi>

<http://www.turkmedya.com/V1/Pg/detail/NewID/344883/CatID/29/CityName/Isparta/TownID/0/VillageID/0/SchoolID/>

ANASAYFA
BUGÜNKÜ MİLLİYET
YAZARLAR
SİYASET

27 Şubat 2011, Pazar | SON DAKİKA

Kültür Sanat | Sinema | TV | Kadın | Bebek | Sağlık | Teknoloji | Eğitim | Otomobil

tatil! Budur! .com

%50 İNDİRİM
Şimdi Alın, Karlı Çık

Yaşam / Son dakika

Yorum Yaz | Arkadaşıma gönder | Sitene Ekle | Yazdır

3.5 milyon Türk sanal aşk peşinde

Türkiye'de yaklaşık 3.5 milyon kişi, aşkı internette arıyor. Dünyada 2010 yılında 3.5 milyar dolar olarak tahmin edilen sanal flört endüstrisinin 2011'de 4 milyar doları bulacağı tahmin ediliyor

08:20 | 09 Şubat 2011

Sevgililer Günü yaklaşırken Türkiye'de yaklaşık 3.5 milyon kişinin aşkı internette aradığı ortaya çıktı. İnternetteki sanal flört, evlilik, tanışma sitelerinin pazar büyüklüğü 3.5 milyar doları geçti. 2011 yılında sanal flört pazarının daha da büyüyerek 4 milyar dolara çıkması bekleniyor. **Türkiye** Bilişim Derneği (TBD), “14 Şubat Sevgililer Günü” nedeniyle, internetin toplumdaki sevgi, aşk ve evlilik olgusuna yansımaları mercek altına aldı. Derneğin sanal yayın organı Bilişim Dergisi'nde yer alan değerlendirmeler sanal flört ve çöpçatan sitelerinin ulaştığı ekonomik büyüklüğü de ortaya koydu.

<http://www.kenthaber.com/Haber/bilim-teknoloji/Normal/aski-internette-ariyoruz/3626a530-c4ad-444b-9b2e-ce75f83108c3>

<http://www.gercekgundem.com/?p=350073>

<http://www.pressturk.com/haber/turkler-sanal-ask-muptelasi/42198.html>

<http://www.kanal61.com/haber-Turklerin-Cogu-Aski-Bole-Ariyor-22672/>

<http://www.patronlardunyasi.com/haber/3-5-milyon-Turk-sanal-ask-pesinde/99105>

<http://www.tarafsizhaber.com/haber-Bu-da-t305klama-usul252-a351k-721200/>

Türkiye'de İnternet'i, 24 milyon kullanıyor

2006'da, Reklamverenler ve Reklamcılar derneklerinin kurucu üyeleri arasında bulunduğu, interaktif alanda etkinlik gösteren yayıncı, medya ve kreatif ajansları olmak üzere 23 katılımcıyla oluşturulan IAB (Interactive Advertising Bureau) Türkiye, İnternet Ölçümleme Araştırması, Türkiye'de 24 milyon İnternet kullanıcısı bulunduğunu belirledi. Bu kullanıcıların yüzde 84'üne ulaşan araştırmanın ürettiği sosyo-demografik veriye göre, Türk İnternet kullanıcılarının büyük çoğunluğunu, satın alma gücü yüksek, karar verici kitle oluşturuyor. Söz konusu kitlenin yüzde 42'si 25-44 yaş aralığında, yüzde 53'ü ABC1 SES grubunda, yüzde 34'ü 25 yaş üstü ve hane alışverişinden sorumlu ve yüzde 48'i internetten gazete ve haber okuyor.

Araştırma sonucunda çıkan Türkiye İnternet kullanıcı profili, ezberleri bozduğu, İnternet'in artık bir kitle iletişim (mass) mecrası haline geldiği ve bu mecranın geniş kitlelere ulaşma gücünün çok yüksek olduğunu gösteriyor.

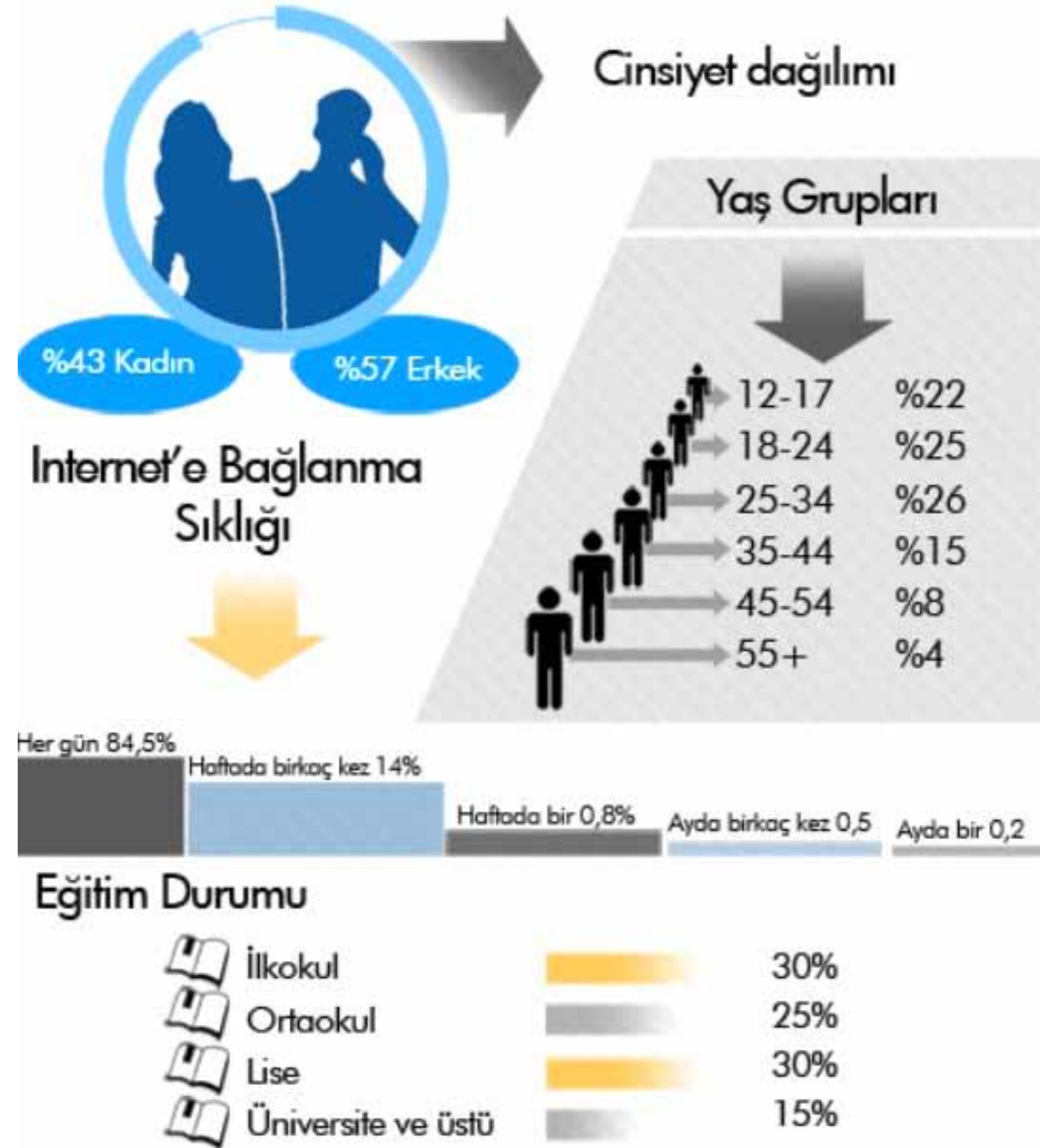
Araştırmaya göre, Türkiye'de İnternet'e bağlananların yüzde 57'si erkek. Kullanıcıların yüzde 86'sı her gün, yüzde 13'ü haftada birkaç kez, yüzde 0,62'si haftada bir, yüzde 0,27'si ayda birkaç kez, yüzde 0,14'ü ise ayda bir internete bağlanıyor.

Türkiye'deki İnternet kullanıcılarının yüzde 30'u ilkokul, yüzde 25'i ortaokul, yüzde 30'u lise ve yüzde 15'i üniversite ve üstü mezunu. Üniversite ve üstü eğitilmiş kullanıcı sayısı 1,1 milyon gerçek kişi iken, üniversite ve üstü eğitilmiş yönetici sayısı 838.362 gerçek kişiyi buluyor.

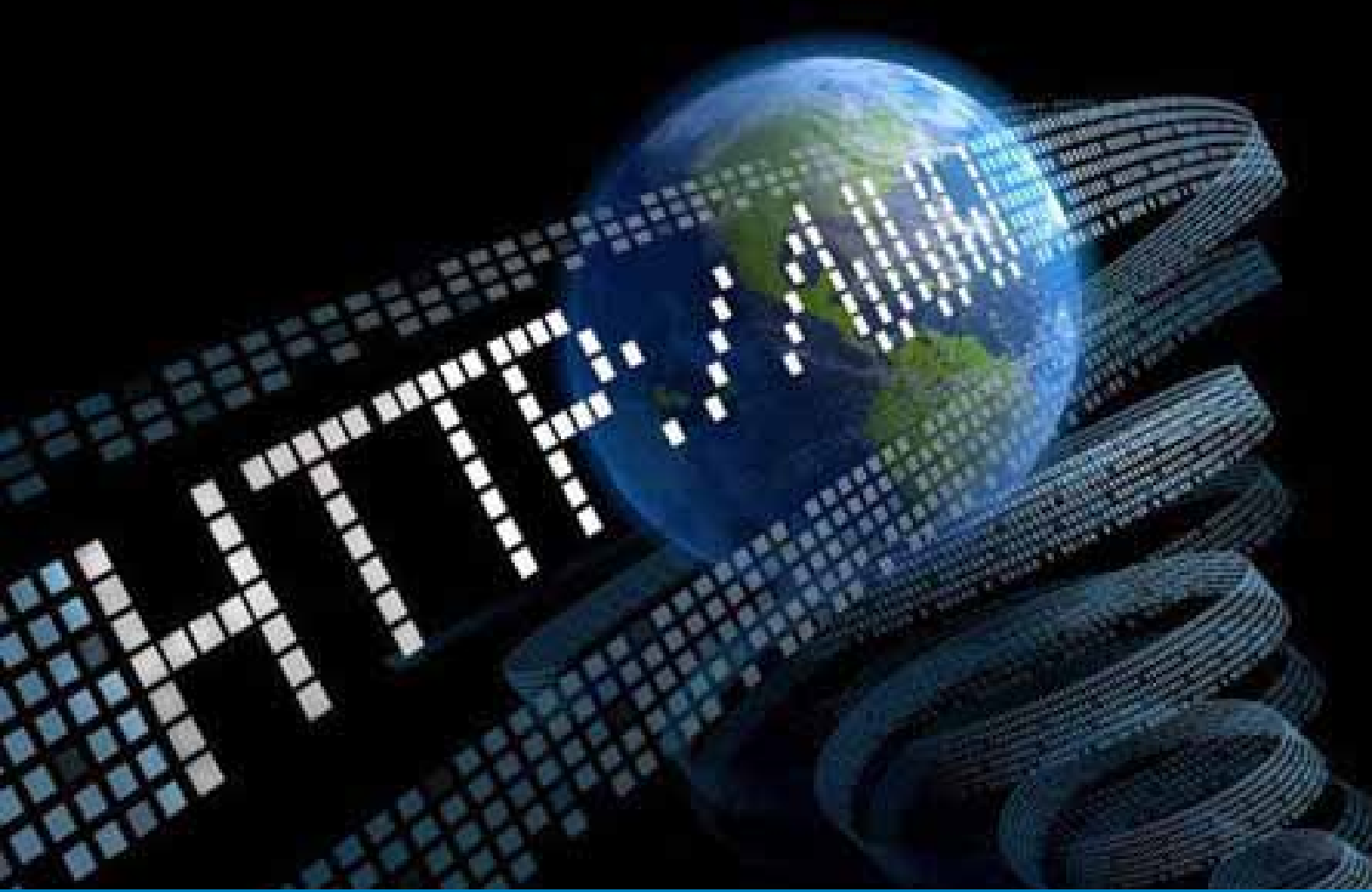
Araştırma sonuçlarına göre, cep telefonundan İnternet kullananların oranı yüzde 32. 875.297 gerçek kişinin on-line alışveriş yaptığı Türkiye'deki İnternet kullanıcıları arasında 3,4 milyon gerçek kişi kentsel bölgelerde yaşıyor.

IAB Türkiye İnternet Ölçümleme Araştırması ayrıca Türkiye'de kullanılan teknolojiye, yazılımlara ilişkin ayrıntılı bilgi de sağlıyor.

IAB Türkiye İnternet Ölçümleme Araştırması'na göre Türkiye'de 24 Milyon İnternet kullanıcısı var. Araştırma bu kullanıcılarının %84'üne erişiyor. Araştırmanın ürettiği Kasım 2010 verisine göre, dikkat çekici bazı istatistikler aşağıda.

İnternet'te "IPv6" protokolüne geçiş, 2013'te tamamlanacak

Beş yıl önce geçiş çalışmalarını başlatan Türkiye, uygulamaya koyduğu "Ulusal IPv6 Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi" ile iki yılda IPv6'ya geçecek.

Aslıhan Bozkurt

Bitti, bitecek derken sonunda ABD Ticaret Bakanlığı'na bağlı olarak kâr amacı gütmeyen faaliyet gösteren Kayıtlı İsimler ve Numaralar İçin İnternet Organizasyonu (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers- ICANN), 4 Şubat 2011'de elindeki son IPv4 adreslerinin bittiğini açıkladı. Bunun üzerine artık bir "zorunluluk" ve "olmazsa olmaz bir dönüşüm" olarak tanımlanan IPv6'ya geçiş çok daha önem kazandı. Tüm dünyada, önümüzdeki 6 yıl içinde IPv6'ya geçiş olacağı belirtiliyordu. Birçok ülke ve uluslararası kuruluş, IPv6'ya geçiş konusunda çeşitli çalışmalar yürütüldü, yürütülüyor. Türkiye de, dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak, IPv6'ya geçişin gecikmemesi, geçiş maliyetlerinin artmaması ve rekabetçi olma fırsatının kaçırılmaması için "Ulusal IPv6 Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi"ni uygulamaya koydu.

Bilişim Dergisi olarak bu sayımızda bilişim sektörü ve İnternet dünyasını yakından ilgilendiren IPv6 konusuna "Dosya" sayfalarımızda yer veriyoruz. Bilişim sektörü ve İnternet dünyasını yakından ilgilendiren IPv6 konusunda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), TÜBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) ile görüştük. IPv6 üzerinden verilecek uygulama ve hizmetlerden en önemlisi olan İnternet Alan Adı Yönetimi (Domain Names Systems-DNS) nedeniyle 1990'lardan beri Türkiye'de İnternet adreslerini tescil eden ODTÜ DNS Yönetimi ile de görüşmek istedik. Ancak ODTÜ DNS Yönetimi, BTK'nın 7 Kasım 2010 tarihli "İnternet Alan Adları Yönetmeliği"nin iptali için Danıştay'a başvurduklarını belirterek doğru olmayacağı düşüncesiyle görüşme talebimizi kabul etmedi. 20 yıldır Türkiye'de alan adı tahsisı yapan ODTÜ, "hak kaybı ve mağdur edildiği" gerekçesiyle, 5 Ocak 2011'de tarihli "İnternet Alan Adları Yönetmeliği"nin yürütmesinin durdurulması amacıyla Danıştay'a dava açtı.

Bugünkü İnternet'in temeli, 1960'larda Amerika Savunma Bakanlığı'nın İleri Araştırma Projeleri Ajansı (Department of Defense's Advanced Research Projects Agency-DARPA) tarafından oluşturulan İleri Araştırma Projeleri Ajansı Bilgisayar Ağı (Advanced Research Projects Agency Network- ARPANET) çalışmalarında atıldı. Aslında İnternet kurulurken bu kadar yaygın kullanılacağı, bu boyutlara geleceği öngörülemedi. DARPA, 1970'lerde İnternet ve ağların karşılıklı iletişimini temin eden protokollerin (İnternet Protokolleri-IP) geliştirilmesini destekledi. Günümüz İnterneti IP protokolü bilinen anlamında 4. nesil IP protokolü (IPv4), yaklaşık 30 yıldır kullanılıyor.

Sınıf (class) sistemine dayalı bir sözleşme olan IPv4, bilgisayarların iletişim sırasında uçtan uca adreslenebilmesini sağlıyor. Ancak İnternetteki host sayısı ve web sayfalarındaki çok hızlı artması, cep telefonu, taşınabilir bilgisayar gibi yeni araç ve cihazların İnternet'e bağlanmasıyla IPv4, ihtiyacı

karşılama yetersiz kalmaya başladı. IPv4 adreslerinin etkin kullanımı için çeşitli yöntemler geliştirildi ama 1981'den beri kullanılan IPv4'ün artık çeşitli yamalar ile iyileştirilemeyeceği açıkça görüldü.

Internet protokollerinden sorumlu Internet Engineering Task Force'un (IETF) 1990'ların başında kurduğu ve o zamanki adıyla IPng (Internet protocol, next generation) çalışma grubu, yeni IP protokolünün geliştirilmesi görevini üstlendi. Internet mimarisinin temel prensiplerinin korunarak sağlıklı gelişiminin sağlanması ve yeni uygulamaların önünün açılabilmesi için IP protokolünün yeni bir sürümünün geliştirilmesi öngörüldü. Yaklaşık 10 yılı aşkın bir süredir endüstri, akademi, hükümetler ve çeşitli organizasyonların ortak çalışması sonucu IPv6 adı ile tamamen yeni bir altyapı protokolü ortaya çıktı. 32 bitlik IPv4 yerine 128 bitlik yapısıyla yeni nesil IP protokolü IPv6 devreye girdi. 128 bitlik IPv6 adresleme 32 bitlik IPv4 adresinin 4 katı daha uzun. IPv4 de 2^{32} olası adres varken IPv6 'da bu rakam 2^{128} . ICANN yaklaşık 5 yıl önce IPv6'ya geçiş kararı aldı.

Pek çok ülke bu yönde adım attı. ABD'de 2005'te tüm federal ajansların ağ altyapısının 30 Haziran 2008'e kadar IPv6'ya geçmesi gerektiği belirtti ve bu tarihten önce tüm geçiş işlemi tamamlandı. Çin Halk Cumhuriyeti de Çin Gelecek Kuşak İnternet adıyla anılan 5 yıllık bir IPv6'ya geçiş aşaması projesini başlattı. Çin, 2008 Pekin Olimpiyatlarını, yüksek çözünürlükte (HD) ipv6. beijing2008.cn adresinde IPv6 üzerinden yayınlayarak o zaman kadar yaptığı altyapı çalışmalarının sonucu ulaştığı seviyeyi tüm dünyaya gösterdi.

IPv6 protokolü, IETF'in yayınladığı bir seri RFC dokümanı aracılığıyla tanımlandı. IPv6'yı IPv4'ten ayıran en temel özellik 128 bitlik genişletilmiş adres alanı. Bu genişlemenin sağladığı teorik adreslenebilir düğüm sayısı 340.282.366.920.938.463.463.374.607.431.768.211.456 adet. Böylesine geniş bir adres alanının şu an yaşanan adres sıkıntısını çözmenin yanında İnternet uygulamalarında yeniliklere de yol açması bekleniyor.

128 bitten oluşan IPv6 adreslerinin ilk 64 bitlik kısmı alt ağ adreslemek için kullanılan adres blok bilgisini içeriyor. Adres bloğu, bir paketin varacağı son bağa kadar olan yolda yönlendirilmesini sağlıyor. Geriye kalan 64 bit ise bu

bağa vardığında paketin son alıcısının tespitinde kullanılıyor.

IPv4 protokolu IPv6 ile birlikte daha uzun süre kullanılacak. Bu geçiş sürecini pek fark edilmeyecek. Bu sorunsuz geçişte en önemli sorumluluk devletlere, servis sağlayıcılara, altyapı hizmetlerini verenlere düşecek. Tüm dünya gerekli altyapıyı hazırlama, yeni protokole ilişkin yeterli eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarını yapmaya çalışıyor. Devletlerin resmi kararları, özel sektörü teşvik edici, hatta diğer

devletleri de IPv6'ya geçirmek için yönlendirici olmaları gerekiyor.

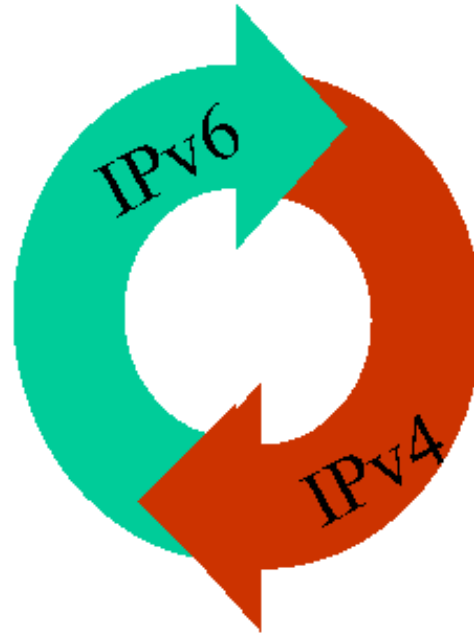
Türkiye 5 yıldır hazırlanıyor

Son 5 yıldır, Türkiye'de de çeşitli kurumlar aracılığıyla IPv6 konusundaki hazırlık çalışmaları yürütülüyor. Dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak, IPv6'ya geçişin gecikmemesi, geçiş maliyetlerinin artmaması ve rekabetçi olma fırsatının kaçırılmaması için IPv6'ya geçiş planlandı. e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu, 15 Temmuz 2009 tarih ve 27 sayılı kararı ile, ilgili tüm paydaşlarla işbirliği içerisinde, ülkemizde IPv6'ya geçişe ilişkin farkındalık oluşturulması, yol haritasının hazırlanması, ihtiyaç duyulan önlem ve politika önerilerinin geliştirilmesi çalışmalarını yürütmek üzere

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nu (BTK) görevlendirdi.

TÜBİTAK'ın Kamu Kurumları Ar-Ge Projelerini Destekleme Programı çerçevesinde desteklenen ve BTK'nın ULAKBİM, Gazi Üniversitesi ve Çanakkale 18 Mart Üniversitesi ile birlikte yürütmekte olduğu "Ulusal IPv6 Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi" Şubat 2009'da başlatıldı ve Şubat 2011'de tamamlandı. Proje kapsamında Bilgi Üretim ve Yönetim Sistemi (BÜYS) yazılımı oluşturuldu. Oluşturulan IPv6 Test Yatağı ve Geliştirme Ortamı (IPv6-GO) ile ücretsiz olarak tüm ulusal kurum ve kuruluşların IPv6 protokolünü kullanan uygulamaları geliştirip test etmesine hizmet eden bir platform sunulacak. Türkiye'de IPv6'ya geçişin en verimli, güvenli ve makul biçimde gerçekleşmesi için teknik, mali veri ve kuralların bir arada modellendiği "IPv6 Bilgi Üretim ve Yönetim Sistemini" oluşturulacak.

Geliştirilen Balküpe (Honeypot) yazılımı ile IPv6'ya ilişkin güvenlik hususları (zayıflıklar ve saldırı türleri) belirlenecek, IPv6 videokonferans yazılımı ile IPv6 ileri seviye özelliklerinin yazılım alanında kullanımı konusunda bilgi oluşması sağlanacak. Ve, Türkiye, İnternet'te "IPv6" protokolüne geçişi 2013'te tamamlayacak.

Başbakanlık Genelgesi:

8 Aralık 2010'da Resmi Gazete'de yayımlanan Başbakanlık Genelgesi ile IPv6'ya geçişin üç aşaması şöyle:

1. Aşama [1 Ocak 2011 - 31 Ağustos 2012]:

*Kamu kurum ve kuruluşları 31 Mart 2011 tarihine kadar kendi teknik altyapılarındaki bileşenlerin IPv6 desteğinin olup olmadığı konusunda bir çalışma yapacaklar. Desteklemeyen bileşenler için bir yenileme planı yapılacak.

*Kamu kurum ve kuruluşları en geç 31 Ağustos 2012 tarihi itibarıyla IPv6 adresi ve IPv6 bağlantılarını temin edecekler.

*31 Ağustos 2012'den sonra IPv6'yı desteklemeyen hiçbir ağ donanım ve yazılımına yatırım yapılmayacak.

2. Aşama [1 Eylül 2012 - 31 Aralık 2012]: IPv6 bağlantısı ve adresi temin eden kamu kurum ve kuruluşları 31 Aralık 2012 tarihine kadar İnternet üzerinden verdikleri en az bir adet hizmeti pilot uygulama olarak IPv6 destekli hale getirecekler.

3. Aşama [1 Ocak 2013 - 31 Ağustos 2013]: Kamu kurum ve kuruluşları en geç 31 Ağustos 2013 tarihine kadar İnternet üzerinden verdikleri kamuya açık tüm hizmetleri IPv6'yı destekler hale getirecekler.

IPv6 zaman çizelgesi:

1992 Mart, IETF, yeni nesil IP için öneri ister.

1993 Aralık, RFC 1550, seçim kriterlerini tespit etmek ve IPng önerileri için çağrıda bulundu.

1995 Aralık, Birinci IPv6 RFC 1883 (ve diğerleri), IPng ve SIPP'den doğan IPv6 IETF tarafından resmen duyuruldu.

1998 Aralık Temel IPv6 protokolü yayınlandı (RFC 2460)

1999 15 Haziran IANA "The Internet Assigned Numbers Authority", yerel İnternet servis sağlayıcıları için ilk IPv6 aralığını tahsis etti.

1999 1 Eylül Japonya, IPv6 adresi tahsisine başladı.

2003 14 Ocak Ulaknet, küresel IPv6 ağına Türkiye'den doğrudan bağlanan ilk ağ oldu.

2003 9 Haziran US DoD "United States Department of Defense" 2008'e kadar tüm iç ve dış ağları için IPv6 dönüşümünü tamamlama hedefini sundu.

2004 yılı başında, UlakNet IPv6 adres aralığı kullanılarak, araştırma kurumları ve üniversitelere talepleri doğrultusunda IPv6 adresleri dağıtılmaya başladı.

2004 Gezici "mobil" IPv6 (RFC 3775) yayınladı.

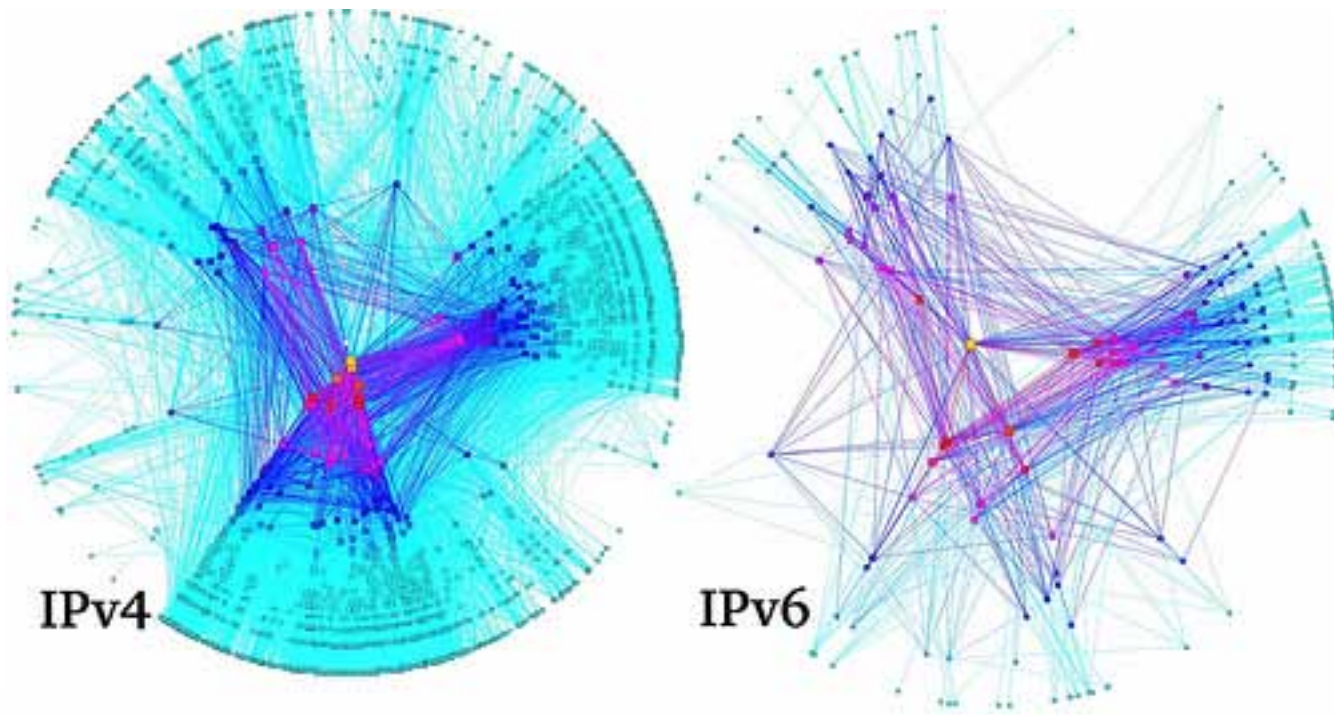
2006 IPv6 adres mimarisine (RFC 4291) istikrarlı çalışması için küçük düzeltmeler yapıldı.

2008 28 Mayıs Avrupa Komisyonu 2010 kadar yüzde 25 kullanıcının IPv6 kullanımı için çalışma başlatıldığını duyurdu.

2008 8 Ağustos Olimpiyat oyunları ve Engelliler Olimpiyatı IPv6 üzerinden sunulan dünyada ilk büyük etkinlik oldu.

2009 Şubat ULAKBİM, Çanakkale 18 Mart üniversitesi ve Gazi Üniversitesi işbirliği ile TÜBİTAK KAMAG projeleri arasında yer alan "Ulusal IPv6 Protokol Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi" Şubat 2009'da başlatıldı.

2009 Nisan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Mühendislik Binasında IPv6 aktif ederek Türkiye katkı seviyesi 8'e sahip ilk üniversite oldu.

IPv4

IPv6

BTK Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Alkan:

IPv6 Ulusal Koordinasyon Kurulu oluşturulacak

Türkiye'nin IPv6 konusunda çok gecikmediğini belirten Alkan, ilgili tüm tarafların katılımıyla IPv6 Ulusal Koordinasyon Kurulu oluşturup çalışmaların bu kurulca yürütülmesini düşündüklerini bildirdi.

"Dosya" sayfalarımızda yer verdiğimiz bilişim sektörü ve İnternet dünyasını yakından ilgilendiren IPv6 konusunda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Mustafa Alkan ile görüştük. Uç kullanıcıların farkında olmayacağı İpv6 konusunda kurum olarak yaptıkları çalışmaları anlatan Alkan, Türkiye'nin bu konuda çok da gecikmediğini belirtti.

Halen birçok ülkeye IPv6 blokları tahsis edildiğini, Türkiye'den de IPv6 adresi alan kurumlar bulunduğuna değinen Alkan, tüm taraf ve paydaşların katılımıyla IPv6 Ulusal Koordinasyon Kurulu oluşturmayı ve çalışmaların bu kurul tarafından yürütülmesini düşündüklerini bildirdi. Ağustos 2012'den sonra IPv6'yı desteklemeyen hiçbir ağ donanım ve yazılımına yatırım yapmayacağını anımsatan Alkan, yeni protokolle, "bilişim ile her sektör ve her konuda kayıt dışı bir şey kalmayacağı"na dikkat çekti.

2011-2016 yılları arasında IPv6'ya geçiş maliyeti olarak hesaplanan bir milyar yirmi dört milyon TL'nin nasıl karşılanacağına ilişkin ayrıntılı bir çalışma yapılmadığını ama bir devlet politikası olarak üstlenilip maliyetin Evrensel Hizmet Fonu'ndan karşılanabileceğini belirtti. Alkan alan adlarının ICANN yerine ITU bünyesinde verilmesi daha doğru ve daha sağlıklı olacağını düşündüklerini vurguladı.

-e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu'nun 15 Temmuz 2009 tarihli kararıyla ülkemizde IPv6'ya çalışmalarını yürütmek üzere BTK görevlendirildi. IPv6'ya geçiş ile ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi görevi verilen BTK, aradan geçen yaklaşık iki yıl içinde neler yaptı?

-Sizin de belirttiğiniz gibi BTK'nın IPv6 konusunda görevlendirilmesi e-Dönüşüm İcra Kurulu'nun Temmuz 2009'daki kararı ile oldu. Ancak konunun önemine binaen BTK'nın IPv6 ile ilgili çalışmaları çok daha eskiye dayanıyor. Kurumumuz koordinatörlüğünde üniversite, üretici, işletmeciler, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarından temsilcilerin katılımı ile IPv6 gündemiyle çeşitli toplantılar düzenlendi. Toplantılar sonucunda 2 Ekim 2006'da yine BTK koordinatörlüğünde IPv6 Forum Türkiye kuruldu.

14 Şubat 2007'de BTK ile TÜBİTAK ULAKBİM arasında imzalanan Ar-Ge amaçlı işbirliği protokolü kapsamında Türkiye'nin yeni teknolojilere ve yeni nesil teknolojilerin temelini oluşturan IPv6 konusundaki gelişmelere uyum

sağlaması, IPv6'nın yaygınlaştırılması, Türkiye'nin yeni nesil teknolojilere geçişte ön sıralarda yer alması hedeflendi. Bu çerçevede, IPv6 konusunda çalışmalar yürüten TÜBİTAK ULAKBİM ile telekomünikasyon sektörünü yeni nesil teknolojilere katkı konusunda teşvik eden BTK arasında ortaklaşa kamu araştırma projeleri üretilmesi ve ülkemize gelmesi beklenen teknolojilere yerli katkı sağlanması için altyapı hazırlanması öngörüldü. Protokolü müteakiben BTK, TÜBİTAK ULAKBİM, Gazi ve Çanakkale Onsekiz Mart üniversitelerinin işbirliğiyle "Ulusal IPv6 Protokol Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi"ni TÜBİTAK KAMAG desteğiyle Şubat 2009'da başlattı ve proje, bugünlerde tamamlanmak üzere.

Proje konularında bilgilendirme yapmak üzere 52 kamu kurumu ve 20 İnternet servis sağlayıcının (İSS) ile iki oturumlu bir günlük toplantı gerçekleştirildi. Diğer yandan kamuda IPv6'ya geçiş konusunda hazırlıkların bir an evvel başlatılmasını teminen, BTK tarafından Devlet Planlama Teşkilatı'na (DPT) gönderilen yazı ile, önerilerimiz doğrultusunda "Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu"nun 2009 sürümünde önerilecek projelerde IPv6 uyumluluğu sağlanması ile ilgili gerekli güncellemeler yapıldı.

Ulaştırma Bakanlığı (UBAK) ile BTK uzmanlarının katılımıyla oluşturulan "IPv6 Düzenleme ve Uygulamaları Çalışma Grubu" tarafından hazırlanan raporda, Türkiye'de IPv6'ya geçişe ilişkin önerilere yer verildi. Söz konusu önerilerden birisi de UBAK kanalıyla bir Başbakanlık Genelgesi'nin yayımlanmasıyla, kamunun IPv6'ya geçiş çalışmalarını başlatılmasıydı. Bu öneri doğrultusunda BTK tarafından hazırlanan taslak genelge, UBAK'a, Bakanlık da "Kamu Kurum ve Kuruluşları için IPv6'ya Geçiş Planı" konulu bu genelge taslağını Başbakanlığa gönderdi. Söz konusu genelge, 8 Aralık 2010 tarihli ve 27779 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Başbakanlık genelgesiyle IPv6'ya geçiş için yol haritası belirlendi. ULAKBİM ile birlikte IPv6 Test Yatağı ve Geliştirme Ortamı (IPv6-GO) oluşturduk. Böylece kurumlar projelerini test edecekler. Ayrıca IPv6 videokonferans yazılımı ve karar destek sistemleri geliştirildi. Bunları kurumlar kullanabilecek. Proje kapsamında oluşturulan Balküpü yazılımı ile IPv6'ya ilişkin güvenlik konuları saptanacak.

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına öncülük etmek ve muhtemel problemleri öngörerek kurumlarla tecrübelerimizi paylaşmak için yaklaşık altı aydır İSS hizmeti aldığımız TTNet ile IPv6 konusunda ortak çalışmalar yürütüyoruz. Bu çalışma TTNet'e de bir birikim kazandıracak. Bundan sonra hem kurumlar hem de İSS'ler IPv6'ya geçişte neler yapacaklarını daha net görecekler.

Bu faaliyetler dışında BTK'da IPv6 konusunda farkındalık çalışmaları devam ediyor. Çeşitli etkinliklerde sunumlar yapılarak konuya dikkatin çekilmesi sağlanıyor. 25 Mayıs 2010'da Bilgi Güvenliği ve Kriptoloji Konferansı bünyesinde "IPv6 Çalıştayı", 12-13 Ocak 2011'de de "Ulusal IPv6 Konferansı" düzenlendi.

- BTK'da IPv6'ya ilişkin nasıl bir yapılanmaya gidildi? Kurumun hangi birimi konu ile ilgileniyor? Kurum, özellikle yetişmiş teknik eleman ve altyapı konusunda yeterlilik kazanma açısından neler yaptı? IPv6'ya geçiş tamamlandığında kurumun çalışma düzeninde ne gibi farklılıklar yaşanacak? BTK'nın IPv6'ya geçişi ne zaman tamamlanacak?

IPv6'nın yaygınlaştırılması konusunda çalışmalar yürüten İnternet Tahsisli Adlar ve Sayılar Kurumu (İnternet Corporation for Assigned Names and Numbers-ICANN) ve OECD gibi birçok uluslararası kuruluş, IPv6'ya geçişte devletin örnek teşkil etmesini öneriyor. Bu fikirden hareketle, kamuya öncülük edilmesi, yaşanması olası sorunların gözlemlenerek diğer kurumlarla tecrübelerin paylaşılabilmesi, teknik elemanların bu konuda yetiştirilmesi, hizmet alınan İSS'nin IPv6'ya ilişkin hizmet vermeye yönelik çalışmaları başlatması için tetiklenmesi gibi hedeflerle, BTK'nın kendi ağ altyapılarında IPv6'ya geçiş çalışmaları Şubat 2010'da başlatıldı.

IPv6'ya ilişkin faaliyetler, BTK bünyesinde Bilgi Teknolojileri ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülüyor. Yaklaşık iki yıldır IPv6 konusunda elemanlarımıza yurtdışı eğitim aldırıp deneyim kazandırmaya çalışıyoruz. Bu alanda ciddi insan kaynaklarımız var.

Söylediğim gibi BTK da kendi altyapılarında IPv6'ya geçiş çalışmalarına başlamıştı zaten. BT envanterini çıkartıp tüm donanımların IPv6 desteği içerip içermediği tespit edildi ve IPv6 desteği vermeyen bir donanım olduğu belirlenerek bu donanım değiştirildi. Bir sonraki adımda bir pilot uygulamanın (web sayfasının) IPv6 destekli hale getirilmesi var. Bu konuda da çalışmalar sürdürülüyor. IPv6'ya geçiş tamamlandığında çalışma düzeninde herhangi bir farklılık olmayacak. Bildiğiniz gibi IPv6'ya geçiş, uç kullanıcıların farkında olmayacağı bir değişiklik. Zaten iç ağda IPv6 uygulanması kısa vadede planlanmıyor.

-IPv6 konusunda diğer ülkelerdeki durum nedir? Benzer yol haritaları çıkarıldı mı? Türkiye'nin bu konudaki durumunu karşılaştırabilir misiniz?

-IPv6'ya geçmiş ülkeler olduğu gibi geçmek üzere olan ülkeler var. Bu konuda hayli ilerlemiş ülkelerin yanı sıra henüz hiçbir atmamış ülkeler de bulunuyor. Zamanlama olarak çok geç kalmadık ama belki daha erken çalışmalara başlasaydık daha iyi durumda olurduk. Bir-iki yıllık bir gecikme var ama çok geciktiğimiz de söylenemez.

-IPv6'ya geçişte herkese bir rol düşüyor. Devlet, kurumlarda bu süreci teşvik etmek için neler yapıyor? Türkiye'de kamu kurumları nasıl bir modelle geçiş çalışmalarını yürütüyorlar?

-Türkiye'de kamu, IPv6'ya geçiş çalışmalarında "Kamu Kurum ve Kuruluşları için IPv6'ya Geçiş Planı" ekiyle, 8 Aralık 2010 tarihli ve 27779 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Başbakanlık Genelgesi'ni temel model olarak esas alıyor. Genelge ile kamu için IPv6'ya geçiş konusunda belli tarihlerde belli çalışmaları tamamlamaları konusunda hedefler konuldu. Bu konudaki eğitim ihtiyaçlarının tamamlanabilmesine yönelik TÜBİTAK ULAKBİM bünyesinde bir "IPv6'ya Geçiş Eğitimi Merkezi" oluşturulacağı da bu genelge ile duyuruldu. Alternatif olarak EN ISO/IEC 17024 veya ISO/IEC 17024 standardına göre akredite edilmiş, "personel belgelendirme kuruluşu" olan bir eğitim merkezinden de bu eğitim alınabilir. Her kurum, kendi altyapısında nasıl bir yol izleyeceğine kendisi karar verecek.

-IPv6'ya geçiş için bir yol haritası hazırlandı. Kamu satın alımlarında IPv6'ya ilişkin kısıtlar getirilecek. 2011'de bunun yansımalarını nasıl göreceğiz? IPv6 uygulamalarının test edilebileceği test yataklarının geliştirilmesi için yatırım yapılması gerekiyor. Bu yatırımları 2011'de hangi kurumlarda göreceğiz?

-Başbakanlık genelgesine göre tüm kamu, 31 Mart 2011'e kadar mevcut sistem ve yazılımlarına ilişkin envanterlerini tamamlayıp IPv6 desteği bulunmayan unsurların yenilenmesi için plan yapacak ve satın alınması öngörülen mal veya hizmetlerin finansmanı bütçe çalışmalarına dâhil edecek. 31 Ağustos 2012'den sonra ise IPv6'yı desteklemeyen hiçbir ağ donanım ve yazılımına yatırım yapmayacak. Yani Mart 2011'den Ağustos 2012'ye kadarki bir buçuk yılda IPv6 destekli ürünleri olmayan tedarikçiler için konulmuş bir süre. Bu süre içerisinde onların da gerekli hazırlıkları yapması gerekiyor.

Diğer yandan projenin çıktılarında biri de IPv6 test yatağı oluşturmaktır. Bu yapıldı. Projenin TÜBİTAK tarafından kabulünü müteakip IPv6 Test yatağı ücretsiz olarak herkesin kullanımına açılacak. Böylece uygulama geliştirenler uygulamalarını test edebilecekler.

- Şubat 2011'de tamamlanması planlanan "Ulusal IPv6 Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi"nde geline son durum hakkında bilgi verir misiniz? IPv6 ve Proje konularında kaç kurum ve ISS ile kaç toplantı yapıldı? Toplantılardan ne gibi sonuçlar çıktı?

-Proje, 15 Şubat 2011 itibarıyla tamamlandı. Gerekli raporlamaların tamamlanması ve kabul işlemleri yapılacak. Proje sonunda, proje ile hedeflenen çıktılarının tamamı gerçekleştirildi. Bu kapsamda özetle;

- IPv6 test yatağı ve geliştirme ortamı oluşturuldu,
- IPv6 video-konferans yazılımı geliştirildi,
- IPv6 bilgi üretim ve yönetim sistemi oluşturuldu,
- IPv6'ya geçiş için en uygun geçiş mekanizmasının belirlenmesinde kullanılması önerilen karar destek sistemi geliştirildi,

- IPv6'da güvenlik konusunun araştırılması için yüksek iletişimli balküpe yazılımı (KOVAN) geliştirildi,
- Türkiye'nin IPv6'ya geçiş maliyeti belli varsayımlarla hesaplandı,
- ISC Turkey Konferansı'nda bir "IPv6 Çalıştayı" yapıldı,
- 12-13 Ocak tarihlerinde bir IPv6 Konferansı düzenlendi.

-Türkiye'nin IPv6 protokolüne geçiş maliyeti ne kadar hesaplandı? Söz konusu maliyetin ne kadarı, 2011 sonuna kadar hangi kurumlara ve nasıl bir planlama ile kullanılacak? Bu maliyeti kim, hangi oranda ve nasıl karşılayacak?

-Öncelikle Türkiye'nin 2011-2016 yılları arasında IPv6'ya geçiş maliyeti yine proje kapsamında yürütülen bir çalışmayla hesaplandı. Hesaplama; Türkiye'de IPv6'ya geçişe ilişkin maliyet unsurlarının donanım, yazılım ve eğitim olmak üzere 3 ana başlıktan oluştuğu göz önünde bulunduruldu. Yazılım ve donanım ana maliyetlerinin hesaplanmasının ardından işgücü maliyetleri de alt kalem olarak maliyet unsuruna eklendi. Bu hesaplama yapılırken şu varsayımlar kabul edildi;

- Kamu kuruluşlarının İnternet'ten erişilemeyen kapalı ağları, maliyet hesabına dahil edilmedi.
- İnternet'e açık olan ve bu yazılımların dış dünyaya açılan servislerinin IPv6 destekler hale getirilmesi durumu dikkate alındı.
- Belediyelerin IPv6'ya geçişine ilişkin bir maliyet çalışması yapıldı.
- Büyük holdingler veya özel şirketlerin yazılım ve donanım maliyetlerine ilişkin çalışmalar, bu kuruluşların IPv6 geçişini en son aşamada gerçekleştirecekleri varsayımıyla yapılmadı.
- Bankacılık sektörü ilk 5 yıllık dönemde hesaba katılmadı.
- Özel işletmelerin eğitim kaleminde bir maliyet çalışması yapılmadı.
- Maliyet analizi, IPv6'ya geçişin, farklı kurumlar için 2011'den itibaren 5 yıllık bir dönemde gerçekleşeceği varsayımıyla yapıldı. Bu dönem sonunda IPv6'ya ilişkin yazılım, donanım, eğitim ve işgücü maliyetlerinin kurumların doğal yatırım ve harcamaları içinde gerçekleşeceği öngörüldü.

Bu varsayımlarla Türkiye'nin 2011-2016 yılları arasında IPv6'ya geçiş maliyeti 1.024.289.418 TL (bir milyar yirmi dörtmilyon ikiyüzseksendokuzbin dördüyüzonsekiz) olarak hesaplandı. Maliyetin nasıl karşılanacağına ilişkin ayrıntılı bir çalışma yapılmadı ama bu maliyetlerin büyük kısmı (yüzde 57) kamu kurumları ve üniversitelere, en az kısmının (yüzde 18) ise İSS'lere ait. Maliyeti kurumlar kendi bütçelerinden karşılayabilirler ama bu bir devlet politikası olarak üstlenilebilir ve Evrensel Hizmet Fonu'ndan da karşılanabilir. Bu konuda alınmış bir karar henüz yok.

-IPv6 Test Yatağı ve Geliştirme Ortamı kullanıma nasıl açılacak?

Proje kapsamında IPv6 Test yatağı ve Geliştirme Ortamı (IPv6-GO) adı verilen bir test ortamı, ULAKBİM bünyesinde oluşturuldu. Projenin kabullerinin tamamlanmasını müteakip, bu test ortamının kullanım koşulları belirlenecek ve duyurulacak. Ar-Ge çalışmalarında kullanmayı talep eden taraflara da bu test ortamının kullanım hakkı verilecek.

-Yeni protokolle alan adı sisteminin, uluslararası bir yönetime kavuştuğu söyleniyor. Daha önce (IPv4) İnternet'in başladığı yer olan ABD ağırlıklıydı. Şimdi alan adları yönetiminde uluslararası düzeyde ne değişecek?

-Bildiğiniz gibi IP adreslerinin ve alan adlarının kontrolü İnternet Tahsisli Adlar ve Sayılar Kurumu'nda (ICANN). Yani IPv4 den IPv6 ya geçişin alan adı sisteminin yönetimiyle bir alakası yok. IPv4 adreslerinde olduğu gibi IPv6 adreslerinin de dağıtımı, ICANN bünyesinde bulunan IANA tarafından yapılıyor. Hali hazırda birçok ülkeye IPv6 blokları tahsis edilmiş durumda. Türkiye'den de IPv6 adresi alan kurumlar mevcut.

IPv6'nın sağladığı avantaj şu; İnternet'in ABD'de doğması nedeniyle oradaki bazı kuruluş ve üniversiteler, ihtiyaçlarının üzerinde IPv4 adres bloklarını bölgesel İnternet kayıt kurumları kurulmadan önce edinmişler. Bunlara "miras adres uzayı" da deniyor. Bölgesel İnternet kayıt kurumları kurulduktan sonra IPv4 adreslerinin tahsisi daha kontrollü ve ihtiyaca göre gerçekleştirildi. IPv6'nın sağladığı yeni ve çok büyük olan adres uzayı, IP'lerin ihtiyaçlara göre daha adil bir şekilde dağıtılmasına olanak sağlayacak. IP kıtlığı ortadan kalkacak ve IP adreslerinin tüm ülkelere dağılımı daha adil bir şekilde gerçekleştirilebilecek.

-İnternet'e sadece IPv6 adresleri ile erişmek zorunda kalacak olan kullanıcılara hizmet sunulabilmesi amacıyla, kamunun belirli bir zaman içinde hizmetlerini IPv4'ün yanı sıra IPv6'yı da destekler hale getirmeleri gerekiyor. BTK, bu kurumlara nasıl bir destek veriyor?

- Başbakanlık Genelgesi kapsamında kamu çalışmalarını sürdürüyor. BTK olarak ancak tecrübelerimizi paylaşarak kamuya destek verebiliriz. Bunun yanında IPv6 konusunda da daha önce benzer projelerde yaptığımız gibi, tüm taraf ve paydaşların katılımıyla BTK koordinasyonunda bir "IPv6 Ulusal Koordinasyon Kurulu" oluşturmayı ve çalışmaların bu kurul tarafından yürütülmesini düşünüyoruz. Bu kurulun ilgili kurum, üniversite, STK ve sektörden temsilcilerin katılımıyla, strateji ve politikaları birlikte belirlemesini istiyoruz. Tüm bileşenlerin yer aldığı bu kurul aracılığıyla taraflar arasındaki bilgi ve tecrübe paylaşılıp sağlıklı politika ve stratejiler oluşturularak daha hızlı ve doğru geçiş süreci gerçekleştirilebilir.

-Elektriği olan her türlü cihaza "kimlik" verileceği belirtiliyor. Böylece bilişimde kayıt dışı hiçbir şeyin olmayacağı bildiriliyor. BTK'nın bu konudaki değerlendirmesini alabilir miyiz?

-Bilişimde kayıt dışı hiçbir şeyin kalmayacağı değil de "bilişim ile her sektör ve her konuda kayıt dışı bir şey kalmayacağı" söylenebilir. Ancak bu noktaya gelmesi için biraz daha zaman var. BTK'nın da bu konudaki değerlendirmeleri için henüz erken.

Yakınsama süreci içerisinde elektronik haberleşme cihazlarının büyük bir bölümünün İnternet bağlantısı olacağından bir IP adresine ihtiyaç duyacak. Dolayısıyla şu anda birçok networkte, dinamik IP tanımlamaları yapılıyor ve bilgisayarlar boş olan IP'lerden İnternet'e bağlanıyor. Bu IP sayısının az olmasından kaynaklanıyor. Ancak statik IP'de her bir cihaz için bir IP olacağından, İnternet'e bağlanan her cihazın kimliği belli olacak. Yani İnternet'e giren her cihaza (cep telefonu, bilgisayar, notebook, vb.) bir IP verilecek.

-Türkiye'de daha önce ".tr" uzantılı İnternet adreslerini tescilde tek yetkili kurum ODTÜ idi. Ancak Elektronik Haberleşme Kanunu'yla, alan adlarının yönetimiyle ilgili esasları belirleme yetkisi Ulaştırma Bakanlığı aracılığıyla BTK'ya verildi. BTK, nasıl bir yöntem uyguluyor? Halen alan adları nereden alınıyor? Kurum ilk alan adlarını ne zaman vermeyi planlıyor?

- 10 Kasım 2008 tarih ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun (EHK) 5 inci ve 35 inci maddeleriyle İnternet alan adları yönetim görev ve yetkileri, Ulaştırma Bakanlığı'na verildi. Buna göre Bakanlık, İnternet alan adları gibi kıt kaynaklara dayalı elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin strateji ve politikaları belirleme ile İnternet alan adlarının tahsisini yapacak kurum veya kuruluşun tespiti

ile alan adı yönetimine ilişkin usul ve esasları belirleme ile görevlendirildi. Ulaştırma Bakanlığı da 7 Kasım 2010 tarihli ve 27752 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İnternet Alan Adları Yönetmeliği" ile ".tr" uzantılı alan adlarının yönetimi işini BTK'ya verdi.

Yürürlüğe giren yönetmelikte BTK, “.tr” Ağ Bilgi Sistemini (TRABİS) kurmak ve işletmek veya belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde TRABİS’in üçüncü bir tarafça kurulması ve işletilmesini sağlamakla görevlendirildi. TRABİS, “.tr” uzantılı internet alan adı sisteminin ve buna ait merkezi veritabanının işletilmesine, rehberin oluşturulmasına, güncellenmesine ve rehberlik hizmetinin sunulmasına ve alan adı başvuru işlemlerinin gerçek zamanlı olarak yapılmasına imkân veren, tüm bu faaliyetlerin güvenli ve iş sürekliliğini sağlayacak şekilde gerçekleştirildiği sistem. Yönetmeliğin yayımlanmasından itibaren TRABİS’in en geç iki yıl içinde (7 Kasım 2012 tarihine kadar) faaliyete geçirilmesi gerekiyor. Bu görevin en verimli biçimde ve uzmanlık sahibi taraflarca son teknolojiye uygun şekilde yürütülmesini teminen BTK, TRABİS’in üçüncü bir tarafça kurulması ve işletilmesini sağlamayı planlıyor. TRABİS’in kurulması sürecinde ICANN nezdinde de alan adı yönetiminin BTK’ya devri (redelegation) için girişimlerde bulunularak süreç tamamlanacak. TRABİS’in faaliyete geçmesiyle birlikte yönetmelik hükümlerinin büyük bir kısmı da yürürlüğe girmiş olacak.

TRABİS’in kurulmasına kadar geçecek bu en fazla iki yıllık sürede ODTÜ bünyesindeki alan adı tahsislerine ilişkin mevcut işleyiş devam edecek. TRABİS’in faaliyete geçmesiyle birlikte İnternet alan adı sahiplerinin herhangi bir mağduriyete uğramasına mahal verilmeden, ODTÜ ile işbirliği içinde, önceden belirlenecek bir program dahilinde yeni sisteme geçiş yapılması planlanıyor. Mevcut “.tr” uzantılı alan adı sahiplerinin bu geçiş sürecinde yapmaları gereken işlemler daha sonra kendilerine bildirilecek. Düzenlemeler tamamlandıktan sonra da BTK bünyesinde alan adları tahsis işlemine başlanacak. 7 Kasım 2012’den sonra alan adları BTK’dan alınacak.

-Alan adlarıyla ilgili düzenlemelerin BTK tarafından yapılmasının ne gibi yararları olacak?

-İnternet Alan Adları Yönetmeliği’yle, temel olarak “.tr” uzantılı alan adları tahsisinin mümkün olduğunca çevrimiçi ve belgesiz gerçekleştirilerek tahsislerin kolaylaştırılması ve böylece .tr uzantılı alan adları sayısının artırılması, yeni pazarlar oluşturularak rekabetin sağlanması (Kayıt kuruluşları ve uyuşmazlık çözüm hizmet sağlayıcılar), uyuşmazlıkların ele alınması için oluşturulan alternatif mekanizmanın uyuşmazlıkların çözümü sürecini kısaltması gibi konular düzenlendi. Böylece bugüne kadar herhangi bir mevzuatı olmayan bu alan, düzenleyici bir çerçeveye kavuşturulacak.

-Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi’nde ICANN yerine dünyadaki alan adları düzenlemelerini gerçekleştirmek üzere BM bünyesinde bir birim oluşturulması önerilmişti. Dünyada alan adlarıyla ilgili işlemler, hangi ülkelerde, nasıl bir model uygulanarak veriliyor?

-Dünyadaki Alan Adları ile ilgili düzenlemelerin ICANN yerine, BM altında Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (International Telecommunications Union -ITU) bünyesinde oluşturulacak bir birim tarafından yapılması önerisi, 2002 Cenevre Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi’nde ilk defa Türkiye tarafından gündeme getirildi. Benimde Türkiye heyet başkanlığını yaptığım bir heyet tarafından hazırlanan bu öneriyi zirve başkanlığına sunmuştuk. Birçok dünya ülkesi tarafından büyük ilgi ve kabul gördü. Çok ciddi tartışmalar yaşandı ama bir sonuca bağlanamadı. Daha sonraki zirvelerde bu konuda ciddi çalışmalar yapıldı hâlâ da bu çalışmalar sürüyor. Zirvenin Türkiye koordinasyonunu o yıllarda TK olarak biz yürütüyorduk. Kurum bünyesinde “Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi Ulusal Koordinasyon Kurulu” oluşturmuştuk. Bu kurul, sadece alan adları konusunda değil zirvede yer alan başta sayısal uçurum olmak üzere birçok konuda önemli çalışmalar yapıp ciddi çıktılar üretti.

Dünyada alan adları yönetimi ile ilgili konuya gelince. Dünya ülkelerinde genel olarak “Bağımsız Düzenleyici Otoriteler” tarafından bazı ülkelerde ise ilgili Bakanlıklar bünyesinde yürütülüyor. Bazı ülkelerde de ISS’ler, ya da kâr amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından alan adı hizmeti sunuluyor.

-ICANN yerine dünyadaki alan adları düzenlemelerini BM bünyesinde bir birimin gerçekleştirmesinin ne gibi bir yararı olacak?

-ICANN resmi bir statüsü olan bir kurum değil, bağımsız özel bir kuruluş. Uluslar arası bir geçerliliği yok. Uluslar arası hukuki bir geçerliliği olmayan, uluslar arası sözleşmelerle kabullenilmemiş bir yapı olduğu için birtakım tartışmalara yol açıyor. Güvenlik açısından da bazı sıkıntı ve endişeler içeriyor. En önemlisi de haksız rekabet şartları söz konusu. Birilerinin lehine veya aleyhine bir karar verse buna itiraz edilebilecek hiçbir karar mercii yok. Oysa ITU, uluslar arası düzeyde telekomünikasyon ve iletişim alanında düzenlemeleri yapan en üst kuruluş. Alan adlarının ITU bünyesinde verilmesinin daha doğru, daha sağlıklı olacağını düşünüyoruz.

-İnternet adreslerinin tescilinde ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü noktasında da ciddi bir düzenleme gerekiyor. Uyuşmazlıkları Çözüm Kurulu (UÇK) konusunda Türkiye’de neler yapıldı, yapılacak? Nasıl bir yapılanmaya gidildi, gidilecek? Alan adlarıyla ilgili düzenlemenin, Türkiye’ye hem ulusal güvenlik açısından, hem de ekonomik boyutuyla sağladığı yararlar konusunda bilgi verir misiniz?

-7 Kasım 2010 tarihinde yürürlüğe giren yönetmelik ile, alternatif uyuşmazlık çözüm mekanizması oluşturularak uyuşmazlıkların çözümü sürecinin kısaltılması hedeflendi. Yönetmelikte, Uyuşmazlık Çözüm Hizmet Sağlayıcı olarak adlandırılan; alan adları ile ilgili ihtilafların çözüm sürecini hakemler veya hakem heyetleri vasıtasıyla yürüten kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler veya uluslararası kuruluşlar tanımlandı. Uyuşmazlık çözüm mekanizmasının işletilmesine ilişkin usul ve esaslar önümüzdeki zaman diliminde BTK tarafından düzenlenecek. Mevcut durumda da ICANN’e gidilmesi söz konusu değil. Halen DNS Çalışma Grubu uyuşmazlıkları değerlendiriyor.

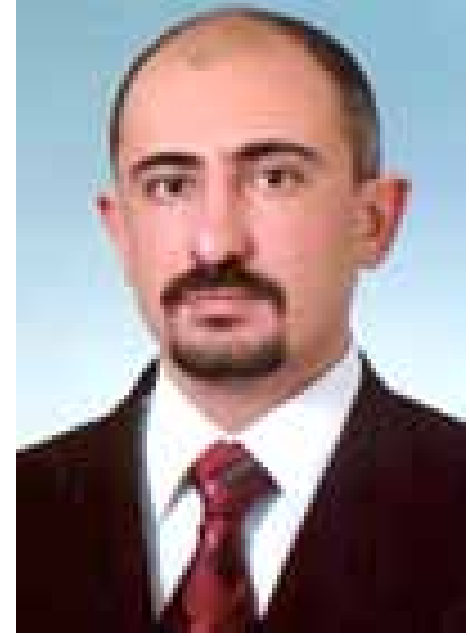
Buradaki temel problem, düzenlemelerin yasal bir zemine oturmamış olmasından kaynaklanıyordu. EHK’da yapılan değişiklik ve yürürlüğe giren yönetmelikle bu konudaki yasal süreç tamamlandı. Bundan sonraki yapılacak düzenlemelerle, mevcut durumda yaşanan sorunlar ciddi oranda ortadan kalkacak. İşlemlerin hızlı ve kolay olması ücretlerin makul seviyelerde tutulması sağlanacak. Bu durum, “.tr” uzantılı alan adlarına olan talebi artıracak. Daha da önemlisi alan adları için dışarıya giden ciddi bir kaynaktan ülkemizde kalmış olacak.

Kurum olarak bu konuda hem donanım ve yazılım altyapısı olarak, hem de hizmetlerin etkin ve sağlıklı yürütülmesi açısından çok ciddi bir yapılanmaya gidiyoruz.

TÜBİTAK ULAKBİM Müdür Yardımcısı Orcan IPv6 teknolojilerini kullanan cihazlar üretmeliyiz

Yeni İnternet'te Ar-Ge çalışmalarında bulunup IPv6 teknolojilerini kullanan cihazlar üreterek yer edinilebileceğini vurgulayan Orcan, donanımların yazılımı yenilemekle işin bitmediğini, teknikerlere yatırım yapılması ve eğitim için daha fazla kaynak harcanması gerektiğinin altını çizdi.

Yıllar öncesinde Pv6'ya geçişi tamamladıklarını söyleyen TÜBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) Müdür Yardımcısı Serkan Orcan, Türkiye'nin geçişe hazırlıklı olması için çalıştıklarını bildirdi. Orcan, acele etmeden ama geçişi önemseyerek, konuyu gündemden düşürmeden 2013'e kadar hazırlıkların sürdürülmesi gerektiğini vurguladı.

ULAKBİM'de oluşturulacak merkezde 1 Nisan 2011'den itibaren verilecek eğitimlerde, her kurumun nasıl bir modelle geçiş yapacağını teknik olarak öğreneceğini anlatan Orcan, geçişin teknik olduğu kadar idari bir süreç olduğuna da işaret etti. 2012 Ağustos'undan sonra IPv6'yı desteklemeyen hiçbir ağ donanım ve yazılımına yatırım yapılmayacağını altını çizen Orcan, envanterdeki cihazları Türkiye'de üreten veya ithal eden şirketlerin, ürünlerini bu tarihlere göre güncellemesi ve IPv6 desteği vermesi gerektiğini anımsattı.

"Ulusal IPv6 Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi"nin 15 Şubat 2011'de bittiğini bildiren Orcan, TÜBİTAK'a gönderilecek sonuç raporunu hazırlandığını, projenin tüm yazılım çıktıların ücretsiz olarak ISS'lar da dahil herkes ile paylaşılacağını belirtti. Öngörülebilir bir gelecekte IPv6 adres sıkıntısı yaşanmasının beklenmediğine değinen Orcan, yeni İnternet'te bir yer edinmenin Ar-Ge çalışmalarında bulunarak IPv6 teknolojilerini kullanan cihazlar üretmekle mümkün olduğuna dikkat çekti. Orcan, ücretsiz olarak verdikleri IPv6 Değişim Noktası hizmetiyle Turkcell, Superonline ve Koç.Net'in ULAKNET aracılığıyla dünya IPv6 ağına paketlerini yollayabildiklerini bildirdi.

-e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu’nun kararıyla, IPv6’ya geçiş çalışmalarını yürütmek üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) görevlendirildi. ULAKBİM, öngörülen bu modeli doğru buluyor mu? Özellikle yetişmiş teknik eleman ve altyapı konusunda BTK’nın durumuna ilişkin değerlendirmenizi alabilir miyiz?

-Bu model, TÜBİTAK ULAKBİM’in desteklediği bir model. Aslında “Ulusal IPv6 Altyapı Tasarımı ve Geçiş Projesi”nin çıkış noktasını, proje önerisinin eklerinden olan Proje Sonuçlarını Uygulama Planı (PSUP) dokümanı oluşturuyor. Bu doküman, TÜBİTAK Kamu Araştırmaları Destek Grubu (KAMAG) desteğini almak üzere TÜBİTAK’a başvuran tüm kamu kurumlarından istenen ve bir bakıma kamu kurumunun projenin bitiminde de proje süresince elde edilen kazanımların devamını sağlayacağını taahhüdünü verdiği bir doküman. BTK da proje sonuçlarını beklemeden E-Dönüşüm İcra Kurulu’na konuyu taşıdı, görevlendirildi ve projeye ne kadar önem verdiğini, PSUP’daki taahhütlerinin üzerinde gerçekleştirmelerle gösterdi. Diğer konuya gelirsek, BTK düzenleyici, yönlendirici ve koordine edici rolde kalmayı her zaman tercih ediyor ve operasyonel işlere bulaşma kaygısında hiçbir zaman değil. Diğer konuya gelirsek, BTK düzenleyici, yönlendirici ve koordine edici rolde kalmayı her zaman tercih ediyor ve operasyonel işlere girmemeye her zaman özen gösteriyor.

-IPv6’ya geçişte herkese bir rol düşüyor. Devlet kurumları bu süreci teşvik etmek için neler yapıyor? Türkiye’de kamu kurumları nasıl bir modelle geçiş çalışmalarını yürütüyorlar?

- Şu anda elimizde 8 Aralık 2010 tarihli ve 27779 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2010/25 sayılı Başbakanlık Genelgesi var. Orada “Geçiş Zaman Planı” yapılmış durumda. Acele etmeden ama geçişi önemseyerek, konuyu gündemden düşürmeden ancak asla israf etmeden 2013’e dek yavaş yavaş hazırlıklarımızı sürdürmeliyiz. Burada özellikle eğitimler çok önemli. Aslında bizim vereceğimiz eğitimler de, sadece geçişin nasıl yapılacağına dair eğitimler şeklinde değil. Her kurum kendisinin nasıl bir modelle IPv6’ya geçeceğini de teknik olarak öğrenecek. Ama geçiş teknik olduğu kadar aynı zamanda idari bir süreç, kurum yöneticilerinin de almaları gereken kararlar var. Genelge, bu anlamda yöneticilere de önlerini görmeleri ve planlarını buna göre yapmaları için bir yol haritası belirliyor.

- IPv6’ya geçiş için bir yol haritası hazırlandı. Kamu satın alımlarında IPv6’ya ilişkin kısıtlar getirilecek. 2011’de bunun yansımalarını nasıl göreceğiz?

-Genelgeyi dikkatle okursanız, asla 2011’de bir alım kısıtlamasından bahsedilmiyor. “Bazı cihaz ve yazılımlara yönelik bir envanter çalışması yapılsın” diyor Neler bunlar? Üçüncü seviye anahtarlama, yönlendirme ve güvenlik cihazları ile İnternet üzerinden dışarıya verilen hizmetler ve bu hizmetlerin verilmesini sağlayan yazılımlar. “Bir planlama yapılsın” diyor, ama asla “2011’de bunu yapın” demiyor. Ama dediği bir şey var: 2012 Ağustos’undan sonra “IPv6’yı desteklemeyen hiçbir ağ donanım ve yazılımına yatırım yapılmayacaktır.” Burada aslında açık değil gibi görünen ama açık olan bir şey var: Genelge, aslında şunu söylüyor: “Şu anda benden IPv6 kriterlerini buraya yazmamı bekleme, çünkü bunu yazarsam bu aşamada kamu ihalelerinde işler karışır. Ama 2012’den sonra envanterdeki cihazları ülkemizde üreten veya ithal ederek müşterilerine

sunan ticari şirketler, ürünlerini bu tarihlere göre güncellemeli ve IPv6 desteğini vermeliler.”

- “Ulusal IPv6 Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi”, Şubat 2009’da başlatıldı. Şubat 2011’de tamamlanması planlanan proje kapsamında gelinen son durum hakkında bilgi verir misiniz?

-Proje 15 Şubat 2011 itibarıyla bitti. Diğer proje ortaklarımız Gazi ve 18 Mart üniversiteleri ile birlikte TÜBİTAK KAMAG’a gönderilecek olan sonuç raporunu hazırlıyoruz. Hazırladığımız sonuç raporunu, BTK’ya sunacağız onlar da TÜBİTAK KAMAG’a iletecekler. Projenin yazılım ayağındaki tüm çıktıları (KOVAN, Fi6en ve KDS) ücretsiz olarak İSS’ler de dahil herkes ile paylaşılacak. Politik taraftaki çıktıları da zaten “Genelge” içeriğinde gördüğünüz gibi Türkiye’ye mal ediyor durumdayız.

-Türkiye’nin IPv6 protokolüne geçiş maliyeti 2011-2016 yılları arası için yaklaşık olarak 1.024.000 TL olarak hesaplandı. Söz konusu maliyetin ne kadarı, 2011 sonuna kadar hangi kurumlara ve nasıl bir planlama ile kullanılacak. Bu maliyeti kim hangi oranda ve nasıl karşılayacak?

- Burada yanlış anlamaların önüne geçmek için bazı açıklamalar yapmak gerekiyor. Öncelikle bu rakamın ayrıntılarına hâkim olmadan, sadece rakam üzerinden konuşmak çok doğru değil. Bu rakamı ortaya çıkaran varsayım ve kabullenmeler var. Burada bunların hepsine değinmenin bir anlamı yok ama sadece şunları söylemeliyim ki; bu rakamın üçte biri işgücü maliyetidir. Herkes donanım yazılım maliyeti üzerine konuşuyor ama öncelikle teknik elemanlarımıza yatırım yapmalıyız. IPv4 ile ilgili işlerini yapmanın yanında bir de IPv6 ile ilgili işleri aynı adamların, aynı birikimle yapmasını bekleyemeyiz. Ya yanlarına yeni elemanlar alacağız, ya onları idame etmek, eğitmek için daha fazla kaynak harcayacağız. Donanım almak yazılımı yenilemek ile iş bitmiyor, insana yatırım çok önemli. Yine bu rakamın üçte biri, genişbant aboneleri için geçiş, diğer üçte biri de bazı kabullenmeler eşliğinde donanım ve yazılım maliyetleridir. IPv6 geçiş maliyetini hesaplarken birtakım öngörülerde bulunmak zorundasınız. Şöyle örnek vereyim. IPv6 desteklemeyen iki yıl önce satın aldığınız yönlendiriciniz olduğunu düşünün. Bu tip cihazların kullanım ömrü, teknolojik olarak en fazla 3-4 yıl. İki yıl önce aldığınız bir yönlendiricinin zaten önünüzdeki bir-iki yıl içinde muhtemelen değiştirmeniz gerekecek. Genelgeye göre, 2013 Ağustos ayına kadar servislere bu cihaz, eğer yazılım güncellemesi ile IPv6 desteği verilemiyorsa yenisi ile değiştirilmeli. Bu durumda zaten değiştireceğiniz bir cihazı sanki IPv6 desteği verilecekmiş gibi IPv6 geçiş maliyetine ekleyecek misiniz? İSS’lerin geçiş maliyetlerinin az çıkması beklediğimiz bir durumdu. İSS’ler teknolojiyi güncel takip ettikleri için donanım ve yazılım olarak zaten IPv6 uyumlu cihazlar kullanıyorlar.

-IPv6 Test Yatağı ve Geliştirme Ortamı (IPv6-GO) şimdiye kadar ULAKBİM,

Gazi Üniversitesi ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'ne konuşlandırıldı. Önümüzdeki günlerde başka hangi kurumlarda IPv6 konuşlandırılacak?

-IPv6-GO, proje içinde dağıtık bir yapıda oluşturuldu. Aslında platform proje bitiminden itibaren sadece ULAKBİM'de kurulu olacak. Zaten IPv6-GO'nun fiziksel olarak nerede konumlandırıldığı önemli değil. Bildiğiniz gibi günümüzde artık sanallaştırma ve uzaktan erişim teknolojileri öyle bir hale geldi ki, bir cihazın fiziksel olarak önünüzde durması ya da sanallaştırılmış bir donanım veya ağ üzerinde dünyanın herhangi bir yerinde bulunması kullanım açısından pek bir zorluk getirmiyor.

-Yeni protokolle sistemin, uluslar arası bir yönetime kavuştuğu söyleniyor. Daha önce (IPv4) İnternet'in başladığı yer olan ABD ağırlıklıydı. Şimdi alanda yönetiminde uluslar arası düzeyde ne değişecek?

-Bildiğiniz gibi IP dağıtımı ICANN tarafından bölgesel IP dağıtım yapan kurumlara (İnternet Sicil Kurumu/Regional İnternet Registry -RIR) dağıtılan IP adreslerini oradan yerel kayıt kurumlarına (LIR) dağıtılması şeklinde oluyor. Türkiye, IP adreslerini bizim bölgemizden sorumlu RIR olan RIPE'tan alıyor. Belirttiğiniz gibi IP dağıtımın ülkelerdeki kayıt kurumlarına National İnternet Registry (NIR) bırakılmasını öneren çeşitli tartışmalar var. Örneğin, Brezilya'da durum böyle. IPv6 tasarlanırken adres sıkıntısı yaşanmaması için adres aralığı oldukça geniş tutuldu. Dolayısıyla öngörülebilir bir gelecekte IPv6 adres sıkıntısı yaşanmasını beklemiyoruz. Yeni İnternet'te bir yer edineceksek, bu daha fazla IPv6 adresi alarak ya da IPv6 adreslerinin ülkemizde bir kurum oluşturup onun üzerinden dağıtarak olmayacak. Yapmamız gereken, bu konuda Ar-Ge çalışmalarında bulunarak IPv6 teknolojilerini kullanan cihazlar üretmek.

-İnternet'e sadece IPv6 adresleri ile erişmek zorunda kalacak olan kullanıcılara hizmet sunulabilmesi amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarının belirli bir zaman içinde hizmetlerini IPv4'ün yanı sıra IPv6'yı da destekler hale getirmeleri gerekiyor. Bu kapsamda hangi kurumlar hangi çalışmaları gerçekleştiriyorlar? ULAKBİM, bu kurumlara nasıl bir destek veriyor?

-BTK, önce İnternet bağlantısını IPv6 destekli hale getirtti. Sonrasında web sayfasını IPv6'ya taşıma konusunda son aşamaya geldi bildiğim kadarıyla. Tamamıyla kişisel çabalarla Çevre ve Orman Bakanlığı'nın web sayfasının IPv6 destekli hale geldiğini biliyoruz. Bazı üniversiteler bunu ve daha fazlasını yani diğer servislerini de IPv6 destekli hale getirme işini gerçekleştiriyor. Hangi üniversitenin hangi aşamada olduğunu (http://www.ipv6.net.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=63&Itemid=50) adresinden takip edebilirsiniz. Ben eğitimlerin gerçekleştirilmesi ile bu çalışmaların hız kazanacağını ve ISS firmaların da talebe hızla cevap vermek zorunda kalacağını düşünüyorum.

- ULAKBİM, kendi bünyesinde IPv6'ya geçişi çalışmaları kapsamında neler yaptı? Çalışmalar hangi aşamada?

- Biz kendimiz yıllar öncesinde bu geçişi tamamladık. Hatta ULAKNET'e bağlı kurumlar için de elimizden geleni yaptık. Ama ULAKBİM'in uğraştığı konu artık kendisinin veya sadece ulusal

araştırma ağının yeni protokole adapte olması değil, Türkiye'nin geçişe hazırlıklı olması.

- Başbakanlık Genelgesi ile kamu bilgi işlem personelinin IPv6'ya geçiş ve IPv6 destekli hizmetlerin verilebilmesi konusunda eğitim alması öngörüldü. Bu eğitim, ULAKBİM bünyesinde oluşturulacak olan "IPv6'ya Geçiş Eğitimi Merkezi"nden karşılanacak. Söz konusu merkez ne zaman hizmete girecek?

- ULAKBİM bünyesinde oluşturulacak Eğitim Merkezi, 1 Nisan 2011'den itibaren eğitim vermeye başlayacak.

-2004 yılı başında, ULAKNET IPv6 adres aralığı kullanılarak, araştırma kurumları ve üniversitelere talepleri doğrultusunda IPv6 adresleri dağıtılmaya başladı. Bu çalışma halen devam ediyor mu? Bu kapsamda ne kadar IPv6 adresi verildi? Söz konusu adresler karşılığında ULAKBİM ne kadar gelir elde etti?

-http://www.ipv6.net.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=63&Itemid=50 adresinde bu hizmetten yararlanan ULAKNET uçlarını görebilirsiniz. Bu hizmet ULAKBİM'in neredeyse tüm hizmetleri gibi ücretsizdir. Aslında daha ötesinde, yine ücretsiz olarak verdiğimiz IPv6 Değişim Noktası hizmeti ile, şu anda Turkcell, Superonline ve Koç.Net bizim ile imzaladıkları anlaşmalarla ULAKNET aracılığı ile dünya IPv6 ağına paketlerini yollayabiliyorlar. Vodafone ile bağlantı sorununu çözmeye çalışıyoruz, sonrasında onlar da ULAKNET'i kullanacaklar IPv6 dünyasına erişmek için.

Sanal hayat, tablete kayıyor

Deloitte'a göre bu yıl, satılacak bilgisayarların yarısından fazlası tablet veya akıllı telefon olacak.

Bu yıl onuncusu hazırlanan Deloitte'un "Teknoloji, Medya ve Telekomünikasyon Öngörülleri 2011" raporuna göre, 2011'de satılacak bilgisayarların yarısından fazlasını, tablet PC veya akıllı telefon gibi cihazlar oluşturacak. Yılın en önemli trendleri arasında çevrimiçi oyun pazarının büyümesi, taşınabilir teknolojinin kullanımının artması ve tabletlerin yaygınlaşması, hidrojenin pazara çıkması ve e-devlet uygulamalarının yaygınlaşması gibi eğitimler yer aldı.

PC'lerin yine de ana bilişim platformu olmayı sürdüreceği belirtilen rapora göre, sadece perakende satıcılık ve sağlık sektörlerinde 5 milyon civarında tabletin kullanılmaya başlanacağını öngörüyor. Çeşitlenen cihaz pazarıyla birlikte işletim sistemleri de çeşitlenecek, artan çeşitlilikle birlikte uygulamaların da sayısı artacak. Alternatif enerji kaynağı olan hidrojenin 2011'de pazara çıkacağını bildirdiği rapora göre, temiz ve uzun ömürlü bir enerji kaynağı olan hidrojen, maliyeti yüksek olması nedeniyle tahmin edildiği şekilde arabalarda kullanılmayacak.

Çevrimiçi oyun pazarı büyüyecek

Televizyonun diğer tüm medya kanallarında üretilen içeriğe yön veren medya aracı olmaya devam edeceğine işaret edilen raporda, 2011 yılında çevrimiçi oyun pazarının büyüyeceği ve daha çok kişinin bu oyunları oynamak için ücret ödeyeceği öngörülüyor.

Daha çok insan İnternet üzerinden birden çok oyuncuyu bir araya getiren oyunlara yönelecek ve oyun sitelerine abonelik ücretleri ödeyecek. Çevrimiçi oyunların korsanın önünü kesmesiyle birlikte oyun pazarının tekrar cirosunu arttırması da mümkün görünüyor.

Telekomünikasyon alanında ise kullanıcılar WiFi, 3G, 3.5G, 4G gibi farklı sistemlerle ağlara bağlanacak. 3.5G hizmetinin performansının 4G'ye yakın olması, buna karşılık 4G için gerekli altyapının pahalı olması nedeniyle bazı operatörler 2011'de 4G'ye geçmeyi erteleyecek.

E-devlet uygulamaları bir tercih olmaktan çıkıp, yükümlülük haline gelecek. Gelişmiş ülkelerde 2011'de süreçlerin işleyişini büyük ölçüde kolaylaştıracak ve hızlandıracak e-devlet uygulamalarını kullanan vatandaş sayısının en az yüzde 10 artması öngörülüyor.

Deloitte.

Günümüzde Bilişim Teknolojisi ve KOBİ'ler

KOBİ'lerin bilişim teknolojisi kullanarak işlerini daha etkin yapacakları ya da gelişmelerine büyük katkı sağlayabileceği gibi görüşler, artık herkes tarafından doğruluğu kabul ediliyor. Bu nedenle ben yazımda, bu tür görüşler dışarısında kalan bilişim teknolojisinin gelişmesi ile KOBİ'lerin önümüzdeki dönemde bilişim altyapılarını nasıl kurgulamaları gerektiği ve teknolojik gelişmeler bağlı olarak almaları gereken acil önlemlerden söz etmek istiyorum.

Bilişim teknolojisi kullanımı KOBİ'lerde hatta tüm işletmelerde şöyle gelişti: Önce bilgisayarlar alındı, bunların üzerine genelde muhasebe, devamında da kurumsal kaynak planlama yazılımları yüklendi ve çalışmaya başlandı. Sonra İnternet yaşamımıza vazgeçilmez bir olgu olarak girince, bu kez işletmeler İnternet'e bağlanıp web sitelerini de kurdurarak ve birçoğu bu sitelerini bir pazarlama organı olarak ta kullanmayı başarak günümüze kadar geldiler.

“ ”

Gelinen noktada ise görüldü ki, aslında “az gidip uz gidip bir arpa boyu” yol anca gidildiği idi. Çünkü, KOBİ'ler tam bu noktada çok önemli bir sorunla karşılaştıklarını fark ettiler. Her şeyden önce kurulan sistemlerin ihtiyaçlarına tam olarak yanıt verebilmesi için oldukça pahalı bir insan gücü ihtiyacı doğmaktaydı. Ama bu en pahalı maliyet unsuru değildi, yeni bir güvenlik boyutu gündeme gelmişti ki, güvenlik için harcanması gereken miktar bazı işler için harcanması planlanan yazılım bedeli kadar olmaktaydı.

Bir başka gelişmenin yarattığı sorun ise, görünmez ama kemirgen bir sorun olarak işletmelerin karşısına çıktı. Bu, sosyal ağların yarattığı ortamın işletme lehine ne kadar kullanıldığı sorusu idi. Başlangıçta sosyal ağların bu derece etkin olacağını öngöremeyen şirketler, personelin bu ağlara girmesini yasakladı. Ama bunun bir çare olmadığı çok kısa bir zaman sonra ortaya çıktı. Görünen oydu ki, sosyal ağları kullanmayı başaran şirketler, bir yandan pazarlama giderlerini azaltırken diğer yandan sürekli ve etkin bir medya da her an var oluyorlardı.

Bir başka önemli sorun da iş sürekliliğinin sağlanmasıydı. İşletmeler için bundan on beş, yirmi yıl önce iş sürekliliğinden anlaşılan, en fazla bir kesintisiz güç kaynağı idi. Eğer elektrikler kesildiğinde tezgâhları sorunsuz bir biçimde kapatmayı başarıyor hatta fabrikasını kendi güç kaynağıyla çalışmaya devam ettirebiliyorsanız o zaman sizin için iş sürekliliği diye bir sorun yoktu. Oysa günümüzde iş sürekliliği, birçok faktörün özellikle bilişim sistemlerinden kaynaklanan sorunların giderilmesi anlamına gelmektedir. Artık verilerinizin hem güncel hem de hatasız bir biçimde saklamak da iş sürekliliğinin bir parçasıdır. O gün işe gelmeyen sistem uzmanının yapacağı işlerin aksamaması ya da siparişin o anda nerde olduğunun müşteri tarafından her sorulduğunda doğru bir biçimde söylenmesi de...

Bilişim teknolojisi, KOBİ'lere işlerini daha hızlı yapma olanağı sunmuş fakat aynı biçimde yeni yöntemler sunarak işini her an geliştirmek gibi bir görevi de zorunlu kılmıştır. Bu zorunluluk, birçok KOBİ açısından altından kalkılamayacak maliyetler doğurmaktadır. KOBİ'ler bu maliyetlerini en aza indirirken aynı zamanda teknolojinin o anda kendilerine sunduğu çözümler arasında en

Nezir KULEYIN
nezir@semor.com.tr

uygununu da bulmak zorundadırlar. Bu açıdan bakıldığında KOBİ'lere kılavuzluk edecek ciddi çalışmalarda ortada yoktur. Maalesef, her firma sattığı ürünün bu sorunlara panzehir olduğunu belirtmekte ama plansız alımlar KOBİ'ler için sadece para israfı doğurmaktadır.

Nasıl her ilaç, her hastalığı tedavi etmez hatta yanlış dozda alınmış bir ilaç, yarardan çok zarar getirirse, KOBİ'ler açısından bu sorunun çözülebilmesi bir bilişim teknolojileri bilgilendirme sisteminin kurulmasına bağlıdır.

Yoksa KOBİ, tüm parasını plansız bir bilişim teknolojisi yatırımına harcarsa da sonunda yararlı bir sonuç elde edemeyebilir.

“Hayatın Sanal Gerçeği: İnternet”

Türkiye’de, 8-9 Şubat 2011’de ikinci kez gerçekleştirilen GİG etkinliklerinin sloganı, “Sanal Oyna, Gerçek Yaşa” oldu.

Avrupa Komisyonu’nun 2004’te başlattığı, Güvenli İnternet Programı tarafından desteklenen ve INSAFE tarafından organize edilen Güvenli İnternet Günü (GİG) Etkinlikleri, bu yıl, 8-9 Şubat 2011’de Sheraton Otel’de gerçekleştirildi. Türkiye’de ilk kez geçen yıl kutlanan GİG, bu yıl Ulaştırma Bakanlığı İnternet Kurulu tarafından düzenlendi. Yerli ve yabancı birçok uzman, STK ve sektör temsilcilerinin katıldığı GİG etkinlikleri kapsamında, “Türkiye İçin İnternet Kafe Modeli” Çalıştayı yapılırken “Çocukların Sosyal Paylaşım Alışkanlıkları” araştırma sonuçları da paylaşıldı.

Her yıl farklı bir temayı ön plana çıkaran etkinliklerle, çocuk ve gençler başta olmak üzere tüm kullanıcılara güvenli bir İnternet ortamı sağlanması hedefleniyor. GİG 2011’in ana temasını “Hayatın Sanal Gerçeği: İnternet” ; sloganını ise “Sanal Oyna, Gerçek Yaşa” oluşturuyor. Bu tema, özellikle gençlerin sosyal ağlar ile on-line oyun platformlarında geçirdikleri süreler artarken, onların karşılaşabileceği muhtemel risklerden haberdar olmalarını sağlamak için seçildi. Konferansın açılış konuşmalarını İnternet Kurulu Başkanı Serhat Özeren, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer ve RTÜK Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun yaptı. Etkinliğe ayrıca, Facebook Avrupa politika Direktörü Richard Allan, EUKids Online Direktörü Prof. Dr. Sonia Livingstone ile Google, INSAFE, eNASCO yöneticileri, ayrıca sivil toplum örgütü temsilcileri katıldı.

Açılıшта İnternet Kurulu Başkanı Özeren, İnternet’in son on yılda büyük gelişim gösterip yaygınlaştığını artırdığını söyledi. İnternet’in güvenli kullanımında farkındalık yaratmayı amaçladıklarını anlatan Özeren, “İnternet’ten vazgeçemeyiz ama verimli, yararlı ve etkin kullanabiliriz” dedi.

Güvenli İnternet konusunun her zaman gündemde olacağını söyleyen BTK Başkanı Acarer, eskiden çekirdek aile tanımının anne, baba ve çocuktan oluştuğunu, günümüzde ise anne, baba, çocuk ve İnternet olarak tanımlanmaya başladığını ifade etti. Türkiye’de İnternet kullanımının dünya ortalamasının üzerinde artış hızına sahip olduğunu bildiren Acarer, 2010’da geniş bant İnternet aboneliğinde yüzde 25’lik artışın kaydedildiğini, her geçen gün İnternet’in daha fazla iş ve işlem için kullanılmaya başlandığını belirtti.

Erişim engellemeleri ve sitelerin kapatılmasıyla ilgili birçok kuruluş temsilcisi ve öğretim görevlilerinin olumsuz söylemlerde bulunduğuna işaret eden Acarer, toplumun tüm kesimlerinin aynı söylem içerisinde hareket etmesi gerektiğine dikkat çekti. Acarer, devletin, sivil toplum kuruluşlarının (STK), ailelerin, tüm kullanıcıların güvenli İnternet kullanımı konusunda üzerine düşeni yapması gerektiğini, akademisyen, STK ve medyanın popülist yaklaşımlardan kaçınması gerektiğini vurguladı.

Türkiye için İnternet kafe modeli çalıştayı sonuç bildirgesi

Fiziki koşullar ve altyapı; Denetleme ve ceza işlemleri; İşletmecilerin yıllık eğiti ve Mevzuata ilişkin sorunlar konu başlıklarının ele alındığı çalıştayda belirtilen somut öneriler şöyle sıralanıyor:

- * İnternetin bilinçli ve güvenli kullanımına yönelik toplumsal farkındalığın artırılması için çalışmalar yapılmalıdır.
- * Ticari amaçla İnternet toplu kullanım sağlayıcılarının (İnternet kafeler) fiziksel ve hizmet standardizasyonu gerçekleştirilmelidir. Kalite standartları (yıldız veya bayrak sistemi gibi) hiyerarşik olarak belirlenmelidir.
- * Fiziki şartların geliştirilebilmesi için, İnternet kafeler maddi olarak desteklenmelidir. (KOSGEB veya evrensel hizmet gelirleri ile projelendirilerek desteklenebilir. Alternatif gelir kaynakları bulmak için, sosyal projeler veya AB fonlarından yararlanılabilir.)
- * İnternet kafelere ilişkin olumsuz algıların giderilmesine yönelik sosyal ve kültürel etkinliklere ağırlık verilmelidir.
- * Denetleme işlemlerinin ortak bir standarda kavuşturulması için denetim kitapçığı hazırlanmalı, denetleme komisyon üyeleri ve bütçesi belirlenmeli, ortak bir denetleme formu oluşturulmalı ve İçişleri Bakanlığı teftiş rehberine denetleme konusu girmelidir.
- * Denetleme işlemlerinin uzman kişilerce yapılması sağlanmalıdır. İlgili bakanlıklara bu hususta kadro tahsis edilmelidir.
- * İnternet Kurulu tarafından, İnternet kafelerin algısı ve kullanıcı profili araştırması yapılmalıdır.
- * Online oyunlar konusunda kriterler geliştirilmeli ve sınıflandırma yapılmalıdır.
- * Eğitim seminerleri devamlı olarak düzenlenmelidir. Sürekli düzenlenen eğitimler İnternet üzerinden gerçekleştirilebilmelidir.
- * İşletmecilere düzenlenecek eğitimin içeriği modüler hale getirilmelidir.
- * Yönetmeliklerin normlar hiyerarşisi ve kanunilik ilkesine uygun olarak yeniden düzenlenmesi gerekir.
- * Mevzuatta öngörülen cezalar; önce uyarı, sonra kınama, eğitim ve kademeli para cezası olarak uygulanmalıdır.
- * Tartışılan konulara ilişkin ihtisas çalıştayları yapılmalıdır.

ODTÜ BÖTE Başkan Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Bulu: İnternet'ten uzaktan eğitime, 3 boyut kazandırdık

Bir ilke imza atıp üç boyutlu sanal kampus uygulamasını başlatan ODTÜ, yakında ODTÜ ve bölümler hakkında bilgi almak isteyen herkese açılacak.

Aslıhan Bozkurt

1 998'de Türkiye'de ilk kez İnternet'e dayalı uzaktan eğitimi uygulayan Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), İnternet üzerinden eğitime üçüncü boyut kazandırdı. ODTÜ, Türkiye'de daha çok sosyal paylaşım ağırlıklı olarak kullanılan Second Life sanal dünyasında uzaktan eğitim uygulamalarını destekleyen bir proje yürütüyor: "ODTÜ üç boyutlu sanal kampus". Proje yürütücüsü, ODTÜ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü Öğretim Üyesi ve Bölüm Başkan Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Tuğba Bulu ile konuştuk.

- Sanal kampüsler hakkında bilgi verir misiniz?

- Üç boyutlu sanal dünyaları, gerçek hayatın İnternet ortamında benzetilmiş hali olarak tanımlayabiliriz. Bu ortamda kullanıcılar, oluşturdukları avatar adı verilen üç boyutlu karakterler ile kendilerini temsil ediyor. Klavye ve fare ile avatarlarını yani karakterlerini kontrol ederek üç boyutlu ortamda hareket edebiliyor, yürüyebiliyor, koşabiliyor ve hatta uçabiliyorlar. Kullanıcılar kendilerini temsil eden avatarlarının görünümünü istedikleri gibi değiştirebildikleri bu ortamda diğer kullanıcı avatarları ile sesli veya yazılı iletişimde bulunabiliyorlar.

Merkezi San Francisco'da bulunan Linden Laboratuvarları tarafından 2003 yılında kurulan Second Life, en yaygın olarak kullanılan üç boyutlu sanal dünya. Second Life, 3D tecrübeleriyle tanınan ve aslen fizikçi olan Philip Rosedale tarafından yaratıldı. Program, İnternet'ten bilgisayara indirilerek kuruluyor. Second Life sanal dünyasına kullanıcı adı ve şifre oluşturan herkes girebiliyor.

Dünyada yaklaşık yirmi milyon kullanıcıya sahip Second Life'in kendine ait bir ekonomisi ve dalgalı kur sistemi var. Linden Dolar para birimi kullanılıyor. 1 Linden Dolar, yaklaşık 4 cent. Kullanıcılar, burada alışveriş yapmak için, gerçek kredi kartından Second Life hesaplarına para

aktararak Linden Doları alabiliyor ve de Second Life içinde kazanılan Linden Doları'nı dolara çevrilerek kullanıcı hesaplarına aktarılabilirler. Burada üretilen her objenin patenti otomatik olarak üretene veriliyor. Dilerseniz bunu başkalarına satabiliyorsunuz.

- Sanal dünyalar ile ilgili dünyadaki gelişmeler ve eğilim nasıldır?

-Sanal dünyaların kullanılması ile ilgili gelişmeler ve eğilim, uluslararası birçok resmi raporda belirtiliyor. New Media Consortium ve EDUCAUSE Learning Initiative, günümüzde gelişen teknolojilerin eğitimi nasıl etkileyeceğini belirtmek amacıyla hazırlamış oldukları 2007 Horizon raporunda, sanal dünyaların beş yıl içinde çok yaygın kullanılmaya başlanacağını ve bu gelişmenin son hızla devam edeceğine dikkat çekmişti.

Dell, IBM, Sony, Adidas gibi farklı sektörlerdeki lider firmalar Second Life'ı reklam, yeni ürün tanıtımı ve müşteri görüşleri alma amacıyla kullanıyor. Mesela, Dell şirketinin Second Life adasında, kullanıcılar ürünleri inceleyebiliyor, istedikleri bilgisayarları tasarlayıp, sipariş verebiliyor. Adidas, yeni ayakkabı tasarımlarını önce Second Life'da sanal ayakkabı olarak satıyor ve böylece lansman öncesi test edebiliyor.

Second Life eğlence, sosyal paylaşım, alışveriş, tasarım ve pazarlama gibi birçok alanda kullanılıyor. Son yıllarda, eğitim sektöründe de artan bir ilgi görüyor ve yaygın olarak kullanılıyor. İçlerinde Harvard ve MIT gibi üniversitelerin de bulunduğu çok sayıda üniversite, Second Life sanal kampüslerinde dersler veriyor, toplantılar, seminerler ve konferanslar düzenleniyor. Örneğin, Harvard Üniversitesi Hukuk Fakültesi Second Life kullanarak uzaktan eğitim veriyor. Ayrıca, müzeler ve kütüphaneler oluşturularak mekâna bağımsız olarak kullanıcıların bu merkezlere ulaşması sağlanıyor. Second Life, yabancı dil eğitiminde de yaygın olarak kullanılıyor. Örneğin, British Council öğrencilere Second Life ortamındaki alanlarında aktiviteler düzenliyor. Üç boyutlu modelleme ve tasarım, liderlik ve eğitim çalışmaları, sağlık ve beslenme, programlama ve daha birçok değişik disiplinlerde sanal dünya kullanım örnekleri bulunuyor.

- ODTÜ'nün "Üç boyutlu sanal kampus" projesi bildiğimiz kadarıyla Türkiye'de bir ilk. Projede nasıl bir yapılandırmaya gidildi? Ne zaman, nerede başlatıldı? Projenin amacı nedir?

-Projemiz çerçevesinde geliştirilen ODTÜ üç boyutlu sanal kampusü için dünyada en yaygın kullanılan Second Life sanal dünyası seçildi ve bu sanal dünya üzerinde ODTÜ için bir alan geliştirildi. Projemiz, Türkiye'de bir üniversitenin Second Life sanal dünyasında resmi olarak özel bir yer alması ve tasarlanması anlamında evet bir ilk. Proje çalışmalarına, 2010'un Mart ayında, ODTÜ-TSK Modelleme ve Simülasyon Araştırma ve Uygulama Merkezi (MODSİMMER) üzerinden ODTÜ Bilimsel Araştırma Projesi çerçevesinde desteklenerek başladı. Projemizin amacı, ODTÜ olarak, ülkemizde uzaktan eğitim anlayışına farklı bir boyut kazandırmak ve dünyadaki eğilimi yakalamak.

- ODTÜ "Üç boyutlu sanal kampus"ü nasıl tasarlandı ve geliştirildi?

ODTÜ sanal kampusümüz üç boyutlu ortamların tasarım prensiplerine dayanarak geliştirildi. Derslerin bu ortamda verilebilmesi için farklı alanlar belirlendi, değişik aktiviteler düşünülerek ortamlar tasarlandı. Proje ekibinde çalışan mimarımız bu değişik ortamların çizimini yaptıktan sonra, Second Life içerisinde modellemesini yaptı. Örneğin, öğrencilerin grup çalışmalarını yapabileceği grup çalışma binaları kuruldu. Ayrıca büyük grup toplantıları için bir amfi geliştirildi. Farklı amaçlarla kullanılabilecek sanal sınıflar oluşturuldu. Öğrencilerin arkadaşlarıyla sosyal iletişim kurabilecekleri ve müzik dinleyebilecekleri ortamlar tasarlandı.

Sanal ODTÜ ile gerçek ODTÜ arasında öğrencilerin kendilerinden bir şeyler bulmaları için benzerlikler kullandık fakat bire bir tasarım uygulamadık. Literatürde üç boyutlu ortamların tasarım prensiplerine baktığımızda, kullanıcı avatarlarının yapabileceği hareketlerinin göz önünde bulundurulması ve ortamların bunları kısıtlamayacak şekilde tasarlanması büyük önem taşıyor. Örneğin, kullanıcıların uçabildiği, başka bir alana ışınlanabildiği bu ortamlarda tavanların yüksekliği, alanların büyüklüğü ve binaların ve alanların birbirlerine uzaklıklarını düşünmek gerekiyor. Etkileşimi artırmak, daha anlamlı ve kullanılabilirlik düzeyi yüksek bir öğrenme ortamı yaratmak için, aynı şekilde tasarlamak yerine üç boyutlu ortamların sağladığı özellikleri göz önünde bulundurarak bir tasarım yaptık.

- Dersler nasıl veriliyor?

Öğrencilerimiz, İnternete bağlı herhangi bir bilgisayardan, önceden oluşturmuş oldukları kullanıcı adı ve şifreleri ile Second Life'a giriş yaparak sanal kampusümüze ulaşabiliyor ve derslere katılabiliyor. Derslerdeki aktivitelerimiz eşzamanlı veya eşzamansız olabiliyor. Örneğin, grup çalışması aktivitesi için öğrenciler sanal kampuse aynı zamanda girerek ortak çalışma yapabiliyor, veya farklı zamanlarda girerek, aktiviteler üzerinde çalışabiliyorlar. Farklı zamanlarda girmeleri durumunda, diğer öğrencilere mesaj bırakarak grup üyeleri ile iletişim kurabiliyorlar. Eşzamanlı aktivitelerde ise, tüm öğrenciler ve öğretmen belirlenen gün ve saatte sanal kampuse gelerek derslere katılabiliyorlar.

-Kimler kullandı, kaç öğrenci bu ortamda ders aldı?

-Geçtiğimiz sonbahar döneminde, ODTÜ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümünün 50 kişilik üçüncü sınıf öğrencilerin aldığı Özel Öğretim Yöntemleri dersi bu ortam ile desteklendi. Yüz yüze derslere ek olarak, öğrenciler ODTÜ üç boyutlu sanal kampusünde bir dönem boyunca farklı aktivitelerle katıldılar. Bu ortamda, grup halinde çalışarak derste konular ile ilgili Wiki sayfaları oluşturup ve posterler tasarladılar.

Ayrıca, öğrencilerimiz her bir öğretim tekniğine uygun bir şekilde tasarlanan sanal sınıflara belirlenen oturum zamanlarında gelerek, öğretim tekniklerini uygulayarak öğrenme fırsatı elde ettiler. Örneğin, altı şapka düşünme tekniği için yaratılan sanal sınıfta, öğrenciler değişik konularda tartışmalara katıldılar. Bir başka örnekte ise rol yapma tekniği için yaratılan mahkeme ortamında, bilişim suçları ile ilgili bir oturuma katıldılar.

-Projeyi bilişim ve iletişim teknolojisindeki (BİT) gelişmelerin eğitim alanında sunduğu yeni bir fırsat olarak değerlendirebilir miyiz? Eğitim alanına üç boyutlu sanal kampüsün ne gibi katkıları olacak?

-Bu tür gelişmiş üç boyutlu sanal ortamlara, iletişim kapasitelerindeki ve grafik işlemcilerindeki önemli artışlardan dolayı artık neredeyse sıradan her bilgisayar kullanıcısının ulaşması mümkün. Üç boyutlu işbirlikçi etkileşimin mümkün olduğu, kullanıcı odaklı, tecrübeye dayalı, incelemeyi mümkün kılan çok kullanıcılu bu ortamlar, öğrenme-öğretme sürecine birçok fayda sağlıyor. Problem, proje, durum tabanlı ortamlar ile öğrencilerin yaşayarak öğrenmesine imkân sunulabiliyor. Ayrıca, kullanıcılar, sosyal olarak kendilerini bu ortamların bir parçası olarak hissedebiliyorlar. Böylece, sanal ortamda verilen görevi daha doğal bir tarzda yürütebiliyorlar ve bunun sonucu olarak zihinsel ve motor becerileri diğer eğitim yöntemlerine göre daha etkin oluyor. Gerek gerçek yaşamda gerekse iki boyutlu Internet ortamında mümkün olmayan birçok etkinlik burada mümkün olabiliyor. İyi tasarlanmış üç boyutlu sanal ortamların kullanılması daha istekli ve uzun süreli etkinliklere katılım sağlıyor. Literatürde yapılan araştırmalar, bu ortamların öğrencilerin öğrenmelerine ve motivasyonlarına katkıda bulunduğunu ortaya koyuyor. Öğrenciler için her zaman her yerden ulaşılabilmesi büyük bir avantaj. Öğrenciler kendilerini bu ortamlarda çok daha rahat ifade edebiliyorlar ve öğrenmeyi daha etkili, etkin ve eğlenceli buluyorlar.

- Önümüzdeki günlerde kullanıcı kitlesi ve kullanım amaçlarında ne gibi farklılıklara gidilecek?

Bu projedeki temel amacımız sanal dünyaların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik örnek öğretim uygulamaları sunmak. Öncelikle, sanal kampüsümüzü kullanabilecek ODTÜ mensubu öğretim üyesi sayımızı artırmayı istiyoruz. Ardından, ODTÜ dışındaki üniversitelerdeki istekli öğretim üyelerinin derslerini ODTÜ sanal kampüs alanımızda uygulamaları için destek vermeyi amaçlıyoruz.

Bir başka amacımız ise sanal dünyalarda kültürler arası işbirliği kurmak ve sanal kampüsümüzde seminer, çalıştay, toplantı gibi etkinlikler düzenlemek ve yönetmek. Bu bağlamda Kanada'da iletişimde bulunduğumuz Carleton Üniversitesi'ndeki "Interactive Media Group" ile Mart ayında ortak seminerlere başlıyoruz. ODTÜ ve Carleton Üniversitesi'nin sanal kampüslerinde gerçekleşecek olan seminerlerimiz, sanal dünyalar ile ilgili değişik konuları içeriyor. Bu tür etkinlikleri düzenlemeye devam etmeyi amaçlıyoruz.

ODTÜ sanal kampüsümüz, projemizin ikinci aşaması kapsamında ODTÜ dışındaki kullanıcılara önümüzdeki aylarda açılacak. Üniversite sınavlarında ODTÜ'yü tercih edecekler, bu ortamdan üniversite ve bölümler hakkında bilgi alabilecek, diğer adaylar ile de iletişime geçebilecekler. Ziyaretçiler, sanal kampüsümüzde bulunacak görevli avatarlar tarafından yönlendirilecek.

- Geleceğe yönelik planlarınız nelerdir? Özellikle bilişim sektörüne vermek istediğiniz bir mesaj var mı?

-Geleceğe yönelik planlarımız arasında üç boyutlu sanal ortamlarda sunulan örnek uygulamaları

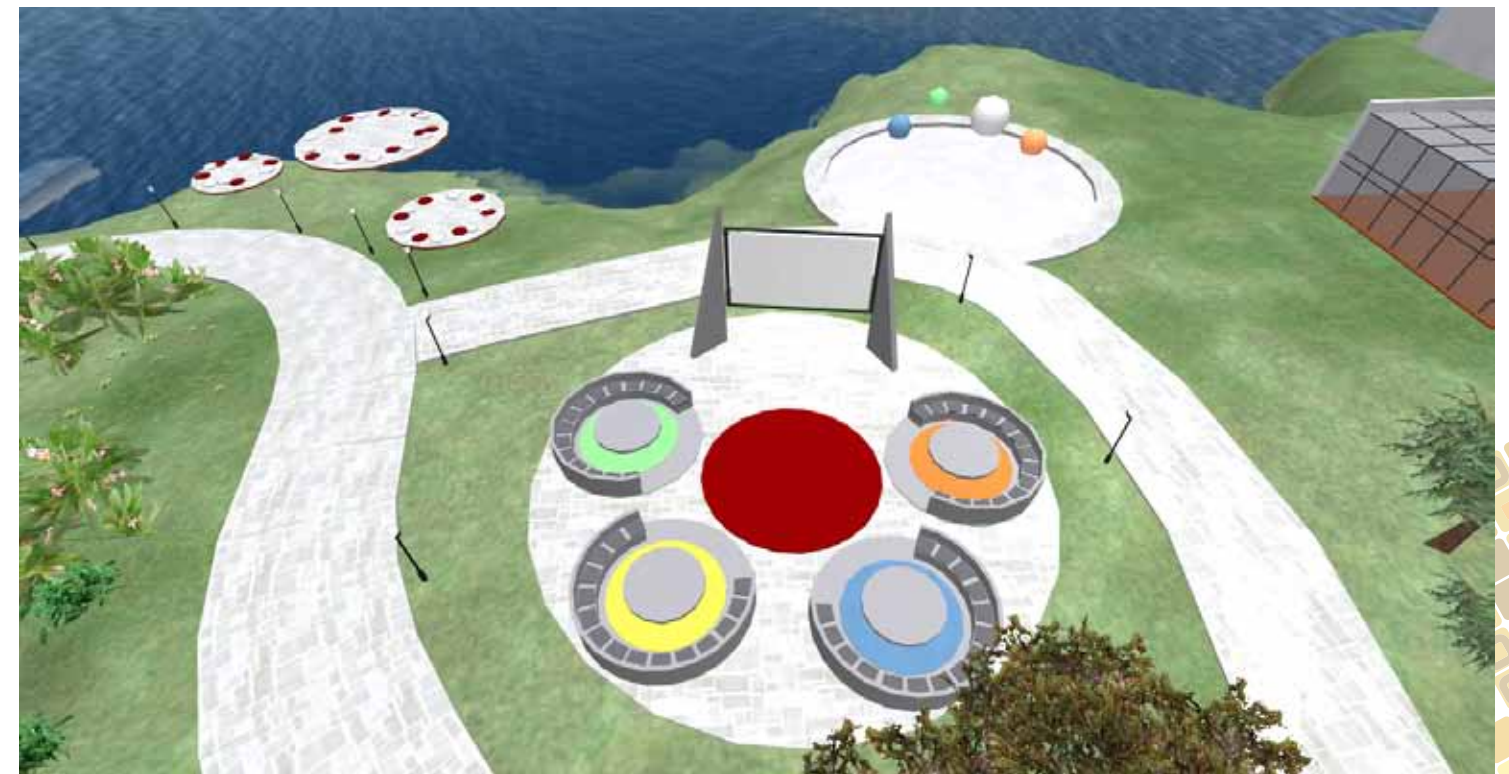

artırmak ve bu ortamların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik araştırmaları teşvik etmek yer alıyor. Koordinatörü olduğum, ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi ve ODTÜ-TSK MODSIMMER müdürü Doç. Dr. Veysi İşler'in de araştırmacı olarak katkı verdiği, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinden oluşan bir ODTÜ Sanal Dünyalar Araştırma Grubu adlı bir grubumuz var. Bu grubumuz bünyesinde üç boyutlu sanal dünyaların eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili değişik projeler üzerinde çalışmalara devam ediyoruz.

Örneğin, ODTÜ hazırlık sınıfı öğrencilerine yönelik İngilizce dil eğitimi projesi üzerinde çalışıyoruz. Daha etkin ve verimli bir yabancı dil eğitimi hedefleyen bu projemizde geliştirdiğimiz aktivite tabanlı ve etkileşimli simülasyonlarla, öğrencilerimiz pratik yaparak İngilizce öğrenebilecek ve İngilizceyi anlama, dinleme ve konuşma becerileri geliştirebilecekler. Örneğin, ortamda tasarlanan bir restorana giden öğrenci, diğer öğrenciler ve ana dili İngilizce olan kişiler ile sesli iletişim kurarak İngilizce konuşma pratiği yapabilecek.

Ayrıca, ileriye yönelik planlarımız arasında ODTÜ dışındaki kamu kurumları, özel sektör, uluslararası kuruluşlar ve topluma yönelik ihtiyaç duyulan alanlarda eğitim programları ve sertifika programları geliştirilmesi ve yürütülmesi de bulunuyor.

Farklı kültürlerin sanal dünyadaki tecrübeleri ve kültürlerin bakış açılarının ve yaklaşımlarının incelenmesi çok önemli. Dolayısıyla, bu tür projelerin daha yaygın desteklenmesinin gerektiğini düşünüyoruz. Bu alanda yapılacak araştırmalar ve paylaşılabilecek tecrübeler, literatüre birçok yönden katkıda bulunmamız ve bu tür ortamları eğitimde daha etkin kullanmamız için çok önemlidir.

Öğrencilerin “ODTU 3 boyutlu sanal kampus”deki tecrübelerine ilişkin yorumları:

“Gerçek ortamın simule edildiği Second Life’da çalışarak, yaptığımız işin ciddi bir iş olduğunu hissettim ve motivasyonumu yükseltti.”

“Grup çalışması için bir araya gelmek bazen zor olabiliyordu. Second Life bu açıdan çok kullanışlı bir ortam. Ayrıca, çoklu ortam materyallerini kullanarak pratik yapma şansımız oldu.”

“Bu dersi almadan önce, Second Life gibi ortamların eğitime katkısı olabileceğini düşünmüyordum. Fakat, bu dersi aldıktan sonra fikrim tamamen değişti. Second Life’ın eğitim amaçlı kullanımının çok etkili olduğunu düşünüyorum.”

“İlk başta, uzaktan eğitimi desteklemesini duyduğumda çok etkilenmiştim. Şimdi, ilerleyen zamanlarda uygulanacak uzaktan eğitimde yeni yöntemler beni daha da heyecanlandırıyor. Bence Second Life çok popüler olacak ve eğitimde kullanımı giderek artacak.”

“Öğretim metotları ile ilgili güzel şeyler öğrendim. Second Life’da iletişim kurmak çok ilginç ve eğlenceliydi”

İnternet trafiğinde yüzde 92'lik artış olacak

2010 – 2015 dönemine ilişkin Cisco raporunda, yıllık İnternet trafiğinde yüzde 92'lik artış olacağı, küresel mobil İnternet veri trafiğinin ise 26 katına çıkacağı öngörülüyor.

Cisco'nun düzenli olarak hazırladığı Görsel Ağ Endeksi'nin (Visual Networking Index – VNI) 2010 – 2015 yıllarını kapsayan Küresel Mobil İnternet Veri Trafiği Öngörü Raporu yayımlandı. Raporda, mobil cihazlar üzerinden sunulan video uygulama ve hizmetlerinde öngörülen artışa paralel olarak 2015'te mobil İnternet veri trafiğinin 26 katına çıkarak aylık 6.3 exabyte ve yıllık 75 exabyte seviyelerine ulaşacağı belirtiliyor. Raporun kapsadığı dönemde yıllık İnternet trafiğinde yüzde 92'lik artış olacağı öngörülüyor. Mobil veri trafiğindeki bu artışı tetikleyen iki unsur ise tabletler ve akıllı telefonlar gibi mobil cihazların kullanımı ile mobil video içeriği tüketimindeki artış. Rapora göre 2015 itibarıyla mobil ağlara 5,6 milyar kişisel cihazla ve 1,5 milyar da cihazlar arası (Wi-Fi hariç) bağlantı olacak. Bu da dünyadaki her insan için en az bir bağlantı olacağı anlamına geliyor. Mobil videonun bu beş yılda 35 katına çıkarak 2015'te mobil veri trafiğinin yüzde 66'sını teşkil etmesi bekleniyor. Aynı dönemde tablet cihazlardan kaynaklanan internet trafiği ise 2010'dakinin 205 katına çıkacak.

2011, mobil İnternet'te patlama yılı

Dünya GSM Birliği'nin 16.sı düzenlediği Mobil Dünya Kongresi ve GSMA Fuarı'na aralarında Türk Telekom Grubu şirketlerinden Argela, Turkcell Teknoloji, Defne ve Bircom'un da bulunduğu bin 300 firma katıldı. Kongre ve fuarın açılışında konuşan GSMA Pazarlama Direktörü Michael O'Hara, 2011'in mobil İnternet için patlama yılı olacağını söyledi. O'Hara "Dünya mobil İnternet bağlantısı 400 milyonu buldu ve her ay 17 milyon yeni bağlantı yapılıyor. Bu yıl ayrıca mobil İnternet'in bir sonraki nesli olan LTE için de atılan adımlar netleşecek" dedi. 2010'da operatörlerin mobil İnternet'e 72 milyar dolar yatırım yaptıklarını söyleyen O'Hara, bu rakamın artarak devam edeceğini dile getirdi.

Twitter mesajı “kamu malı” ve Türkçe Twitter

İngiltere'de kamuya açık bir alan olduğuna karar verilen Twitter, tüm kullanıcıların katkıda bulunabileceği bir çeviri merkezi açıyor.

Artık İngiltere'de sosyal iletişim ağı Twitter'da mesaj yayınlayan kullanıcılar, bu mesajların başka yayınlarca kullanılmasına karşı çıkamayacak. Gerekçe ise, Twitter'ın kamuya açık bir alan olması ve kullanıcının burada mesaj yayınlayarak bu özelliği baştan kabul etmiş olması.

İngiltere'de yetkili kurum, sosyal medya hukukunda içtihat oluşturabilecek kararla Twitter'da yayımlanan mesajlar için telif talep edilemeyeceğine karar verdi. "Twit'inin Independent ve The Daily Mail gazetelerinde yayınlanması üzerine şikâyetle bulunan Sarah Baskerville, Basın Şikâyet Komisyonu tarafından haksız bulundu.

Sosyalmedyahukukundaiçtihatoluşturabilecek kararda, Twitter'da yazılan mesajların kamu malı sayıldığı belirtildi. Ülkede bu yönde içtihat olursa, Twit yazan yazarlar, gazeteciler, sanatçılar vs. de cümleleri üzerinde hak iddia edemeyecek, telif talep edemeyecek. Kişiler de "özel hayatın ihlali" gibi gerekçelerle mahkemeye başvuramayacak.

Türkçe Twitter geliyor

Gönüllülerin yardımıyla İngilizce dışında Fransızca, Almanca, İtalyanca, Japonca, İspanyolca ve Korece olarak kullanılabilen Twitter bu çabalara ek olarak her kullanıcının müdahil olabileceği ortak bir merkez açarak ara yüz ve butonlarının başka dillere de çevrilebilmesini hızlandırıyor. Sitenin hedefinde ilk olarak Türkçe, Rusça ve Endonezce olarak da yayına geçmek var.

Bununla birlikte sitedeki tweetler orijinal dillerinde kalacak. Çevirmenler hem hâlihazırda kullanılan dillerdeki butonların ve menülerin üzerinden geçecek, hem de Twitter'ı yeni dillere uyarlamaya devam edecek.

“Bilişim Vadisi için en uygun yer, Ankara”

ANKARA

Ankara Büyükşehir Belediyesi, merakla beklenen Bilişim Vadisi için en uygun seçimin Ankara olduğunu vurguladı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi’nden yapılan açıklamada, “Ankara 10 üniversite ve 6 teknokent ile Bilişim Vadisi Fuarı’nı hak ediyor” denildi.

Çeşitli kurum ve kuruluşların raporlarına ve analiz sonuçlarına göre Bilişim Vadisi Fuarı’nın en büyük adayının Başkent Ankara olduğunun altı çizilen açıklamada, Ankara’nın bilimsel yayın sayısı açısından Türkiye’deki iller arasında birinci sırada olduğuna dikkat çekildi.

Bilişim Vadisi’nin kent için önemine ve bu kapsamda yapılacak çalışmalara da değinilen açıklamada, bir kentin ekonomi ve prestiji açısından bir numara olması anlamına gelen Bilişim Vadisi’nde, bilişim ve telekomünikasyon sektörlerinde çalışan firmaların inovasyon, Ar-Ge ve işbirliği amaçlarıyla bir araya gelecekleri belirtildi. Açıklamada, vadide, bilgi ve iletişim, telekomünikasyon, bio-teknoloji, nano-teknoloji, nöro-teknoloji sektörlerine öncelik verileceği kaydedildi.

Bilişim Vadisi’nde dünyaca ünlü dev firmalarla yerli firmaların buluşmasının hedeflendiği vurgulanan açıklamada, şirketlerin hızla büyüüp dışa açılabilmesi için üniversitelerin de sistemin içinde yer almalarının planlandığı bildirildi.

Açıklamada, Ankara, Gazi, Hacettepe, Atılım, Başkent, Bilkent, Çankaya, Ufuk ve Turgut Özal üniversiteleri ile TOBB ETÜ ve ODTÜ’nün hizmet verdiği Başkentte, sanayi sektörü payının artmasına paralel olarak yeni teknoloji üretiminin de geliştiği vurgulandı.

Aynı açıklamada, Ankara’da sanayi ile işbirliği için oluşturan 6 teknokentin üniversitelerde yapılan keşif ve icatların ticarileştirilmesi için Ar-Ge çalışmalarının yapıldığı yerler olduğuna işaret edildi. Ankara’nın bilimsel yayın sayısı açısından Türkiye’deki iller arasında birinci sırada geldiği belirtilen açıklamada, bu yayınların yaklaşık yüzde 90’ının üniversite kaynaklı olduğu anımsatıldı.

TÜBİTAK, Savunma Sanayi, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, ASELSAN ve ROKETSAN’ın da bilimsel faaliyetler yürüten kuruluşlar olduğunun ifade edildiği açıklamada, şu görüşlere yer verildi:

“Başkent Ankara’da son yıllarda hem yurt içinde hem de yurt dışında sürdürdüğü başarılı çalışmalar ve ikili ilişkiler sayesinde, dünyanın en saygın kentlerden biri haline geldi. Bilişim Vadisi gibi uluslararası bir organizasyon da bu başarılı çalışmaları gerçekleştirmiş bir kentte yapılması en uygun seçimdir. Ankara, dünyanın neredeyse her kıtasından çeşitli ödüller ve övgüler alıyor. Böyle bir organizasyonun da saygın ve isminden övgüyle bahsedilir bir yerde yapılması gerekir. Bu sebeple de tıpkı Bilişim Vadisi için de en uygun yer Ankara’dır.”

Dr. Serdar Biroğul
sbirogul@yahoo.com

Bağlam Temelli Sayısal Kişilik Projesi

CBDP
Context Based Digital *personality*

Bu ay, Avrupa Birliği (AB) EUREKA programı altında yer alan CELTIC kümesine ait uluslar arası proje olan, TÜBİTAK tarafından da desteklenen Bağlam Temelli Sayısal Kişilik (- CBDP) Projesi'ne değineceğim.

Bu projenin Türkiye ortakları Mobilera, Turkcell ve Caretta'dır. Projenin Türkiye ortaklarından Mobilera ve Turkcell yetkilileriyle yaptığım söyleşilere yer vereceğim.

CELTIC
Telecommunication Solutions

Bağlam Temelli Sayısal Kişilik (Context Based Digital Personality- CBDP) Projesi'yle, elektronik cihazlar ile gerçek kişiler arasında etkileşimi kolaylaştıracak sayısal kişilik yapılarının geliştirilmesi amaçlanıyor. Proje, 2008 yılında başladı ve Mart 2011 itibariyle bitiş hedeflendi. Bu projede İspanya'dan ESI, Televes S.A., Telefonica Investigaciony Desarrollo, Acciona Infraestructura S.A., Universidad de la Iglesia de Deusto, Indra , Fransa'dan Trialog ve Anoix yazılım firmaları, enstitü ve üniversitelerden ekipler bulunuyor. Türkiye'den ise Mobilera'nın koordinatörlüğünde Turkcel ve Caretta yer alıyor.

Bu projeye, sayısal kişilik ile kişinin ne yediği, eve ne zaman geldiği ve geldikten sonra TV'de ne izlediği, hangi Internet sitelerine girdiği, hangi müziği dinlediği bilgileri tutuluyor. Böylelikle kişinin nerede, ne yapmak istediği, karar destek süreci olarak otomatik yapılıyor. Ya da kişi eve girdiğinde kişinin yüz hareketlerine göre duygusal durumu algılanıp ona göre düzenlemelerin yapılması da sağlanıyor. Tabi ki tüm bu bilgiler, kişinin istediği zaman ve alanlarda kayıt altına alınıyor.

Hızla gelişen teknoloji ve teknolojik ürünlerin hayata girmesiyle birlikte gelişen arabirimlerin birbirleriyle etkileşim içinde olmaları gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu projeye, kullanıcı arabirimlerinin sayısal kişilik ile ortak bir yapı oluşturarak karar destek üniteleri olarak yer almaları sağlanmaktadır. CBDP projesi ile ev, iş yeri ve alışveriş merkezlerine kısaca istenen uygulama alanlarına yerleştirilen sensörler sayesinde, kişiler hakkında sürekli bilgi toplayarak sistem ve çevrenin kişiyi öğrenmesi hedeflenmiştir. Böylelikle kişiye özgü öneri, uyarı ve karar destek sisteminin yaratılması amaçlanmıştır.

Bu karar verme yapıları, bağlam bilgisine ilişkin veriler, sensörler aracılığı ile elde edilip yorumlanarak, cihazların kendilerini bu verilere göre özelleştirmelerinin sağlanması beklenmiştir. Projede genel olarak çeşitli senaryo ve bunların ontoloji yapılarının oluşturulması, karar verme modülleri, sayısal kişilik yapıları, akıllı ev sistemleri ve bağlam

TRIALOG
a new world of innovation

Supélec

atego

Universidad de Deusto
Deustuko Unibertsitatea

indra

Televés

acciona

ESI European Software Institute
tecnalia

TURKCELL

mobilera
Mobilize your ideas

CARETTA
CREATIVE BUSINESS SOLUTIONS

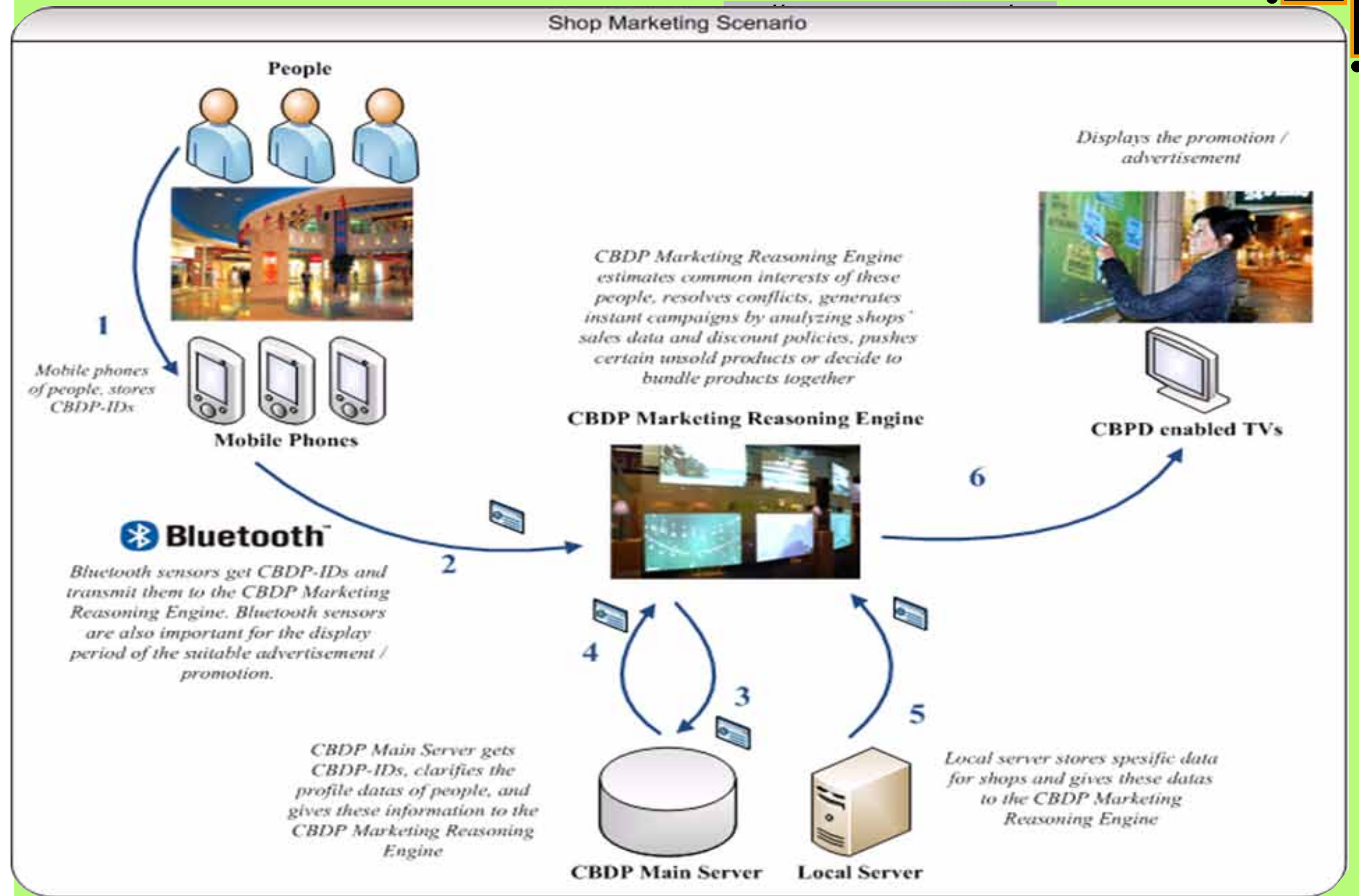
temelli platform yapıları üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Bu yapıda sayısal kişilikler, ortamda yer alan sensörlerden gelen bilgiler ile geliştirilmiş ontoloji yapıları içerisine yerleştirilmesi ile oluşturulmaktadır. Bağlam duyarlılık kavramı içerisinde bağlam bilgisi ev ortamında, büyük çaplı yapılarda ve mobil servislere kullanılmaktadır.

Projenin temel omurgasını oluşturan framework, semantik yapı ve ontolojinin oluşturulmasında her bir firmanın sahip olduğu iş paylaşımının dışında her bir senaryo firma veya firmalar tarafında kendi sorumlulukları doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Türkiye proje ortaklarından Caretta, Yazılım Alış-Veriş Senaryosu, Mobilera ise Mobil Öğrenme Senaryosu'nu gerçekleştirmiştir. Turkcell'de sahip olduğu teknolojik bilgi ve alt yapısını paylaşmıştır. Diğer senaryoların gerçekleştirilmesini, framework yapısının oluşturulması ve semantik yapının sağlanmasında ESI, Televes S.A., Telefonica Investigacion y Desarrollo, Acciona Infraestructura S.A., Universidad de la Iglesia de Deusto, Indra, Dialog ve Anox yer almıştır.

Proje içerisinde gerçek durumları yansıtan çeşitli senaryolar üzerine uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Bu senaryolara bakıldığında Mobil öğrenme, Alış-veriş, İnşaat sahası, Dijital televizyon, Ortam yaşam destek konuları yer almaktadır.

Çok teknik konulara girmeden senaryoları kısaca anlatarak yapının daha anlaşılır olacağını düşünüyorum. Daha sonra Mobilera'dan Emre Küçükayvaz ve Turkcell'den Bülent Yılmaz ile yaptığım söyleşiye yer vereceğim.

Mobil öğrenme senaryosu ile kişinin GPS, dijital kamera, yerel alan tanımlayıcıları gibi mobil cihazlar ile yer tespiti sonucunda diğer senaryo ve kişisel özelliklerinden yola çıkılarak sistem, kişinin profiline uygun olan yönlendiriliyor. Örneğin kullanıcı müzelere meraklı ise bulunduğu ortama göre en yakın müze bilgileri kendisine iletiliyor. Veya müzikle ilgili ise,

İnternet'ten yaptığı ürün alışış doğrultusunda bulunduğu yere yakın müzik market bilgileri, konser bilet satış yerleri gibi bilgiler kişiye gönderiliyor. Böylelikle kişinin karar süreci kısaltılıyor.

Alış-veriş Senaryosu ile alışveriş mağazalarına gelen ve sisteme kayıtlı bulunan kişi veya kişilerin geçmiş alışveriş alışkanlıkları ve ortak alışveriş arkadaşlığı kümesine bakılarak kişiye özel veya gruba özel ürün teklifi, promosyon hareketleri ve indirimler yer alıyor. Kişinin cep

telefonuna mesaj olarak gelen ürün teklifi, gruba yönelik teklif yapılmak istenirse gruptaki kişilerin geçmiş alışveriş alışkanlıklarına bakılarak gruba ortak hitap edecek olan ürünü veya ürünleri mağazada bulunan monitörler veya TV'ler sayesinde yapılıyor. Dijital Televizyon Senaryosu ile TV kullanıcısına ait karakteristik ve profil bilgileri saklanmaktadır. Böylelikle bir kişi veya bir grup için kaydedilmiş bu bilgiler sayesinde çeşitli analizler yapılabilmektedir. Dijital televizyon uygulaması ile sisteme mobil cihazlarında girmesiyle

daha karmaşık yapıların çözülmesi gerçekleştirilmektedir.

İnşaat Sahası Senaryosu ile büyük inşaat sahalarındaki kazaların önlenmesi amaçlanmıştır. Örneğin tünel içinde çeşitli noktalara yerleştirilmiş sensörler vasıtasıyla sıcaklık, oksijen, karbon monoksit, nem, titreşim ve hareket değerleri ölçülmektedir. Her bir sensör ölçtüğü değeri muhakeme sistemine İnternet, kablosuz ağ veya server vasıtasıyla göndermektedir. Ayrıca sistemin

genel yapısından gelen değerler doğrultusunda kaza risk değeri de sunulmaktadır. Böylelikle tünelin çökme riski, yapıdaki hatalar veya acil durumlar gibi bilgilendirmeler yapılabilmekte, sistemde yüksek seviyede güvenlik sağlanmaya çalışılmaktadır.

Ortam Yaşam Desteği senaryosu ile özürlü veya yaşlı insanların yaşam standartlarının yükseltilmesi hedeflenmiştir. Örneğin bağlama duyarlı otomatik aydınlatma ile eve veya odaya kişi geldiğinde ortamın ışık seviyesi istenen seviyede değil ise ışık seviyesi artırılır. Çevre gözetimde sistem kullanıcı kişinin ne zaman mutfığa gider, ne zaman banyo yapar gibi alışkanlıklarını bilir. Eğer bu kişinin alışkanlıklarının dışında bir davranış modeli sergilerse örneğin oturma odasında olması gereken saatte orada bulunmazsa veya ilgili odada bir hareket algılamazsa özürlü kişi veya yaşlı kişiden sorumlu görevli veya aile bireylerine alarm gönderme işlemi gerçekleştirilmektedir.

Projenin önemli bir noktası, bütün senaryoların tek bir omurga çatısı altında semantik tabanlı çalışmasıdır. Böylelikle her senaryo, kişiyi tanımakta ve tanımlanan görevleri o kişi için yapmaktadır. CBDP gibi projelerin artması ile birlikte önümüzdeki yıllarda interaktif akıllı ortam sistemlerinin gündelik hayata girmesi büyük oranla gerçekleşecektir.

Proje ve proje sürecine ilişkin Mobilera'dan Emre Küçükayvaz ile bir söyleşi yaptım.

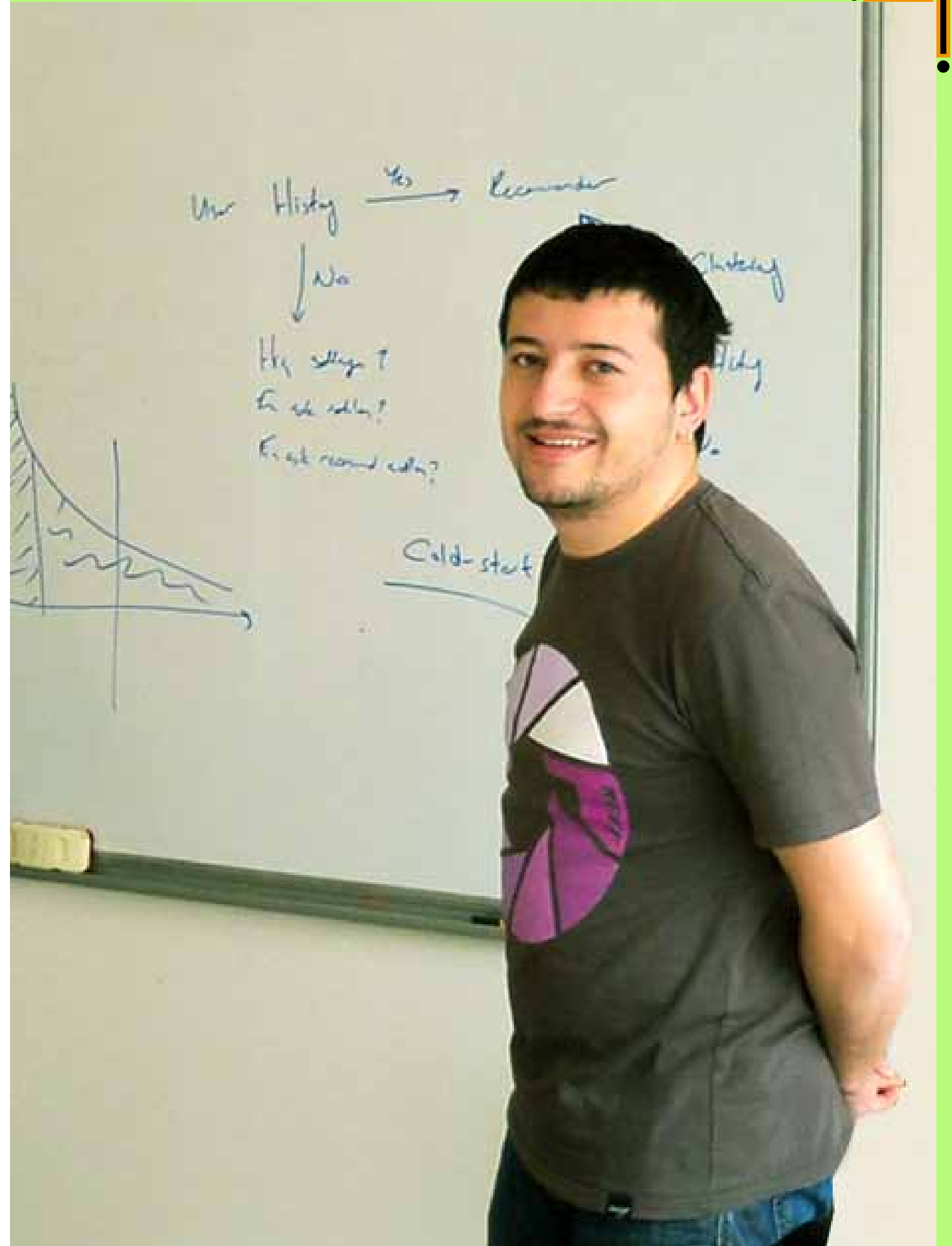
-Mobilera olarak CBDP projesinin başlangıç aşamasından bahseder misiniz?

-CBDP Temmuz 2008'de başladı ancak ben bu projeye 2009 yılının ortalarında dahil oldum. 2006 – 2008 arasında ev otomasyonu üzerine Mobilera olarak geliştirdiğimiz AMEC platformunu "kişiselleştirilmiş dijital yaşam" çerçevesi altında CBDP projesine uyarlamayı düşündük ve projeye dahil olduk.

-Önceki fikir ve uygulamalardan öğrendiklerinizi bir sonraki proje ve daha büyük fikirlere taşımayı gerçekleştirmede başarılı olmuşsunuz. Bu konu hakkında ne söylemek istersiniz?

-Teşekkürler. EUREKA kümesinde gerçekleştirdiğimiz projelerdeki asıl hedefimiz sadece Ar-Ge değil ticarileştirilebilir Ar-Ge olarak görüyorum. Projelerimizi ve gerçekleştirdiğimiz Ar-Ge çalışmalarını "kuluçka" (incubation) kelimesi ile betimlemek daha açıklayıcı olur. Yani projelerimizin ve yer aldığımız senaryoların yakın ve orta vadede ticari olarak da ölçeklenebilir olmasına dikkat ediyoruz. Her ne kadar biz mühendisler, yarattığımız sistemlere odaklanmış olsak da, proje ve senaryo fikrini kullanıcı gözünden de görebilmemiz önemli. Bunun getirdiği zorluklardan biri de projenin ve arkasından gelecek iş modelinin Türkiye'de başarılı olup olmayabileceğini kestirememek oluyor. Bazen ticari olarak başarılı olabileceğini öngördüğümüz projelerde elde ettiğimiz çıktıları bile şartlar olgunlaşana kadar 2-3 yıl dondurmamız gerekebiliyor. Rekabeti ve teknolojinin gelişimini de göz önünde bulundurduğumuzda proje sonuçlarını tümünden çöpe atıp kazandığımız bilgi birikimini (know-how) başka bir projeye aktarmak durumunda kalabiliyoruz. Dolayısıyla yaptığımız projeler ve gerçekleştirdiğimiz işler oldukça dinamik ve çok yönlü.

-CBDP projesinin ayrıntılarına baktığımızda semantik web ve OSGi gibi terimler yer almaktadır. Bu konularda ülkemizde fazla bir uygulamalı araştırma yok gibi. Kısaca bu olguları anlatır mısınız?

-Web 3.0 olarak da adlandırılan semantik web, aslında uzun zamandır hayatımızda olan bir kavram. Tim Berners-Lee'nin 1999'da dile getirdiği vizyon ve 2001'de yayınladığı makale, web üzerindeki her türlü makinenin web üzerindeki bilgiyi keşfedebilmesi, işleyebilmesi ve buna göre aksiyon alabilmesi üzerineydi. Bu vizyon çizgisinde, RDF, OWL, SPARQL gibi birçok standart tanımlandı. Semantik web üzerine birçok proje var ancak bu teknolojilerin yaygınlaşması için henüz çok erken. Yine de şu an Facebook gibi birçok popüler projede uygulamalarını görebilmek mümkün. OSGi kavramına gelince Java için dinamik bileşen modeli olarak geliştirilen bir modül sistemi ve servis platformu olarak adlandırılabilir. OSGi Eclipse'in de altyapısını oluşturmakta ve mobil telefonlardan endüstriyel otomasyona, araçlardan mobil cihazlara kadar uzanan geniş bir uygulama alanına sahiptir. OSGi Alliance tarafından sertifika verilmiş 10'a yakın platform bulunmaktadır. Biz CBDDP projesinde Apache Felix üzerinde çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

-Sizin üstlendiğiniz senaryoyu kısaca anlatır mısınız?

-Üstlendiğimiz senaryo kısaca kullanıcıların müzikal zevklerine ve sağladıkları lokasyon bilgisine göre konser, festival, vb etkinliklerin önerilmesini içeriyor. Senaryonun mobil ayağı Android üzerinde geliştirilirken öneri sistemi için collaborative filtering gibi yöntemler kullanıyoruz. Bu senaryonun önümüzdeki dönemde gerçekleştireceğimiz mobil projeler için bir altyapı oluşturmasını amaçlıyoruz.

-CBDDP projesi gerçekten çok ilginç noktalara değinmektedir. Yaptığınız bazı araştırmalar neticesinde çeşitli platformlarda insanlar bu projeden biraz rahatsızlar. Bu sistem ile kendilerinin sürekli olarak izleneceği hatta bilim kurgu filmlerindeki gibi bir dünyanın söz konusu olacağını ve haklarının suiistimal edileceğini düşünüyorlar. Sizce bu endişeler doğru mudur?

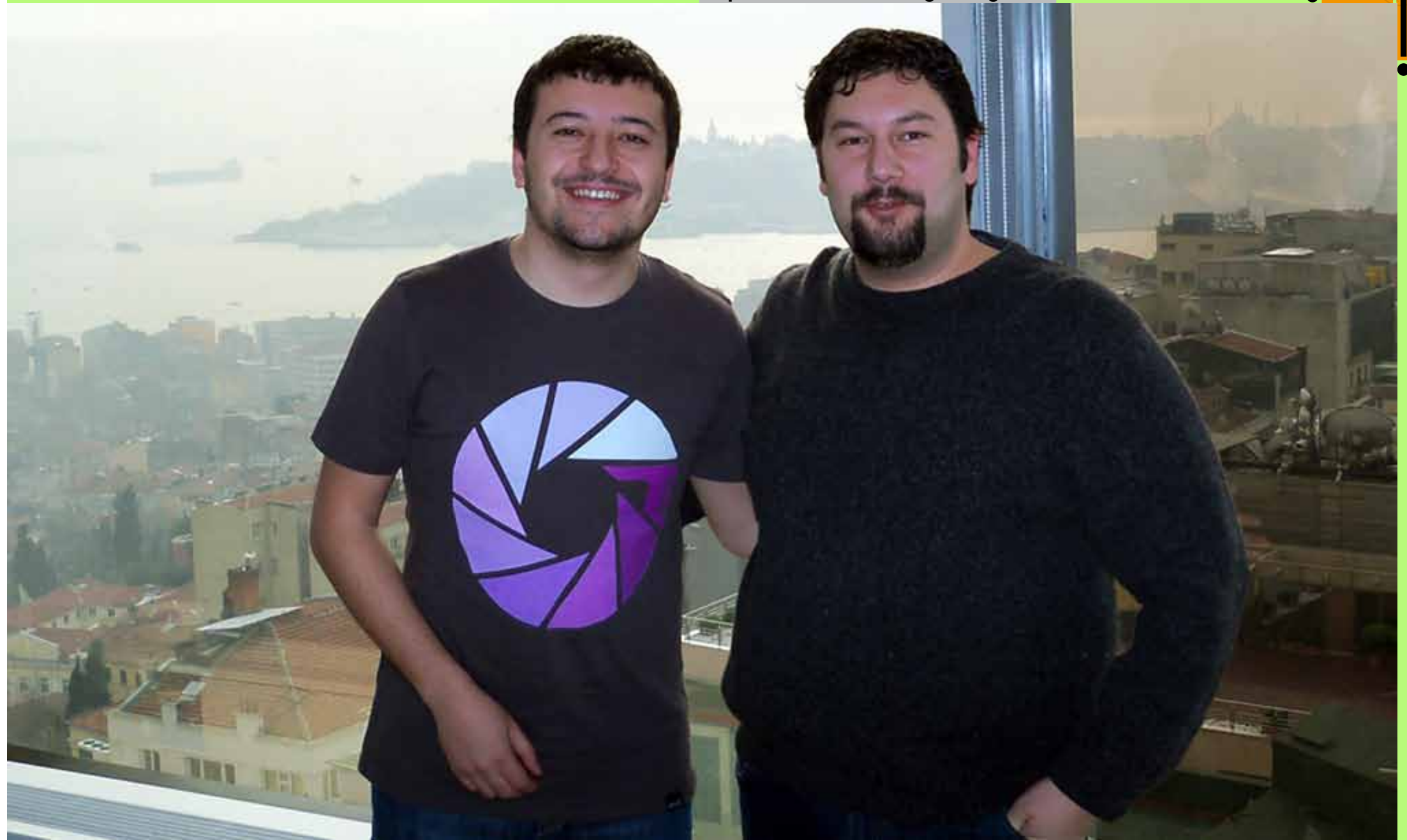
-Bilgi güvenliği ve gizlilik, sosyal ağların da başını oldukça ağrıtan bir konu. Kabul etmeliyiz ki dünya üzerinde ciddi bir trent kayması var, bilgi eskiden görüldüğü gibi kapalı değil. Ama buradaki asıl problem, bilginin sahibinin kim olduğu. Paylaştığınız bilgilerin sahibi olduğunuzdan emin olduğunuz sürece, bu tür açık platformları kullanma ve pazarlamanızda bir sakınca görmüyorum. Ancak sağlık bilgileri gibi daha özel ve hassas bilgiler, bu tür sosyal ağlar için uygun değil, olmayacaktır da..

-Bu uluslar arası projenin yürütülmesinde nasıl bir yol izlediniz?

-Projede 3 farklı ülkeden ortaklarla çalışıyoruz ve ne yazık ki uzak olmanın getirdiği bazı zorlukları yaşamak durumundayız. Bu zorluklar özellikle yazılım projelerinde çok daha ciddi sorunlara yol açabiliyor. Proje ve doküman yönetimi için Trac kullanmamız işimizi oldukça kolaylaştırıyor, düzenli telekonferanslar ve dönemsel yüz yüze toplantılar da projenin gidişatını takip etmemizi sağlıyor. Ancak yine de farklı ülkelerden ortakların dahil olduğu böylesine bir projeyi yönetmek için proje yöneticisinin oldukça yoğun çalışması gerekiyor. Biz de Türkiye koordinatörü olarak proje lideri olan ESI-Tecnalia'ya elimizden gelen desteği veriyoruz.

-Proje ortaklarıyla yaptığınız bilgi paylaşımının faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

-Evet, oldukça faydalı görüyorum. Örneğin Türkiye'deki ortağımız Caretta'yla projenin son döneminde oldukça yakın çalışma şansı bulduk, sonuç olarak başarılı bir senaryo ve bir dizi bilimsel makale hazırlığı içine girdik. Tabi ki gerekli bilgi birikimini sağlamış durumdayız. Ayrıca projenin kısa ve orta vadede ticarileşebilme potansiyeli üzerine de birçok çalışmamız oldu. Burada ticarileşebilir derken yanlış anlaşılmanın önüne geçmek istiyorum. Biz bu projenin

gerçek dünyada herkese hitap edebilecek şekilde ilerlemesini amaçlıyoruz. Diğer proje ortağımız olan Turkcell'in de proje ve senaryo vizyonu konusundaki yönlendirmeleri bizim için gerçekten çok değerli oldu. Bu tip çalışmalar bizim Türkiye'deki Ar-Ge ağıımızı büyütmemize ve ciddi bir bilgi birikimi oluşturmamızı sağladı. Bu sayede yeni projelere daha sağlam ve daha güçlü yapımız ile girmeyi hedefliyoruz.

-CBDP projesinin bitişi Mart 2011 yılında Fransa'daki konsorsiyum toplantısı ile gerçekleştirilecek. Bundan sonraki süreçte bu proje ile ilgili olarak yapmak istediğiniz konular var mı?

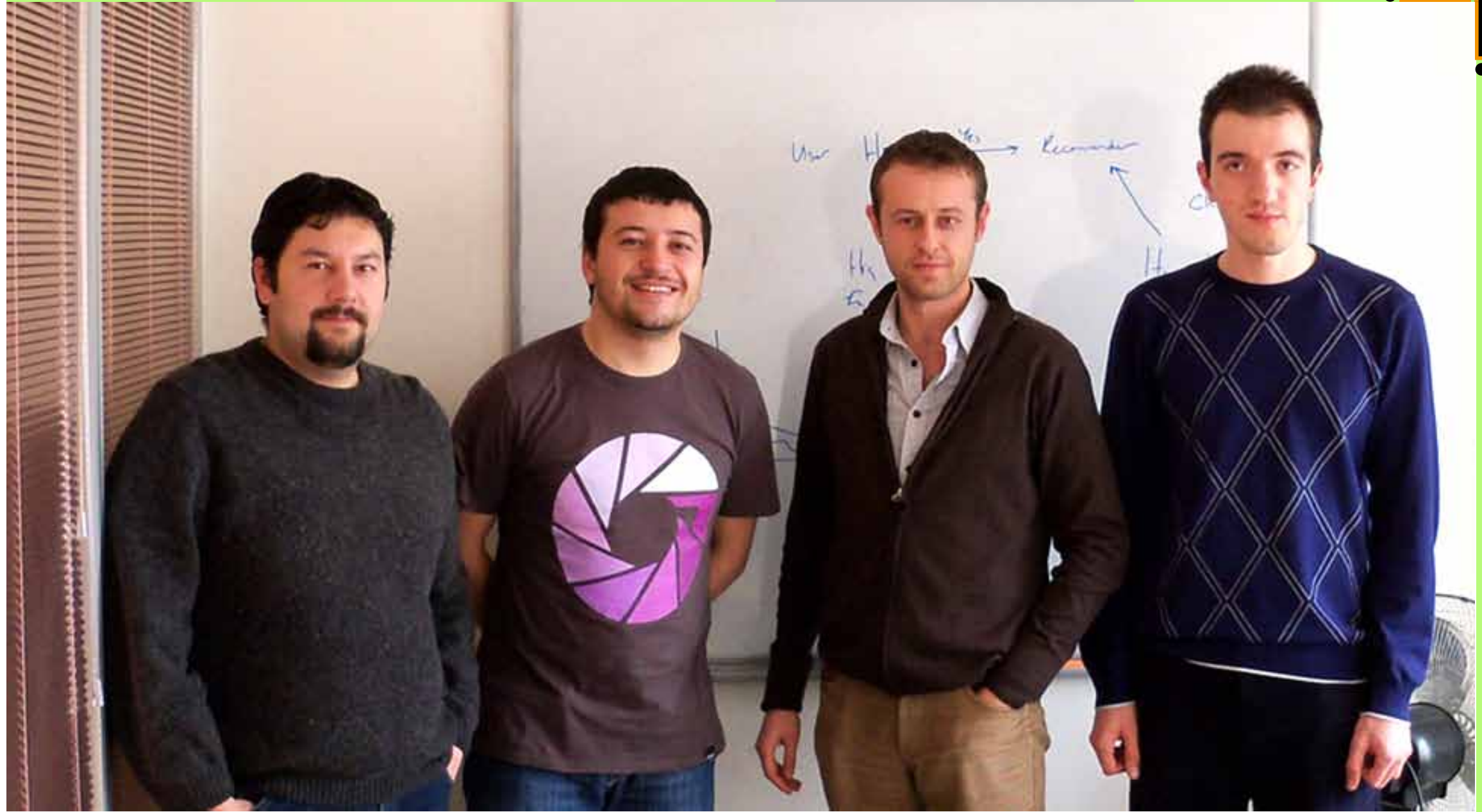
-Öncelikle projeden elde ettiğimiz sonuçları tekrar değerlendirip dünyanın ve Türkiye'nin bulunduğu noktayı tekrar gözden geçirmemiz gerekecek. Planladığımız ticarileştirme ve hayata geçirme çalışmalarını da bu süreçte başlatmayı öngörüyoruz. Farklı bir vizyon ile projeden edindiğiniz tecrübeyi birleştirip yeni bir projede de görev almak isteyebiliriz, öncelikli amacımız projeyi başarıyla tamamlayıp hedeflerimize ulaşmak olacaktır.

-Emre bey, Türkiye olarak böylesi güzel projelerde bilişim sektörü alanında yer alma ve kendi yazılımlarımızın oluşturulmasında bilgi birikimi ve deneyiminin edinilmesinde büyük atılımlar içindeyiz. Söylemek istediğiniz son birkaç nokta var mı?

-Bana bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim. Umarım bu tip projeler bizim için bir başarı hikâyesi haline gelir.

CBDP projesinin Turkcell tarafından nasıl yürütüldüğü ve projeye olan bakış açılarını, İstanbul Sanayi Odasının düzenlediği EUREKA, Celtic ve Itea2 kümeleri bilgilendirme toplantısında bir araya geldiğimiz Bülent Yılmaz'dan öğrenelim. Turkcell, bu projeye teknik altyapı ve bilgi deneyimi ile katkıda bulunuyor.

-Turkcell'in temel aldığı düşüncelerinden bir tanesi de "fikirler paraşüte benzer, açıldıkları zaman işe yararlar" ifadesidir. Turkcell olarak yeni fikirlere önem verdiğinizizi, şirket anlayışı ve amaçları doğrultusunda desteklemeye açık olduğunuz sonucunu çıkarabilir miyiz?

-Çok doğru. Turkcell'in içinde bulunduğu mobil telekomünikasyon hizmetleri pazarı oldukça rekabetçi ve küreselleşen dünyada ortaya çıkan Facebook, Google, Apple gibi oyuncular nedeniyle de bu rekabet giderek daha da zorlu bir hale geliyor. Böyle bir dünyada rekabetçiliğini koruyup yenilikçi ürün ve servisler çıkartmak Turkcell için olmazsa olmazlar arasında. Bunu desteklemeye yönelik olarak girişimci destek programlarımız da söz konusu ama bu tarz Avrupa Birliği Ar-Ge projeleri içinde yer almak, Avrupa'nın önde gelen oyuncuları ile birlikte projeler yürütmek de çok faydalı oluyor bizim için.

-Turkcell'in kendi bünyesindeki Turkcell Teknoloji'de gerçekleştirilen projelerin dışında dışarıya dönük olarak da firma ve üniversite projelerinde yer alması gerçekten çok önemli. Fikir birliği ve küçük problemlerden öğrenip büyük problemlerin çözümünün gerçekleştirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

-Bizim için aslında Avrupa Birliği, Celtic gibi oluşumlara dahil olup projelerde yer almanın avantajı sadece bu projelerden kazanılan hibeler değildir. Asıl daha öncelikli olan hem önemli Ar-

Ge çalışanları ile birlikte proje yaparak onların kuvvetli yanlarından kazançlar elde etmek hem de içinde rekabet ettiğimiz pazarı yakın ve orta vadede şekillendirebilecek yeni teknolojiler, gelişmeler, araştırma alanları neler olabilir hakkında ilk elden bilgi ve deneyim kazanmaktır. Projelerde üzerinde çalışılan problemleri veya araştırma konularını derinlemesine analiz edip günümüzde müşterilerimizin karşılaştığı sorunlara uyarlama veya onların beklentilerini fazlasıyla karşılayacak servislere dönüştürme konusunda ciddi kazançlarımız oluyor. Özellikle Turkcell içinde çalıştığım Ürün ve Servis Yönetimi bölümünde üzerinde çalıştığımız, gelecek için planladığımız kimi servisler için bu projelerdeki tecrübelerimiz çok kıymetli oluyor.

-CBDP projesinin fikir aşamasında ve gerçekleştirilmesinde projeye olan bakış açınız nasıldı?

-Projeden aslında biz Mobilera sayesinde haberdar olduk. Proje dokümantasyonunu incelediğimizde bunun mobil tarafının mutlaka olması gerektiği bizim açımızdan çok aşikâr. Projeyi bu yönde zenginleştirmek adına bazı katkılarımız oldu ve bunlar da kapsam içine alındı. Çünkü artık günümüzde kullanıcıyı daha iyi anlayan, davranışlarını analiz edip ona en uygun şekilde adapte olmaya çalışan bir sayısal dünyaya doğru gidiyoruz. Ürün veya servislerin, kullanıcı deneyimini en üst düzeye çıkartacak şekilde tasarlanmasının önemi giderek daha da artacak. Sayısal dünya ile fiziksel dünya birbirine yaklaştıkça bu beklenti daha da artacak. CBDP Projesi'nin temel ayaklarında bu yaklaşımı gördüğümüz için bu işin içinde yer almak istedik ve bu zamana kadar yaşanan gelişmelerde doğru bir karar verdiğimiz bize teyit etti.

-Bu proje içindeki Turkcell olarak sizin katkınız nedir?

-Projenin başlangıç aşamasında senaryoların şekillendirilmesi çalışmalarında aktif görev almaya çalıştık. Mobil operatör bakış açısı ile kullanıcının beklentileri neler olabilir? Servis/senaryo kurguları nasıl olmalıdır ? gibi noktalar bizim iyi değerlendirme yapabileceğimiz başlıklar idi. Ayrıca senaryoların pratik bir örneğe dönüştürülmesi aşamasında, örnek gösterimlerin gerçekçi olması adına Turkcell şebeke altyapısında kimi şebeke kabiliyetlerini Mobilera'nın kullanımına açtık. Bu sayede Mobilera'nın üzerinde çalıştığı senaryonun daha gerçekçi bir şekilde yapılması söz konusu olabilecek.

-Dünyaya açılan ve birçok ülkede GSM operatörü olarak yer almaya başlayan iletişim devi olarak bu tür projelerin desteklenmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?

-Bu projelerin varlığı, bunlara katılıp aktif rol almak, tecrübe edinmek ve bunları içselleştirmek gerçekten önemli. Ülkemizde Ar-Ge çalışmalarına olan kamu desteğinin son yıllarda giderek arttığını görüyoruz. Özellikle son 2 yıldır Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde küresel ekonomik krizin etkisi olarak ters yönde bir eğilim varken bizim için yerel imkânların artıyor olması bir şans. Bunları ulusal Ar-Ge oyuncularımızın bir şekilde değerlendirmesi lazım.

Turkcell olarak biz de stratejik gördüğümüz, öncelikli ilgi ve araştırma alanlarımızla uyumlu projelerde yer almaya devam edeceğiz. Turkcell'in Haziran 2008'den bu yana CELTIC Yönetim Kurulu üyesi olmasının da Türkiye'den katılmaya düşünen firmalar için olumlu bir etken olduğunu da tekrar hatırlatmak isterim.

Bir ilke imza Atmak

Türk Dil Kurumu (TDK) yayını olan Büyük Türkçe Sözlük İmzayı “Bir kimsenin herhangi bir belgeyi yazdığını veya onayladığını belirtmek için her zaman aynı biçimde kullandığı işaret” olarak tanımlamaktadır. İmza atmak yalnızca bir eylem ya da kavram değildir. İmza, bir yapıtın, bir ürünün sahipliğinin simgesidir aynı zamanda. Tıpkı bir ressamın yaptığı tabloya imzasını atması gibi. İmza, bulunduğu yere sahibinin değerini katan bir işarettir...

Zordur imza atmak. Çağdaş yaşamın her evresinde imza atmadan geçen bir gün düşünülemez. İz bırakmak demektir imza. Okur yazar olan her bireyin kendisini tanıtan, başkalarından ayırt edilmesini sağlayan bir imzası olması beklenir. Kişisel bir simge de olan imzanın gerektiğinde kullanılması konusunda zorlanır insanlar.

Türkçemizde içinde imza geçen elliye yakın kavram vardır. En önemlisi “bir ilke imza atmak”tır. Yani, bir konuda hiç kimsenin ya da kuruluşun yapmadığı bir işi gerçekleştirmektir.

Anadolu toprakları tarihteki ilk imzanın atıldığı yer olmuştur. Tarihte atılan ‘ilk imza’ ve ‘ilk mülkiyet işareti’ olan pişmiş topraktan yapılma 5 bin yıllık damga, 2009 yılı Ağustos ayında Muğla’nın Yatağan ilçesine bağlı Turgut Beldesi’ndeki Lagina Antik Kenti’nde yapılan kazı çalışmalarında bulundu.

Beş bin yıl doğaya karşı direnerek günümüze ulaşan toprak imzaların yerini elektronik imzalar almaya başladı. e-İmza da binlerce yıl korunarak geleceğe taşınabilecek mi? İlkere e-imza atanların yapıtları torunlarımıza ulaşabilecek mi?

Sim
İ. İlker Tabak*
ilker.tabak@bilisim.com.tr

Türk Dil Kurumu (TDK) yayını olan Büyük Türkçe Sözlük, “imza”yı “Bir kimsenin herhangi bir belgeyi yazdığını veya onayladığını belirtmek için her zaman aynı biçimde kullandığı işaret” olarak tanımlamaktadır. İmza atmak yalnızca bir eylem ya da kavram değildir. İmza, bir yapıtın, bir ürünün sahipliğinin simgesidir aynı zamanda. Tıpkı bir ressamın yaptığı tabloya imzasını atması gibi. İmza, bulunduğu yere sahibinin değerini katan bir işarettir...

Zordur imza atmak. Çağdaş yaşamın her evresinde imza atmadan geçen bir gün düşünülemez. “İz bırakmak” demektir imza. Okur yazar olan her bireyin kendisini tanıtan, başkalarından ayırt edilmesini sağlayan bir imzası olması

beklenir. Kişisel bir simge de olan imzanın gerektiğinde kullanılması konusunda zorlanır insanlar.

Türkçemizde içinde “imza” geçen elliye yakın kavram vardır. En önemlisi “bir ilke imza atmak”tır. Yani, bir konuda hiç kimsenin veya kuruluşun yapmadığı bir işi gerçekleştirmektir.

Anadolu toprakları tarihteki “ ilk imza”nın atıldığı yer olmuştur. Tarihte atılan “ilk imza” ve “ilk mülkiyet işareti” olan pişmiş topraktan yapılma 5 bin yıllık damga, 2009 yılı Ağustos ayında Muğla’nın Yatağan İlçesi’ne bağlı Turgut Beldesi’ndeki Lagina Antik Kenti’nde yapılan kazı çalışmalarında bulundu.

Beş bin yıl doğaya karşı direnerek günümüze ulaşan toprak imzaların yerini elektronik imzalar almaya başladı. e-İmza da binlerce yıl korunarak geleceğe taşınabilecek mi? İlkere e-imza atanların yapıtları torunlarımıza ulaşabilecek mi?

Uygarlığın gelişmesi için yapılacak çalışmaların önünü açmak, buluşların gerçekleşmesini sağlamak ve projeleri başlatmak üzere atılan imzalar olmasaydı yapılabilir miydi köprüler, yollar, bilgisayarlar; gidilebilir miydi uzaya, aya?

İlk imza kadar önemlidir bir ilke imza atmak, bir görevde öncü olmak, ilk olmak, bir işe başlamak.

[*] Bs. Müh., Bilişim Ltd. Paz. ve Satış Md.
TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

İklere imza atan Türk kadınları

Türkiye'nin ilk kadın bakanı ve başbakanını şüphesiz bilirsiniz. Peki, ya ilk kadın belediye başkanı, ilk kadın muhabiri, ilk otomobil yarışçısı, ilk emniyet müdürü, ilk sendikacısı, ilk subayını tanıyor musunuz? (1)

İlk kadın Kimyacı

Prof. Dr. Remziye Hisar, birçok ilke imzasını atmış bir Türk kadını. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın kimyacı olması yanı sıra, Fransa'nın Sorbonne Üniversitesi'nden mezun olan ilk Türk kadını.

Kumarı yasaklayan ilk kadın Muhtar – Atatürk'ün ödüllendirdiği kadın

1933 yılında Türkiye'nin ilk kadın muhtarı seçilen Gül Esin Aydın, Çine İlçesi, Karpuzlu Bucağı'nın muhtarlığını yaptığı dönemde Atatürk tarafından ödüllendirilmiştir. Muhtar olmasının ardından kahvehanelerde kumar oynamayı yasaklayan Gül Esin, kız kaçırma olaylarını önlemiş ve nikâh işlerini düzene sokarak da büyük başarı elde etmişti.

Kore Savaşı'nı görüntüleyen ilk kadın Türk Fotoğrafçısı

Hürriyet Gazetesi, savaşın görüntülenmesi için, Semiha Es'i görevlendirdi. 11 Kasım 1950 tarihinde gazetede verilen Kore eki ile Türkler savaşı Semiha Es'in objektifinden izleme olanağına kavuştu.

İlk kadın Heykeltıraş

Heykellere şekil veren ilk kadın parmakları Sabiha Bengütaş'a ait. O Türkiye'nin ilk kadın heykeltıraşı olarak tanınıyor. Atatürk, İsmet İnönü, Abdülhak Hamid, Ahmet Haşim, Bedia Muvahhit gibi tarihte iz bırakan pek çok kişi onun parmaklarında yoğurduğu çamurla abideleşti.

İlk kadın Savaş Pilotu

Türkiye'de uçağa binen ilk kadın Belkıs Şevket Hanım'dır. (1912) Türkiye'nin ilk uçağını kullanan kadın ise; Atatürk'ün manevi kızı Sabiha Gökçen'dir. Türkiye'nin ilk kadın askeri pilotu yine Sabiha Gökçen'dir. Atatürk'ün Türk kadınının her alanda başarılı olabileceğine inandığını, buna örnek olarak

da kendisini yetiştirmek istediğini söylemesi üzerine 1935 yılında havacılığa başlayan Sabiha Gökçen, Sovyetler Birliği'nde Yüksek Planör Okulu'nu bitirdikten sonra, planör öğretmenliği yaptı.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın Bakanı

Cumhuriyet döneminin ilk kadın Bakanı, 1971 yılında kurulan partilerüstü Nihat Erim Hükümeti'nde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı olarak görev alan Prof. Dr. Türkan Akyol, Başbakan Nihat Erim tarafından parlamento dışından atanmıştı.

İlk kadın Milletvekili

Seçilme hakkını kullanan ilk kadın olan Benal Arıman, 1935 yılında Atatürk'ün meclisinde bileğinin hakkıyla kazanan ilk kadın milletvekilidir. İzmirli gazeteci Tefik Nevzat Bey'in kızıdır.

İlk Kadın Müzecisi

Türkiye'nin ilk kadın müzecisi 1886 yılında dünyaya gelen Seniha Sami'dir. Türkiye'de Batılılardan sonra;başlayan müzecilikte Cumhuriyet tarihinin ilk uzmanlık görevini alan kadın müzeci Seniha Sami'nin ailesinden gelen bir birikimi vardı. Seniha Sami, Topkapı Sarayı Müzesi'nin yönetimine atanarak ilk kadın müzecimiz olmuştur.

Cumhuriyet tarihindeki ilklere imza atan kadınlarımız:

İlk Adalet Müfettişi / Başmüfettişi: Nazmiye Kılıç
Alfabenin yazarı: Melahat Uğurkan

Avukat: Süreyya Ağaoğlu

Bakan: Prof. Dr. Türkan Akyol

Belediye Başkanı: Müfide İlhan

Büyükelçi: Filiz Dinçmen

Danıştay Başkanı: Füzulan İkinçioğulları

Danıştay üyesi: Şükran Esmerer

Dış Hekimi: Ferdane Bozdoğan Erberk

Doktor: Safiye Ali

Eczacı: Rukiye Kanat Arran

Emniyet Müdürü: Feriha Sanerik

Fotoğrafçı: Semiha Es

Hâkim: Suat Berk

Başbakan: Prof. Dr. Tansu Çiller
Hazine Genel Müdürü: Aysel Gönül Öymen
Hemşire: Esmâ Deniz
Hesap Uzmanı: Müşerref Çallılar / Güzide Amark
Heykeltıraş: Sabiha Bengütaş
Hukukçu: Beraat Zeki Üngör
Jet Pilotu: Leman Altınçekiç
Karakol Amiri: Nevlan Kulak
Kaymakam: Özlem Bozkurt

Dünya güzeli: Keriman Halis

Kimyacı: Remziye Hisar
Makinist: Seher Aytaç
Millî Eğitim Müdürü: Güler Karakulah
Milletvekili: Benal Arıman
Millî Maç Hakemi: Lale Orta
Muhtar: Gül Esin
Müzeci: Seniha Sami

Opera Sanatçısı: Semiha Berksoy

Orman Mühendisi: Binnaz Zehra Sert
Otomobil Yarışçısı: Samiye Morkaya
Petrol Mühendisi: Halide Ural Türktan
Polis Memuru: Betül Diker
Profesör: Dr. Fazıla Şevket Giz
Radyo spikeri: Emel Gazimihal
Savcı: Tüzünkan Koçhisaroğlu
Pilot: Sabiha Gökçen
Sayıştay Üyesi: Fehrunisa Etmen
Senatör ve Elçi: Adile Ayda
Sendika Başkanı: Dervişe Koç
Subay: Ülkü Sema Toksöz
TBMM Başvekili: Neriman Neftçi

Türkiye güzeli: Feriha Tefvik

TV Spikeri: Nuran Devres
Vali: Lale Aytaman
Veteriner: Sabire Aydemir
Yargıtay Üyesi: Melahat Ruacan
Yüksek Mahkemesi Başkanı: Firdevs Menteşe
Yüksek Mimar: Münevver Gözeler
Yüksek Mühendis: Sabiha Ecebilge
TBD Başkanı: İnci Pekgüleç Apaydın

Cumhuriyet tarihinde ilk kez sahneye çıkan kadın sanatçı Bedia Muvahhit olmuştur.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Türkiye’de 1921 yılından beri, 90 yıldır, kutlanmaktadır. Tüm çağdaş, aydınlık, ilerici ve nice ilklere imza atacak kadınlarımızın Dünya Kadınlar Günü’nü kutlarım...

Kaynakça:

- (1) www.gizlikapi.org
- (2) Fotoğraflar: www.sabah.com.tr

2010'un En İyileri...

2010'un En iyilerini edebiyat profesyonellerine sorduk; yanıtları virgülüne dokunmadan sunuyoruz.

Hikmet Temel Akarsu
htakarsu@gmail.com
www.myspace.com/
hikmettemelakarsu

1. Kitaplar...

İrmak Zileli'nin seçtikleri...

(Yazar-Eleştirmen – Roman Kahramanları Dergisi Yayın Yönetmeni)

Aşağıda benim listemi göreceksiniz. Belirtmek isterim ki, okumadığım hiçbir kitap bu listede yok. Yayımlanmış eserler arasında dikkate değer başkaları da mutlaka mevcuttur. Bu liste asla bütün dikkate değer eserleri kapsama iddiasında değildir. Okuduğum eserler arasından bir seçmedir yalnızca. Ayrıca şiir kitaplarına hiç girişmedim bile. Çünkü kendimi o kadar iyi bir şiir okuru olarak görmüyorum...

Kurgu (Yerli)

Madam Arthur Bey ve Hayatındaki Her Şey (Mine Söğüt) YKY

Gece Kelebeği-Peperike Söe (Haydar Karataş) İletişim

Kirpiklerimin Gölgesi (Şebnem İşigüzel) İletişim

Şeytan Geçti (Aslı Tohumcu) İthaki

Kurgu (Çeviri)

Vanessa ve Virginia (Susan Sellers) Sel

Bütün Hikâye ve Diğerleri (Ali Smith) Everest

Deneme/Eleştiri

Yazarın Kuramı (Der: İshak Reyna) İletişim

Kitaplardan Kurtulabileceğinizi Sanmayın (Umberto Eco/J.C. Carriere) Can

Kırmızı Gagalı Pelikan (Fusun Akatlı) Kırmızı

Granit ve Gökkuşağı (Virginia Woolf) İletişim

Mektup

Beni Deliler Anlar (Sevim Burak) Hayy Kitap

Sana Mektuplar (Özdemir Asaf) Doğan Kitap

Her Şeyin Sonundayım / (Tezer Özlü-Ferit Edgü Mektuplaşmaları) Sel

Murat Batmankaya'nın Seçtikleri...

(Şair –Deneme Yazarı- Yayıncı)

Sorunuzu herhangi bir sıralama gözetmeksizin, yalnızca hafızama güvenerek yanıtlamak istiyorum:

Noel Gecesi Kabusu (İletişim): Tim Burton'ın 48 sayfalık bu kitabı, bence yılın "sürpriz" kitaplarından biriydi. Salt yazarından ötürü değil; çevirmeninden ötürü de öyle... Barış Pirhasan'ı kim ikna etmişse, samimi bir teşekkürden çok daha fazlasını hak ediyor. Henüz 12 yaşındayken ailesiyle birlikte yaşayamayacağını kabul eden bir sinema dehasının okurlara armağanı, bazı ebeveynleri tereddüde sürüklemiş olabilir. Ancak unutmamalı ki, bugün "sıradışı" yahut "tuhaf" olarak algılanan niye şey, yarın için büyük ihtimalle sıradanlaşacaktır. Öte yandan, James

Whale'in "Frankenstein"ından hareketle çektiği "Frankenweenie" adlı kısa metrajlı filmi yahut "Hansel ve Gretel" çalışması, Burton-Çocuk birlikteliğinin ilgi yoğunluğu ve düzeyi hakkında pek çok ipucu içerdiğini; bundandır ki, bu kitabın kendinin değil, yazarının nasıl ve niye böyle bir kitap yazdığının değil, Türkçe'de yayımlanmış olmasının, çeviriyi Barış Pirhasan'ın yapmış olmasının hakiki bir sürpriz olduğunu söylemek gerekir. Küçük bir ilave: Disney, kalıbına sığmayan bu yaratıcıyla, sanırım seksenli yılların ikinci yarısında, bir daha buluşmamak üzere yollarını ayırmıştı.

Çalınmış Hafızalar (Kyrhos): Ted Dekker meftunları bilir: Hiçbir şey aslında büsbütün çıplak değildir! Hele hele söz konusu olan şey, henüz yüzölçümü dışında bilgi sahibi olamadığımız bir organ, beyin ise... Zaman zaman tekleyen çeviriye rağmen, ilk cümleden son cümleye kadar kendini okutan, yüksek edebi nitelikler taşımasa da, yer yer çarpıcı imgeleri, sıradışı önermeleri, hepsinden mühimi kurgusuyla alkışa değer bir kurmaca bu. Yayıncı, neden kitabın ismini değiştirme ihtiyacı hissetmiş acaba? "Öpücük" (Kiss) adı okurda beklediği etkiyi yaratmaz diye düşünmüş olmalı... Yahut 'kız kitabı' diye karalanmasından ürkmüş... Halbuki kurmacanın serpilip büyüdüğü, dahası varoluş sebebi 'öpücük'... Yine Dekker'in bir başka kitabı, "Adam" (bildiğimiz Âdem) isimli romanı, dilimize "Havva" olarak aktarılmıştı. Tuhaf!

Bağımsız Sinema (Kalkedon): D. K. Holm'un bu kitabı yazmasında, beklenmedik bir durum yok aslında. Tarantino hayranı, "Underground-Comics"ın en iyi temsilcilerinden Robert Crumb düşkünü bir kalemin, Hollywood sineması yahut popüler sinema dışındakilerin mücadelelerine tanıklık etmek, onları anlamak istemesinden "normal" ne olabilir ki... Ancak asıl Don Kişotluk, böylesi bir kitabı, böylesi bir zamanda, Türkiye gibi bir ülkede basmaktır. Özellikle Guy Maddin'le ilgili bölümleri sinema tutkunu her okur, büyük bir keyifle okuyacaktır. Umarım Kültür Bakanlığı, bu kitabı keşfedip kütüphaneler için alım yapar da, kitap dağıtımçıların bile isteye ulaştırmadığı şehirlerde yaşayanlar da ulaşsınlar bu kitaba...

Nihat Ateş'in Seçtikleri:

(Şair-Yazar – PEN Yönetim Kurulu Üyesi)

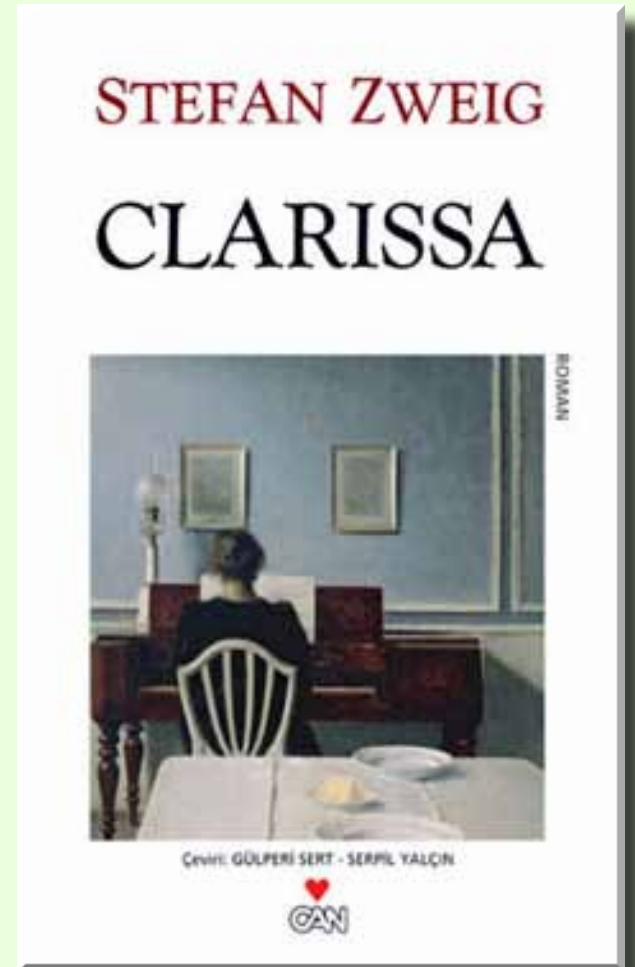
Bu yıl içinde okuduklarım arasında diyerek başlamak istiyorum. Sayacağım kitaplar arasında geçmiş yıllarda çıkıp benim bu yıl içinde okudum kitaplar da olabilir sanıyorum.

1. Çağdaş Sümer ve Fatih Yaşlı editörlüğünde birçok yazarın makalelerinden oluşan **AKP ve Liberal-Muhazakar İttifak**. (Tan Yayınları)
 2. Benim için bir gerçek bir kazanç olarak niteleyeceğim Korkut Boratav'ın **Emperyalizm, Sosyalizm ve Türkiye** adlı kitabı. (Yordam Yayınları)
 3. Yeşim Dinçer'in **Ecinnilerin Gölgesinde -Eleştiri-** (Yordam Yayınları)
 4. İkisini birlikte okumak gerektiğini belirtmek istediğim iki biyografi kitabı; Melinee Manochian'ın kaleme aldığı **Manuşyan Bir Özgürlük Tutsağı** (Aras Yayınları) ile Joan Yara'nın **Victor Jara** (Versus Yayınları) kitapları.
 5. Kemal Atakay'ın çevirisiyle **Leonarda da Vinci'den "Yazılar"** adlı kitap. (Yapı Kredi Yay.)
 6. Mustafa Kemal Erdemol'un **Aklını Yitirmiş Türkiye**. (Cumhuriyet Kitapları)
 7. Selçuk Baran'ın romanı **Bir Solgun Adam** (Yapı Kredi Yay.)
 8. Levent Yılmaz, **Afrika -Şiir-** (Metis Yayınları)
 9. Her Zaman En Başta **Özgürlük** Yannis Ritsos (Türkçesi: Özdemir İnce, Hürkül Milas ve İonna Kuçuradi) (Kırmızı Yay.)
- İlk elden sayabileceklerim bu kitaplardı.

Ceylan Koryürek'in Seçtikleri...

(Şair – Eleştirmen)

- En İyi Yabancı Roman: **Clarissa – Stefan Zweig** (Can)
- En İyi Yerli Roman(Anı): **İçimdeki İstanbul Fotoğrafları – Mario Levi** (Doğan)
- En İyi Yerli Öykü: **Hayatın En Mutlu Anı – Erendiz Atasü** (Everest)
- En İyi Yabancı Öykü: **Katil Orosuplar – Roberto Bolano** (Metis)
- En İyi çocuk Kitabı: **Gençlik Yarısı – Şule Tankut Jobert** (Çizmeli Kedi)
- En İyi Yerli İnceleme Kitabı: **Emperyalizm, Sosyalizm ve Türkiye – Korkut Boratav** (Yordam)
- En İyi Yabancı İnceleme Kitabı: **Shakespeare Olmak – Stephen Greenblatt** (Can)
- En İyi Deneme Kitabı: **Teselliler – Seneca** (Kırmızı)
- (Seneca'nın çağında tür olarak deneme henüz yok idiyse de...)

Hikmet Temel Akarsu'nun seçtikleri...

- En İyi Yerli Roman: **Bizim Büyük Çaresizliğimiz** – Barış Bıçakçı (İletişim)
 En İyi Yabancı Roman: **Talih-Joseph Conrad** (Kırmızı)
 En İyi Yerli Öykü: **Bir de Baktım Yoksun** – Yekta Kopan (Can)
 En İyi Yabancı Öykü: **Raşomon** – Ryuneseke Akutagava (Boğaziçi Üniv.Yayınevi)
 En İyi Yerli Şiir Kitabı: **Ağlama Meleği** – Jan Ender Can (6.45)
 En İyi Yabancı Şiir Kitabı: **Duino Ağıtları** (Rainer Maria Rilke (Kırmızı)
 En İyi Gençlik Kitabı: **Çalılar Dünyası** -Altay Öktem(Çizmeli Kedi)
 En İyi Çocuk Kitabı: **Yeşil Gözlü Kız** – Reyhan Şihlinskaya-Yasemin Bayer (Mimarlar Odası Ankara Şb. Yayınları)
 En İyi Yerli İnceleme-Deneme Kitabı: **Turna'nın Kalbi** – Erdal Küçükyağcı (Boğaziçi Üniv. Yayınevi)
 En İyi Yabancı İnceleme-Deneme Kitabı: **Shakespeare Olmak** – Stephen Greenblatt (Can)

2. Albümler...

Emre Karacaoğlu'nun seçtikleri...

(Müzik Yazarı – Eleştirmen)

Yerli:

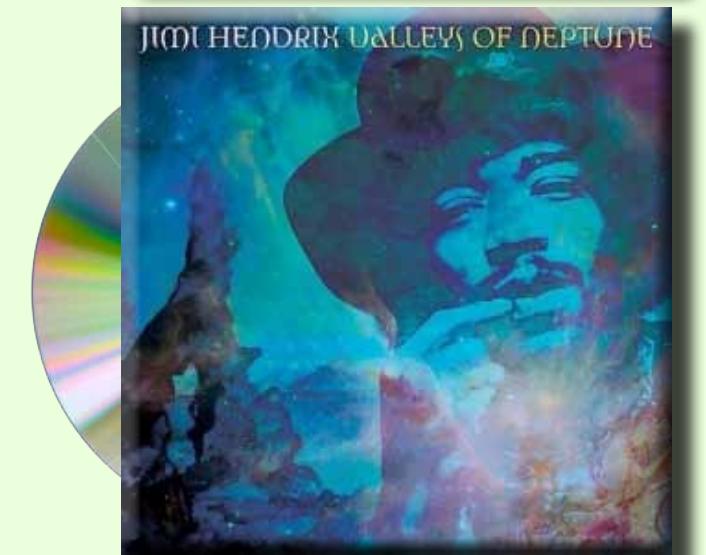
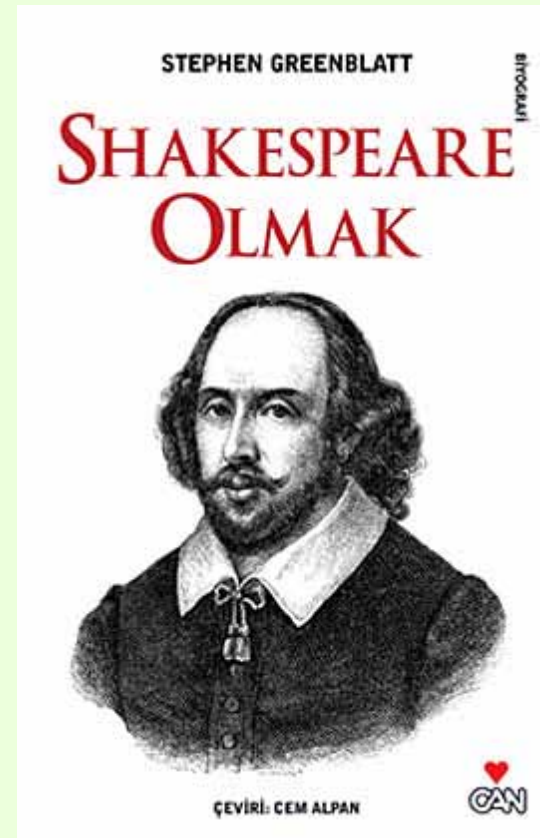
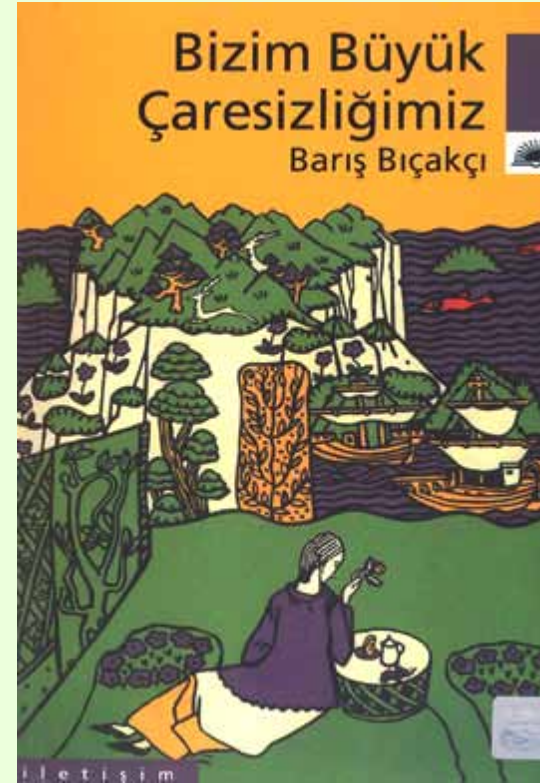
Yerli Albümler arasında, burada kaydetmeye değer bir yapıt tespit edilememiştir.

Yabancı (Hard Rock/Metal):

- Deftones – “Diamond Eyes”
 Oceansize – “Self Preserved While the Bodies Float Up”
 Electric Wizard – “Black Masses”
 Ihsahn – “After”
 Cathedral – “The Guessing Game”

Popüler:

- Massive Attack – “Heligoland”
 The National – “High Violet”
 Grinderman – “Grinderman2”
 Hans Zimmer – “Inception Soundtrack”
 Erykah Badu – “New Amerykah Part Two: Return of the Ankh”
 Leonard Cohen – “Songs From the Road”
 Jimi Hendrix – “Valleys of Neptune”
 Goldfrapp – “Head First”

3. Filmler...

Yasemen Birhekimoğlu'nun Seçtikleri...

(Felsefeci-Eleştirmen- Erman Film Dış Alımlar Sorumlusu)

[Not: Filmler 2010 Yapımıdır. Bir kısmının Türkiye'de henüz gösterime girmemiş olması sözkonusudur.]

Yabancı:

- *Rabbit Hole
- *Toy Story 3
- *127 hours
- *Black Swan
- *The Social Network
- *The Ghost Writer
- *Biutiful (Böyle yazılıyor)
- *The Kids Are Allright
- *Somewhere
- *Blue Valentine

Yerli :

- *Çoğunluk
- *Atlı Karınca
- *Bal
- *Prensesin Uykusu
- *Kavşak
- *Anadolu'nun Kayıp Şarkıları (belgesel)
- *Ses
- *Saç
- *Gölgeler ve Suretler
- *Zefir

Kıssadan Hisse...

../..

O gün kapkaranlık dolaştım sokaklarda. İçimde, çıkarıp bu şölen sofrasına, "Bu da benden!" diye koyacak hiçbir şey yoktu. Renkli giysiler içinde güzel bacaklarını, muhallebi karınlarını, göğüslerini gösteren, saçlarından ışıltılar saçılan kızlar, bende yalnızca ve yalnızca bir keşiş olma isteği uyandırıyor. Bu istek de öfkeliendiriyordu beni. İnsanın en temel meselelerinden birine, "Arzu etme acı çekersin!" kaypak bilgeliğiyle karşılık verenlere, insanları gömdükleri gibi meselelerini de gömebileceklerini düşünen kazma-kürek erbabına öfke duyuyordum. Yürüyordum, kendi kendime büyük sözler söyleyerek kalabalığın içinde yürüyordum. Özgürlüğün kimse tarafından sevilmemeyi göze almak olduğunu söylüyordum. Ne büyük söz! Uç bakalım Ender, uç! Sözcüklerden kendine kanat yapanları çok gördük biz!"

/...

Bizim Büyük Çaresizliğimiz - Barış Bıçakçı (İletişim yayınları) (Sf.149)

Destek değil köstek olmayın yeter!

Türkiye Hannover'deki CeBIT fuarının ana sponsoru oldu. Peki bu neyi değiştirecek?

Eylem CÜLCÜLOĞLU
eylemc@gmail.com

Almanya'nın Hannover kentinde her sene düzenlenen CeBIT fuarı bu sene farklı bir görünüme sahipti. Her yerde dalgalanan Türk bayrakları, yüze yakın Türk gazeteci ve onlarca Türk firması ile CeBIT adeta bir Türk fuarını andırıyordu. Bu sene fuarın ülke sponsoru olan Türkiye CeBIT'e en üst düzeyde katıldı. CeBIT, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Almanya Şansölyesi Angel Merkel'in katılımıyla açıldı. Uzun yıllardır CeBIT'i takip eden birisi olarak, bu gelişmeleri görmek gerçekten insanı gururlandırıyor. Bundan on sene önce CeBIT'e Türk firmaları bireysel olarak katılıyordu. Daha sonra ise fuarın kervan geçmez bölgelerinde Türkiye standını görmeye başladık. Sonraları ise katılım iyice arttı ve en sonunda 2011 yılında Türkiye CeBIT'e damgasını vurdu.

Global oyuncu olmak

BT alanında dünyanın en etkili fuarı olan CeBIT'e bu ölçekte katılmak gerçekten önemli

ama bu yeterli mi? Türkiye Bilişim ve iletişim teknolojilerinde gerçekten bir global oyuncu mu? Milyonlarca euro vererek bir fuarın sponsoru olabilirsiniz ama malesef bu sizi bir anda global bir oyuncu haline getirmez. Türkiye bilişim alanında potansiyelinin çok daha gerisinde bulunuyor. Bu geri kalmışlık da özellikle devletle özel sektör arasındaki uçurumdan kaynaklanıyor. Gelişmiş ülkelerde ARGE harcamaları gayri safi milli hasılanın yüzde 2'sini oluştururken bizde bu oran yüzde 0.50 seviyelerinde. Ülkemiz teknoloji geliştiren değil ama teknoloji tüketen bir ülke durumunda. Çoğu yetenekli genç beyin ARGE için ABD'yi ve Avrupa'ya seçip ülkemizden kanatlanıp gidiyor. Bunun en büyük nedeni ise ARGE konusunda ülkemizde yeterli bir desteğin olmaması. Hatta çoğu durumda devlet destek değil köstek durumunda. Örneğin Çin'de ürettiğiniz bir telekomünikasyon cihazının örnek ürününü ülkeye kolay kolay sokamıyorsunuz. Ürün örnek bile olsa sizden onay belgeleri isteniyor.

Anlamsız gümrük sorunları yüzünden çoğu firma Türkiye'de ARGE'den kaçıyor. Çin, Hindistan gibi ülkelerde devlet her türlü teşviği ve vergi avantajını sunarken biz ise bilişimi neredeyse cezalandırıyoruz. Bilişim ürünlerinde KDV oranı yüzde 18. Dijital görüntüleme ürünlerinde bir de ÖTV yükü bulunuyor. Normalde yüzde 8 olan eğitim KDV'si bilişim eğitim sertifikalarında ise anlamsız bir şekilde yüzde 18! ARGE konusunda teşvikler var ama bunlar sadece sözde kalıyor. Girişim teşviklerini sadece dev holdingler alabiliyor. Küçük girişimcinin ARGE konusunda destek alabilmesi neredeyse imkansız.

Somut öneriler

Sektör bürokratik engeller, lisanslar ve regülasyonlarla çevrilmiş durumda. Bilişim dinamik bir sektör ve sektörde bir hafta bile önemli bir zaman dilimi. Ağır ve hantal ilerleyen bürokrasi bilişimin önünü tıkkıyor. Devlet destek olmayı bırakın köstek olmasa bilişim şu anki

halinden çok daha iyi yerlere gelebilir. Devlet bilişimin ülkede gelişimini gerçekten istiyorsa acil olarak şu somut girişimleri yapmalıdır: 1- Bilişimde yazılım, donanım ve servislerde KDV kaldırılmalıdır. 2- Bilişim eğitimleri vergiden muaf olmalıdır. 3- Bilişim eğitim programlarına teşvik verilmelidir. 3- ARGE yapmak isteyen firmalara risk sermayesi sağlanmalı ve vergi muafiyeti getirilmelidir. 4- Yeni teknoparklar oluşturulmalı ve ARGE yapan firmalara ücretsiz ofis alanı, ücretsiz elektrik ve iletişim sağlanmalıdır. 5- Gümrük engelleri kaldırılmalıdır. 6- Üniversitelerdeki bilişim programları çoğaltılmalıdır. 6- Çağrı merkezlerini ülkeye çekebilmek için firmalara ilk 5 sene ücretsiz iletişim seçenekleri sunulmalıdır. Somut adımlar atmadan sadece fuarlara katılırsak bilişimde üretici değil tüketici olmaya devam ederiz. Gelecek iletişim ve bilişim teknolojilerinde ve Türkiye'nin bunu çok iyi değerlendirmesi gerekiyor.

2011'de yatırım yapılacak 15 girişim

Etohum, 1000 aday arasından 15'ini, "yatırım yapılacak İnternet girişimi" olarak seçti.

Türkiye'de İnternet ekonomisinin gelişmesi için çalışan, başarılı girişimcileri yatırımcılarla buluşturarak yeni ekonominin hareketlenmesinde aktif rol oynayan Etohum 2011'de yeni ekonomi içinde yatırım yapılabilecek 15 girişimi belirledi.

2010 yılında 2200 İnternet girişimcisinin başvurduğu etohum, ilk aşamada belirlenen 200 adayla yüz yüze görüşmeler yaparak 40 kişilik bir ön liste oluşturdu. Bu kısa listedeki girişimciler, Ocak ayı içinde etohum fonu kurucularına sunum yaptı. Yeni ekonomiyle ilgili girişim sahibi olan girişimcilerle bu konuda yatırım yapabilecekleri buluşturan etohum, 2011 yılında oluşturduğu 250.000 TL lik sermaye desteğiyle bu yeni girişimcilerine yatırım da yapacak.

2011 yılı içinde yatırım almaları için seçilen 15 girişim şöyle:

Medra: ODTÜ Bilgisayar ve Elektrik - Elektronik Mühendisliği bölümlerinden mezun 3 arkadaş olan Burak Oğuz, H. Özgür Batur ve H. Kerem Cevahir tarafından kurulan Medra şirketinin ilk ürünü olan MyDLP, kişilerin ve kurumların özel bilgilerini korumasına olanak sağlayan açık kaynak kodlu bir proje.

Gamester: Volkan Taban, Onur Karcı ve Turan Yiğitbaşı tarafından kurulan Gamester sosyal oyun şirketinin ilk ürünü olan Townster, oyuncuların kendi şehirlerini kurup kira geliri toplayarak ya da arkadaşlarının şehirlerinden bina satın alarak emlak kralı olmalarına imkân tanıyan bir şehir planlama ve emlak oyunu.

Betikus: ODTÜ mezunu Deniz Aslı Soykurum Çetin ve Atılım Çetin tarafından kurulan Betikus girişiminin ilk ürünü olan Gideros; bir mobil oyun geliştirme aracı. Gideros sayesinde, oyun geliştiricilerin oyunu bir kez yazıp, birden fazla platformda piyasaya çıkarması mümkün olacak.

Oyuncakdenizi: İTÜ Jeoloji Mühendisliği ve İTÜ MBA mezunu Serkan Hondur tarafından kurulan oyuncakdenizi.com oyuncak alışveriş sitesi.

Gezara: Onur Sencer, Hüsnü Babayiğit ve Dağhan Ekmekçioğlu tarafından kurulan gezara.com; konum bazlı bir keşif uygulaması. Bu uygulama, size yakın olan mekân, etkinlik ve indirim fırsatlarını bulmanıza yarar, istediğiniz kategoride mekânlarının nerede olduğunu ve nasıl gidebildiğini gösterir.

Sinavo: İzmir Ekonomi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği bölümünden mezun M. Murat Demir ve Özgür Erten tarafından kurulan sinavo.com sınavlara hazırlanan öğrencilerin, İnternet üzerinde soru çözmelerini bir oyun haline getiren ve eğlenceli olarak sunuyor ve öğrencilerin performanslarını algılayarak verimliliklerini artırıyor.

We-decide.net: Berkeley mezunu Erdem Ovacık ve Stanford mezunu Kutlu Kazancı tarafından kurulan We-decide.net kurumların karar alma sürecinde yardımcı olacak sanal fikir borsası altapısı üzerinde, kullanıcıların fikirleri yaratıp, alıp satmaları, geliştirmelerini sağlıyor.

Sepeteindir.com: Kocaeli Üniversitesi mezunu Kaan Veral tarafından kurulan sepeteindir.com her gün fırsat bir ürünün yanı sıra farklı ürünler satan bir e-ticaret sitesi.

Pembepanjur.com: Haluk Akın ve Seda Berber tarafından 2010 yılında kurulan Pembepanjur.com, üyelerine "uzun süreli ve ciddi ilişki" amaçlı bilimsel eşleştirme sunan bir servis.

Keyground: Cem Evren Ateş ve Can Ateş tarafından kurulan Keyground, İnternet üzerinden video yayınlama ihtiyacı duyan kurumlara videolarının daha hızlı ve kaliteli yayın olanağı sağlarken yayınlama maliyetlerini de düşüren bir video platformu.

Gereko: ODTÜ Endüstri Mühendisliği mezunu Ayşe Biçer tarafından 2010'da kurulan Gereko.com, gündelik hayatta karşılaşılabilen, "Evimi taşıyacağım, iyi bir taşıma şirketi gerek", "Bebeğimi bırakabileceğim bakıcı gerek", "Düğün için organizasyon firması gerek" gibi ihtiyaçlar için başvurulabilecek, bu tip hizmetleri sunan şahıs ve firmaların (hizmet verenler) sizinle iletişime geçebildikleri İnternet platformu.

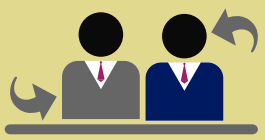
Proje Shop: Yıldız Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği mezunu Yüksel Eminoğlu tarafından kurulan Proje Shop, B2C ve B2B hazır elektronik ticaret altyapıları ve sanal mağazalar açmayı sağlıyor.

SmartNews: Çukurova Üniversitesi Endüstri Mühendisliği mezunu Erdem Özkan tarafından kurulan SmartNews, kullanıcıların sosyal medyada popüler olan ve olacak haberlere ulaşmasını sağlamak için geliştirildi. SmartNews'in temelinde insanların sosyal medyada paylaşım davranışlarını matematiksel olarak modelleyen ve bir haberin ne kadar popüler olacağını istatistiksel olarak tahmin eden bir algoritma yatıyor.

Memlekettengelsin.com: Üç girişimci genç ortak Veysel Karakaya, Ali Can Akkaş ve M. Emre Gül, tarafından kurulan memlekettengelsin.com Türkiye'nin yerel lezzetlerini ve yöresel ürünlerini İnternet üzerinden satıyor.

Uzmankirala.com: Bahçeşehir Üniversitesi Yazılım Mühendisliği'nde okuyan Murat Turan tarafından kurulan uzmankirala.com, proje bazlı çalışan uzmanları, proje bazlı iş yaptırmak isteyen işverenler ile buluşturan elektronik ticaret platformu.

TBD şubelerinde nöbet değişikliği

İstanbul, İzmir, Eskişehir, Antalya ve Samsun şubelerinde yapılan seçimlerle TBD'nin tüm şubelerinde yönetimler değişti.

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) Mart ayında yapılacak genel kurulu öncesinde, tüm şubelerindeki olağan genel kurullarla yeni yönetimler seçildi. TBD'nin 28. Olağan Genel Kurul Toplantısı, 12 Mart 2011'de Ceyhun Atuf Kansu Caddesi No:4/17 Balgat / Ankara adresindeki dernek merkezinde gerçekleştirilecek. Çoğunluk sağlanamazsa, TBD Genel Kurulu, 19 Mart 2011'de Sheraton Kamelya Toplantı Salonu'nda yapılacaktır.

İstanbul ve Antalya'da aynı başkanlar

En eski şubelerden olan İstanbul Şubesi'nin yönetimi değişti. 1998'de kurulup Birinci Olağan Genel Kurulu'nu 28 Mayıs 1998'de yapan İstanbul Şubesi, 9. Dönem Yönetimini seçmek için 2. Genel Kurulu'nu 15 Ocak 2011'de Kadıköy Belediyesi Brifing Salonu'nda gerçekleştirdi. Saygı duruşu ile başlayan genel kurulda başkanlık divanının seçiminin ardından TBD İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Karadağ, yapılan çalışmaları anlattı. Yönetim ve denetim kurulu raporlarının okunup ibra edilmesinden sonra bütçe okunup onaylandı. Genel kurulda TBD Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Menteş de bir konuşma yaptı.

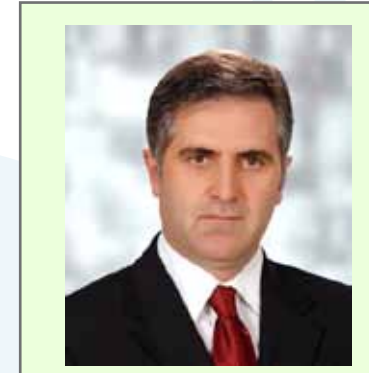
Konuşmaların ardından yönetim, denetim ve onur kurulu seçimine geçildi. Seçimde kamu, özel sektör temsilcileri ve akademisyenlerden oluşan Karadağ'ın listesi çoğunluğun desteğini aldı. TBD İstanbul Şubesi'nin yeni yönetiminde, Levent Karadağ, Ahmet Tosunoğlu, Deniz İlkay Tiryakioğlu, Ceyda Akaydın, Prof. Dr. Eşref Adalı, Serdar Günizi ve Ünal Azaklıoğulları yer aldı.

TBD Antalya Şube Başkanı yeniden Akyelli

Antalya Şubesi'nin Olağan Genel Kurulu, 8 Ocak 2011'de, ATİK Antalya Tenis İhtisas Kulübü'nde toplandı. Yapılan yoklama sonunda 26 üyeden 18 üyenin toplantıda hazır bulunduğu görülerek gündem maddelerinin görüşülmesine geçildi.

Divan başkanlığına Erol Türk, kâtip üyeliklere Ramazan Toksöz ve Emre Eş seçildiler. Yönetim kurulu faaliyet raporu Antalya Şubesi Başkanı Mehmet Akyelli tarafından okundu. Rapor genel kurula oya sunuldu ve oy birliği ile ibra edildi. Denetim Kurulu raporu ise kurul başkanı Ali Fuat Özbakır tarafından okundu. Rapor genel kurula oya sunuldu ve oy birliği ile ibra edildi.

Daha sonra yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile Merkez Delegatesi seçimine geçildi. Yapılan oylama sonucunda Mehmet Akyelli, Prof. Dr. Osman Saka, Ahmet Heman, Ali Fuat Özbakır, Ersen Gençaslan Uğur Şanal İnal ve Yılmaz Vural, TBD Antalya Şube yönetimine seçildiler. Yeni yönetim kurulunun yapıldığı ilk yönetim kurulu toplantısında yönetim kurulu başkanlığına Mehmet Akyelli, başkan yardımcılığına Prof. Dr. Osman Saka ve sayman üyeliğe ise Ahmet Heman seçilmişlerdir.

Levent Karadağ

Ahmet Tosunoğlu

Eşref Adalı

Ceyda Akaydın

Serdar Günizi

Deniz Tiryakioğlu

M. Ünal Azaklıoğulları

Eskişehir’de yeni başkan Kızıl

TBD Eskişehir Şubesi yönetimi, 15 Ocak 2011’de tarihinde Genel kurul seçimini yaptı. Yeni yönetime Taşkın Kızıl, Serdar Yüksek, Ömür Aşıkoğlu, Cevdet Gündüz, Prof. Dr. Ekrem Özkul, Prof. Dr. M. Emin Özkul ve Öğr. Üye Hasan Başaran seçildiler. Taşkın Kızıl, TBD Eskişehir Şube Başkanı; Serdar Yüksek, Başkan Yardımcısı; Ömür Aşıkoğlu, Sayman ve Cevdet Gündüz Genel Sekreter oldu.

İzmir ve Samsun’da başkanlar değişmedi

8 Ocak 2011’de yapılan genel kurul da TBD İzmir Şubesi, yenilendi. TBD İzmir Şube Başkanlığı’na Fikret Kavzak yeniden getirilirken 32 üyelik yeni şube yönetimine Salih Özçiftçi, Feyzullah Oktay, Güler Sezer, Feridun Tuna, Lütfiye Alev Görtünca, Baran Güntan seçildi.

9 Ocak 2011’de yapılan genel kurul ile TBD Samsun Şube yönetimine Mustafa Karabiber, Hüseyin Kurt, Burak Şekercioğlu, Oğuzhan Cesur, Sami Şahin ve Özcan Yıldırıncı yer aldı.

TBD Antalya Şubesi

TBD Eskişehir Şubesi

En iyi 83. Orijinal Şarkı

Tarih: 27 Şubat 2011, Pazar

Yer: Kodak Tiyatrosu (Hollywood, Los Angeles, California)

Sunucular: Anne Hathaway & James Franco

Prodüktörler: Bruce Cohen & Don Mischer

Yönetmen: Don Mischer

83. Amerikan Akademi Ödülleri, 27 Şubat'ta Los Angeles'da düzenlenen törende sahipleriyle buluştu. Töreni genç yıldızlar James Franco ve Anne Hathaway sundu. Törenin tanıtımlarında çokiyiveğlencelibirsunumolacağıınipuçlarını veren Hathaway, kimseyi şaşırtmadı; gerçekten iyi bir seçimdi (Özellikle son yıllarda akademinin sunucu seçiminde yaptığı yanlış tercihleri düşünürsek...). Ben daha sağlam espriler bekliyordum ama olmadı, bir-iki iyi espriden öteye gidemediler. Gerçi bu da "güzellik" gibi göreceli olan kavramlardan olabilir. Bu işinden sonra, çoğunluk Hathaway'ın artık bir komedi oyuncusu olarak kariyerine devam edeceğini söylüyor. "127 Hours" filmindeki tek kişilik performansıyla izleyenlerde "panik atak"a sebebiyet veren James Franco da en az partneri kadar başarılıydı. Diğer yandan bir büyük şov olan bu geceye, performanslarıyla renk katan sanatçılar da vardı; Celine Dion, Zachary Levi, Alan Menken, Mandy Moore, Randy Newman, Gwyneth Paltrow, A.R. Rahman, Staten Island's Public School ve Florence Welch (Florence + the Machine). Orkestra şefi Tuck Everlasting, Look Who's Talking Now gibi onlarca bildik

filmin müziklerini yapan ödüllü besteci William Ross'du. Tamamını izleyemedim ancak şahit olduğum kadarıyla yine çok şatafatlı ve iyi planlanmış, etkileyici bir törendi. "Türkiye'nin Oscarı" diye lanse edilen, modası geçmiş ve gereksiz bir gösterişten öteye geçememiş ödül törenlerimizin neredeyse tamamını mideme kramplar girerek izlediğim için, hem teknik hem de sanatsal anlamda kalitesi çok yüksek olan Akademi ödüllerinin bu profesyonelliğini konuşmaya değer buluyorum.

Kabul etmek gerekir ki bu yılki sonuçlardan da aklımızda kalan en iyi film, en iyi yönetmen, en iyi erkek ve kadın oyuncular olacak. Ve yine genelde olduğu gibi en iyi tema müziği ve en iyi şarkıyı hatırla tutmak zor olacak. Sinema yazarı Ali Arıkan'ın Oscar'ın bu bölümüyle ilgili şöyle bir yorumu var; "Oscar'ların en işe yaramayan kategorisi En İyi Orijinal Şarkı'dır. Ödülü de genelde, hepsi asansör müziğini andıran beş adayın en yavan olanı kazanır... Ödül töreni sırasında da, En İyi Şarkı performanslarının olduğu bölüm, birçok evde gayri resmi bir ihtiyaç molasıdır."

Arıkan'a katılmamak işten değil, bence de

bir türlü "Hak etti", "Gerçekten çok iyiydi" diyeceğimiz türden bir müziğin ya da şarkının ödül aldığına çok da şahit olmadık. Elimizden dedikodusunu yapmaktan başka bir şey gelmeyen bu alışageldik durumu bir kenara koyalım ve sinema dünyasının en prestijli ödüllerinin verildiği gecenin detaylarına geçelim.

Bu yıl en iyi müzikte beş, en iyi şarkıda dört aday vardı. Gecede anonsu 10. sırada yer alan "Özgün müzik" ödülünü Nicole Kidman ve Hugh Jackman, 20. sırada yer alan "Özgün şarkı" ödülünü ise Jennifer Hudson açıkladı. Özgün/orijinal müzikte pek çok sinemasever gibi benim de favorim Hans Zimmer'in müziklerini yaptığı Inception'dı. Ta ki sabaha karşı Nicole Kidman ve Hugh Jackman zarftan "The Social Network, Trent Reznor ve Atticus Ross" sonucunu çıkarana kadar. Nine Inch Nails'in solisti Trent Reznor teşekkürünü bir sinema dehasının adını anarak yaptı; "David Fincher... David Fincher" diyerek... Trent Reznor, 46 yaşında, punk grubu Nine Inch Nails grubunun beyni ve solisti. Günümüzün en etkileyici, nadir ve yetenekli müzisyenlerinden

Nihal Sandıkçı

biri olarak kabul ediliyor, aynı zamanda bir mix cambazı olduğu, kayıt ve müzik teknolojileri alanında da uzman olduğu söyleniyor. Reznor'un başarısı bununla sınırlı değil. Marilyn Manso'ı keşfeden odur, ilk iki albümünün prodüktörlüğünü bizzat kendisi yapmıştır. 2007'den beri plak şirketiyle yollarını ayıran Reznor, artık bağımsız çalışıyor. Hâlâ How to Destroy Angels grubunun üyesi olan sanatçının beraber çalıştığı diğer gruplar ise şöyle: Option 30, Exotic Birds, Tapeworm. Ödüle ortak diğer besteci ise bir İngiliz, Atticus

Ross. Film müziği kariyeri 2004'te eşi Claudia Sarne ve kardeşi Leopold Ross ile beraber çalıştığı "Touching Evil" dizisiyle başlıyor. "New York, I Love You" filminin müziklerinin bir kısmında da imzası bulunuyor. Denzel Washington ve Gary Oldman'lı 2010 yapımı "The Book of Eli" filminin müzikleri ise tek başına giriştiği ilk proje.

En iyi orijinal müzik ödülüne ayıp olmazsa, favorim olan müzikle ilgili de bir iki çift laf etmek istiyorum ki; Zimmer'le ilgili bazı detaylar atlanırsa çok ayıp olur; 1994'te Oscar, Altın Küre, Amerikan Müzik Ödülü ve Grammy kazandığı "The Lion King" filmi için yaptığı müziklerin soundtrack'i 15 milyon kopyadan fazla sattı. Eski ve yeni müzik teknolojilerinin bir arada kullanılması anlamında öncülük yaptığı için onun besteciliğinin özel bir yanı var. Zimmer'in besteleri toplamda 7 kez Altın Küre'ye, 7 kez Grammy'ye ve "Rain Man" (1988), "Gladiator" (2000), "The Lion King" (1994), "As Good as It Gets" (1997), "The Preacher's Wife" (1996), "The Thin Red Line" (1998), "The Prince of Egypt" (1998), "The Last Samurai" (2003) ve "Inception" (2010) filmleriyle 8 kez de Oscar'a aday gösterildi.

En iyi şarkı...

"Toy Story 3, We Belong Together, Randy Newman" anonsunu Jennifer Hudson'dan aldık. Genel Akademi tavrıyla bu şarkının "en iyi" bulunacağı belliydi, şaşırmadı kimse. Bazı acımasız sinema yazarları "Bugüne kadar kazanmış en kötü şarkılardan biri olabilir" bile diyorlar. Aynı fikirdeyim.

En İyi Müzik Adayları:

How to Train Your Dragon, John Powell

Inception, Hans Zimmer

The King's Speech, Alexandre Desplat

127 Hours, A.R. Rahman

The Social Network, Trent Reznor ve Atticus Ross

En İyi Şarkı Adayları:

Coming Home – Country Strong

I See the Light – Tangled

If I Rise – 127 Hours

We Belong Together – Toy Story 3

ATO, tüm oda-borsalar için otomasyon projesi geliştiriyor

Türkiye’deki oda-borsaların standart bir otomasyon sisteminin olmadığı ve ortak bilgi paylaşımında sıkıntı yaşandığına işaret eden ATO Bilgi Teknolojileri Üstünağ, tüm oda-borsaların ihtiyacını karşılayabilecek bir otomasyon projesi üzerinde çalıştıklarını bildirdi.

Aslıhan Bozkurt

Kamu ve özel sektördeki bilgi işlem merkezlerini (BİM) tanıttığımız sayfalarımızda, bu ay Ankara Ticaret Odası (ATO) Bilgi Teknolojileri Müdürlüğü’ne yer veriyoruz. Mayıs 1923’te kurulan Ankara Ticaret ve Sanayi Odası, tüccar ve sanatkârların serbest iradesiyle oluşturuldu. Savaş sonrası ticaretin durgunluğu ve 1929-1930 yıllarındaki dünya ekonomik krizinin de etkisiyle Oda, uzun müddet bir varlık gösteremedi, sadece bir teşekkül halinde kaldı. 1930’lu yıllardan itibaren yavaş yavaş hükümetlerle temas kurdu. Ülkenin ekonomik ve sosyal hayatı, devletin ekonomik politikaları, ülke ve yöre ekonomisine ilişkin fikirlerini açıklayıp raporlar hazırladı. Tüccar kesimini yakından ilgilendiren konularda temsil ettiği camianın sözcülüğünü yaptı, çözüm önerileri getirdi ve bünyesinden çok değerli iş ve devlet adamları çıkarttı. Ankara Ticaret ve Sanayi Odası, 1950’den sonra hükümetle yakın diyalog kurdu. 1952’de faaliyete geçen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği’nin (TOBB) kurulmasına öncülük etti ve 1964’te Sanayi Odası’nın kurulması ile Ankara Ticaret Odası (ATO) ismini aldı.

Anadolu’nun en büyük sivil toplum kuruluşu olarak Türkiye’nin ekonomik sorunlarına ilişkin önemli faaliyetlerde bulunan ATO, Türk özel sektörü ve kamuoyunu yakından ilgilendiren konularda seminer, panel ve toplantılar düzenleyerek görüşlerini dile getiriyor. Halen Söğütözü Mevkii’nde faaliyetini sürdüren ATO hakkında, Bilgi Teknolojileri Müdürü Kağan Üstünağ’dan çalışmalarına ilişkin bilgi verdi.

-Ankara Ticaret Odası (ATO) Bilgi İşlem Merkezi'nin (BİM) kısa bir tarihini alabilir miyiz? Merkez, ne zaman kuruldu, bugüne kadar ne gibi yapısal gelişme ve değişiklikler yaşadı? Merkezin kurumdaki konumu nedir?

-ATO BİM, 1998 yılında bilgisayarlı sisteme geçilmesiyle birlikte ayrı bir birim haline geldiğini ve önem kazanmaya başladığını söyleyebiliriz. Son yıllarda yapılan altyapı çalışmalarıyla çok daha modern ve kaliteli bir birim haline geldi. Temel olarak bilgi işlem faaliyetlerimiz tüm birimlerin üyelerimize daha kaliteli hizmet sunabilmeleri için her türlü sorunlarının çözülmesi, her konuda teknik destek sağlanması ve yeni uygulamaların geliştirilerek hizmete sunulması olarak sıralayabiliriz.

- ATO Bilgi Merkezi'ndeki donanım/yazılım ve görevli elemanlara ilişkin bilgi verir misiniz? Merkezde kaç kişi görev yapıyor?

-Mevcutta 13 personel kadrosu bulunmakla birlikte aktif olarak 6 personelle hizmet veriyoruz. Proje bazlı olarak ek ihtiyaçlar dışarıdan teminle sağlanıyor.

-ATO BİM olarak hangi projeleri yürütüyorsunuz?

-Kurum içi altyapısı 2009 itibarı ile son derece

modern ve kapsamlı bir hale getirildi. Bu kapsamdaki çalışmalar hâlâ devam ediyor. Dijital arşiv konusunda pilot çalışmalar tamamlandı proje aşamasındaki çalışmalar sürüyor. Kurumsal yazılımlar sürekli olarak güncellenip yenileri ekleniyor. Önümüzdeki yıllarda otomasyon sistemine geçilmesi konusundaki çalışmalar yürütülüyor.

-BİM olarak ATO'nun yürütmekle yükümlü olduğu çalışmalara nasıl bir katkı veriyorsunuz?

-Tüm birimlere her konuda teknik destek sunmanın yanı sıra, kurum içi ve İnternet uygulamaları konusunda iş süreçlerinin takibi, ihtiyaç belirleme, yazılım geliştirme ve donanım temini konularında hizmet veriyoruz.

- ATO BİM'in uluslar arası kurumlarla iletişimi/ ortak yürüttüğü projeler var mı?

-Zaman zaman AB projeleri ile ilgili çalışmalarımız oluyor. Bu konuda Kalite Birimimizle ortak çalışmalarımız geçmiş dönemde olduğu gibi ilerleyen zamanlarda da olmaya devam edecek.

-ATO'nun çalışmalarında teknolojiden yararlanması ne gibi değişiklikler/ kolaylıklar getirdi?

-Teknolojinin sağladığı imkânlar günlük yaşantımızda nasıl olumlu görülüyorsa ATO çalışanları ve üyeleri için de aynı doğrultuda düşünülmeli. Sunduğumuz hizmetlerin çok daha sağlıklı, hızlı ve doğru olarak verilmesi teknolojinin ne denli yararlı kullanıldığının bir göstergesi.

-ATO BİM'in önümüzdeki dönemde gündeme getireceği, uygulamaya koyacağı yeni BİT projeleri var mı?

-Genelde Türkiye'deki oda-borsaların en büyük sorunu, standartlara oturmuş bir otomasyon sisteminin olmaması ve ortak bilgi paylaşımında sıkıntıların yaşanmasıdır.

Bu sebeple, önümüzdeki dönemde kapsamlı ve tüm oda-borsaların ihtiyacını karşılayabilecek doküman yönetim sistemini de içeren bir oda otomasyon uygulamasının hayata geçirilmesi konusunda kapsamlı bir proje üzerinde çalışıyoruz.

-Bilişim sektörüne vermek istediğiniz bir mesaj var mı?

Bilişim ve teknolojiye yapılan yatırımlar, her zaman için bir yarar sağlayacağı düşünülerek geliştirilmeli, beyin takımı ve üretilen fikirler desteklenmeli ve hayata geçirilmesi konusunda gerekli kaynak desteği, imkânı olan herkes tarafından sağlanmalıdır.

ATO Başkanı Aygün: Bilişim Vadisi, Ankara'da kurulmalı

Türkiye'de teknoloji üretimi konusunda cesur adımlar atılmasını isteyen Aygün, bu konuda üniversitelerin öncü olması gerektiğini düşünüyor.

Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Sinan Aygün, finans kuruluşlarının İstanbul'a taşınmasıyla doğan boşluğun Bilişim Vadisi Projesi ile doldurulabileceğini Ankara'nın ulaşım, altyapı ve üniversiteleriyle Bilişim Vadisi Projesi'ne uygun bir kent olduğuna dikkat çekti. Aygün, bu konuda şunları söyledi:

ATO olarak Bilişim Vadisi'nin neden Ankara'da kurulması gerektiği konusunda kamuoyunu bilgilendirmeye ve karar vericilerin dikkatini çekmeye çalışıyoruz. TOBB İl Genç Girişimciler Kurulu ile birlikte ATO'da bir toplantı gerçekleştirdik. Bu toplantıya TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir ve Ankara Ticaret Borsası (ATB) Başkanı Faik Yavuz da katıldı. Ortak inancımız şu:

Bilişim Vadisi, Ankara'da kurulmalıdır. Ankara, ulaşım ve altyapı bakımından Bilişim Vadisi için en uygun kenttir. Projeyi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yürütüyor. Henüz il seçimi gerçekleştirilmedi.

-Türkiye, 2010 yılında 21,1 milyar dolarlık yüksek teknoloji ürünü ithal ederken bu alanda ihracatı sadece 3,6 milyar dolar oldu. Türkiye'nin teknoloji üretememesi dış ticaretine 17,5 milyar dolarlık açık olarak yansıdı. "Türkiye, teknoloji tüketerek gelişmiş ülke olamaz. Sürekli teknoloji satın alarak geleceğimiz nokta, sadece kaynak sıkıntısı çekmektir" dediniz ve üniversitelerin teknoloji üretimine öncülük etmesi gerektiğine dikkat çektiniz. Bu konuda dergimize özel bir açıklama ve değerlendirme yapabilir misiniz?

-Bir ülkenin güçlü bir ekonomiye sahip olmasının ve toplumsal refahı sağlamanın yolu, teknolojik olarak üstün, kaliteli, dünya standartlarında, katma değeri yüksek ürünler üreten sanayi ve bilişim sektörlerine sahip olmasından geçiyor. Türkiye, teknoloji üreten değil teknoloji tüketen bir ülke konumunda... Türk insanı, teknolojiyi seviyor ve yakından takip ediyor. Son yıllarda art arda açılan teknoloji marketlerine ilgi büyük... Yüksek teknoloji ürünleri ithalatı için her yıl milyarlarca dolar para harcıyoruz. Türkiye'nin artık teknoloji üreten bir ülke haline gelmesi lazım... Bu konuda yeterli insan kaynaklarına ve bilgi birikimine sahip olduğumuzu düşünüyorum. Sadece teknoloji üretimi konusunda cesur adımlar atılması gerekiyor. Bu konuda öncü adımların üniversiteler tarafından atılması gerektiğini kanaatindeyim.

-ATO'nun yaptığı "Online Çocuklar Araştırması"na ilişkin ayrıntılı bilgi alabilir miyiz?

Bildiğiniz gibi İnternet, insanlık tarihinin en büyük buluşlarından biri... Hayatımızın önemli ve vazgeçilmez bir parçası haline gelen İnternet, özellikle çocuklar için bazı riskler taşıyor. ATO olarak ebeveynleri ve eğitimcileri bu konuda uyarmak için "Online çocuklar Araştırması"nı yaptık. Araştırmamız sırasında çocukların İnternet'te çizgi kahramanlar yoluyla porno tuzağına düşürüldüğünü, oyun sitesi görünümündeki bazı sitelerde cinsel istismar, sanal seks ve kumar gibi tehlikelere maruz kaldıklarını saptadık. Sosyal paylaşım sitelerinde tanımadıkları insanlarla sohbet ettiklerini, telefon ve adres gibi özel bilgileri bu sitelerde paylaştıklarını tespit ettik. Anne-babaların ise bu tehlikeler konusunda yeterince bilinçli olmadıklarını, özellikle İnternet

kullanmayı bilmeyen anne-babaların çocuklarını bu tehlikelerden koruyamadıklarını gördük. "Avrupa Çevrimiçi Çocuklar" Projesi kapsamında 25 Avrupa ülkesinde ve Türkiye'de yapılan bir araştırma da tespitlerimizi doğruluyor. Bu araştırmaya göre çocuklar, İnternet kullanmaya 10 yaşında başlıyor. Okulda başarısı düşük, boş zaman değerlendirme aktivitesi olmayan, kendisini ifade etmekte zorlanan, ailesinin yeterince zaman ayırmadığı çocuklar, İnternet'e gereğinden fazla ilgi gösteriyor. Ailelerin, çocuklarının İnternet'le ilişkisini denetim altında tutması gerekiyor.

Yarım asırlık ticaret yasası, e-düzenlemeleri de içererek yenilendi

TBMM’de kabul edilip 1 Temmuz 2012’de yürürlüğe girecek ticaret ve borçlar yasalarıyla, bilgi toplumu hizmetleri ve erişim hakkı günün koşullarına göre düzenlendi. Yasalarla şirketlere İnternet sitesi zorunluluğu getirilirken artık ihbar, itiraz ve faturalar, teyit mektubu, toplantı çağrıları ve genel kurullar e-ortamdan yapılacaktır.

Ekonomik hayatı düzenleyen ticaret ve borçlar kanunları değişti. Yürürlükteki 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 1926’da İsviçre borçlar kanunundan çevrilen 818 sayılı Borçlar Kanunu, çağın bilimsel, teknolojik ve ticari gelişmelerine paralel olarak yenilenmesi ihtiyacı ve Avrupa Birliği (AB) muktesabatına uyumlu hale getirilmesi çalışmaları nihayet sonuçlandırıldı. Almanya’dan Türkiye’ye gelen ve daha sonra Türkiye vatandaşı olan Prof. Dr. Ernest Hirsh tarafından hazırlanan ve 1957’de yürürlüğe giren Türk Ticaret Kanunu baştan aşağı yenilendi. Yenilenme çalışmaları on yıl önce başlayan, 5 yıldır Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde (TBMM) bekleyen 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK), iktidar ile muhalefet arasında sağlanan mutabakatla kabul edilerek yasalastı.

Yeni TTK çalışmaları, 1999’da Adalet Bakanı Prof. Dr. Hikmet Sami Türk tarafından başlatıldı. Meclis’e 22. dönemde sevk edilen tasarı, Adalet Komisyonu’nun uzun süren çalışmasının ardından kabul edildi ancak dönemin bitmesi sebebiyle yasalasamadı. Tasarı 23. dönemde yeniden Meclis Başkanlığı’na sunulunca, Adalet Komisyonu geçmişte yapılan çalışmaları dikkate alarak tasarıyı kabul etti. Genel Kurul’da, “Temel Kanun” olarak 52 bölüm halinde görüşülen tasarinin 4, 5, 22, 23 ve 56. maddeleri için tekrar-i müzakere yapıldı, maddeler Türk Borçlar Kanunu’na paralel olarak düzenlendi. TBMM’de 13 Ocak 2011’de kabul edilen yasaların yürürlük tarihi ise 1 Temmuz 2012 olarak kabul edildi. Yasalardaki eksikliklerin 1,5 yıl içinde giderilmesine çalışılacak. Bu süreçte, iş dünyası, devlet kurumları ve mahkemelerin yeni sürece kendilerini hazırlaması hedefleniyor.

Yasa, Resmi Gazete’de 14 Şubat 2011’de yayımlandı.

1535 maddelik yeni TTK, 649 maddeden oluşan 6098 sayılı Türk Borçlar ve Hukuk Muhakemeleri kanunları özellikle iş ve ekonomi dünyasına önemli yenilikler getiriyor. Söz konusu yasalar, “bilgi toplumu”nu, bilgiye ulaşabilen toplum olarak anlıyor ve elektronik (e-) işlemlere ilişkin yeni düzenlemelere de yer veriyor. Yasalardaki “tüketicinin korunması, bilgi toplumuna uygun hizmetlerin ön plana çıkması, elektronik ortamda birçok işlemin hukuka uygun olarak yapılması, finansal tabloların ve denetimin uluslar arası standartlara göre hazırlanması, şirket kurmanın kolaylaştırılması, web sitesi zorunluluğu” gibi maddeler, ticari yaşamın Avrupa Birliği (AB) normlarına yükseltilmesini hedefliyor.

Artık her şirket, bir İnternet sitesi açmaya, böyle bir sitesi mevcutsa bir bölümünü bilgi toplumu hizmetlerine tahsis etmeye mecbur tutuluyor. İnternet sitesinde, şirketçe yapılması gerekli tüm ilan, finansal tablo ve raporlar, pay sahipleri ve ortakları açısından önem taşıyan açıklama ve sermaye piyasası aktörlerini ilgilendiren bilgiler yayınlanacak. Tabi, ticari sır niteliği taşıyan bilgiler paylaşılmayacak. Şirketlerle ilgili belgelere İnternet sitesi adresi ile numarası da yazılacak. İçerik, en az 6 ay süreyle şirketin İnternet sitesinde yer alacak, yoksa konulmamış sayılacak.

İnternet sitesi kurmayanlara ceza

Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 3 ay içinde İnternet sitesini oluşturmayan veya “bilgi toplumu” hizmetlerine özgülemeyen şirket yöneticileri, 6 aya kadar hapis ve 300 güne kadar adli para cezasına çarptırılacak. Küçük ölçekli işletmelere ise İnternet sitesi kurmaları için bir yıl süre verilecek.

Bazı ihbarların e-ortamdan gönderilmesinin yanı sıra e-ortamda genel kurul ve yönetim kurulu toplantıları da yapılabilecek. Ortaklar bir mekâna gitmek zorunda kalmayacak ve İnternet ortamında oy haklarını kullanabilecek. On-line toplantı sistemiyle anonim şirketlerde genel kurula katılım, öneride bulunma ve oy verme; hukuksal açıdan, fiziki katılımı aynı sonuçları doğuracak. Ve bu toplantılarda bağlayıcı kararlar alınması söz konusu olabilecek. Şirketlerin e-ortamda toplantı yapabilmelerinin esas ve usulleri, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı’nca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenecek.

Borçlar Kanunu’na göre ise sözleşmelerde, güvenli e-imza kullanılacak, güvenli e-imza, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğuracak. Bilgisayar ortamında saklanabilen verilerin kullanılması konusunda işçinin korunması amacıyla sınırlama getiren yasaya göre, işveren, işçiye ait kişisel verileri, ancak işçinin işe yatkınlığıyla ilgili veya hizmet sözleşmesinin ifası için zorunlu olduğu ölçüde kullanabilecek.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) nezdinde, Türkiye çapında sicil kayıtlarına e-ortamda ulaşabilmenin sağlanması amacıyla kayıtların e-ortamda sunulabileceği bir bilgi bankası kurulacak. Bilgi bankasına giriş serbest olacak, herkes kayıtları inceleyebilecek. Böylece artık yüzlerce sayfalık fiili gazete yerine aranılan bilgilere hemen ulaşılacak bir e-bilgi bankası oluşturulacak.

Yasada bilişim ve İnternet

6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu’nda, e-işlemlere ilişkin düzenlemeler, Web Sitesi Oluştur-ma Zorunluluğu; Beyanlar, Belgeler ve Senetler; Güvenli E-İmza; E-Ortamda Yönetim Kurulu Ve Genel Kurul; E-posta ile Yapılacak İşlemler ile E-Ortamda Yapılacak Diğer İşlemler başlıkları altında toplanıyor. Bilişim ve İnternet’e ilişkin düzenlemeler, kanunda 1524 ila 1528. maddeleri arasında E-İşlemler ve Bilgi Toplumu Hizmetleri başlığı altında yer alıyor.

Borçlar Kanunu’nun 14. Maddesi güvenli elektronik imza ile gönderilip saklanabilen metinlerin de yazılı şekil yerine geçeceğini, 15. Maddesi ise güvenli elektronik imzanın da, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğuracağını düzenliyor. Yeni TTK’nın bilişim sektörü ile ilgili olan madde ve fıkraları ise şunlar:

MADDE 18- (3) Tacirler arasında, diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe, sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbarlar veya ihtarlar noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılır.

MADDE 24- (2) Ticaret sicili kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına ilişkin usul ve esaslar tüzükle gösterilir. Bu kayıtlar ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda sunulabilen merkezi ortak veri tabanı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde oluşturulur.

MADDE 39- (2) Tescil edilen ticaret unvanı, ticari işletmenin görülebilecek bir yerine okunaklı bir şekilde yazılır. Ayrıca, tacirin işletmesiyle ilgili olarak kullandığı her türlü kâğıt ve belgede, tacirin sicil numarası, ticaret unvanı, işletmesinin merkezi, tacir sermaye şirketi ise taahhüt edilen ve ödenen sermaye, internet sitesinin adresi ve numarası gösterilir. Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde, sırasıyla yönetim kurulu başkan ve üyelerinin; müdürlerin ve yöneticilerin adları ile soyadları gösterilir. Tüm bu bilgiler şirketin internet sitesinde de yayımlanır.

MADDE 58- (1) Haksız rekabet, her türlü basın, yayın, iletişim ve bilişim işletmeleriyle, ileride gerçekleştirilecek teknik gelişmeler sonucunda faaliyete geçecek kuruluşlar aracılığıyla işlenmişse, 56 ncı maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı davalar, ancak, basında yayımlanan şeyin, programın; ekranda, bilişim aracında veya benzeri ortamlarda görüntülenenin; ses olarak yayımlananın veya herhangi bir şekilde iletilenin sahipleri ile ilan veren kişiler aleyhine açılabilir; ancak;

anılan davalar, yazı işleri müdürü, genel yayın yönetmeni, program yapımcısı, görüntüyü, sesi, iletiyi, yayın, iletişim ve bilişim aracına koyan veya koyduran kişi ve ilan servisi şefi; bunlar gösterilemiyorsa, işletme veya kuruluş sahibi aleyhine açılabilir.

MADDE 64- (2) Tacir, işletmesiyle ilgili olarak gönderilmiş bulunan her türlü belgenin, fotokopi, karbonlu kopya, mikrofiş, bilgisayar kaydı veya benzer şekildeki bir kopyasını, yazılı, görsel veya elektronik ortamda saklamakla yükümlüdür.

(3) ... Şirketlerin kuruluşunda defterlerin açılışı ticaret sicili müdürlükleri tarafından da onaylanabilir. Açılış onayının noter tarafından yapıldığı hâllerde noter, ticaret sicili tasdiknamesini aramak zorundadır. Türkiye Muhasebe Standartlarına göre elektronik ortamda veya dosyalama suretiyle tutulan defterlerin açılış ve kapanış onaylarının şekli ve esasları ile bu defterlerin nasıl tutulacağı Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca bir tebliğle belirlenir.

MADDE 65- (4) Defterler ve gerekli diğer kayıtlar, olgu ve işlemleri saptayan belgelerin dosyalanması şeklinde veya veri taşıyıcıları aracılığıyla tutulabilir; şu şartla ki, muhasebenin bu tutuluş biçimleri ve bu konuda uygulanan yöntemler Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olmalıdır. Defterlerin ve gerekli diğer kayıtların elektronik ortamda tutulması durumunda, bilgilerin saklanma süresince bunlara ulaşılmasının ve bu süre içinde bunların her zaman kolaylıkla okunmasının temin edilmiş olması şarttır. Elektronik ortamda tutulma hâlinde birinci ilâ üçüncü fıkra hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

MADDE 82- (4) Kayıtlar 65 inci maddenin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi uyarınca elektronik ortama alınıyor ise, bilgiler; bilgisayar yerine basılı olarak da saklanabilir.

MADDE 94- (2) Hesap devresi hakkında sözleşme veya ticari teamül yoksa, her takvim yılının son günü taraflarca hesabın kapatılması günü olarak kabul edilmiş sayılır. Saptanan artan tutarı gösteren cetveli alan taraf, aldığı tarihten itibaren bir ay içinde, noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza içeren bir yazıyla itirazda bulunmamışsa, bakiyeyi kabul etmiş sayılır.

MADDE 127- (1) Kanunda aksine hüküm olmadıkça ticaret şirketlerine sermaye olarak; h) Haklı olarak kullanılan devredilebilir elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler konabilir.

MADDE 149- (1) Birleşmeye katılan şirketlerden her biri, merkezleriyle şubelerinde ve halka açık anonim şirketler ise Sermaye Piyasası Kurulunun öngöreceği yerlerde, ... ortakların, intifa senedi sahipleriyle şirket tarafından ihraç edilmiş bulunan menkul kıymet hamillerinin, menfaati bulunan kişilerin ve diğer ilgililerin incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bunlar ilgili sermaye şirketlerinin internet sitelerinde de yayımlanır.

(3) Birleşmeye katılan şirketlerden her biri, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ve internet sitelerine de konulan ilanda, inceleme yapma hakkına işaret eder.

MADDE 157- (2) Birleşmeye katılan şirketler; alacaklılarına, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde, tirajı ellibinin üstünde olan yurt düzeyinde dağıtımı yapılan üç gazetede yedişer gün aralıklarla üç defa yapacakları ilanla ve ayrıca internet sitelerine konulacak ilanla haklarını bildirirler.

MADDE 171- (1) Bölünmeye katılan şirketlerden her biri, genel kurulun kararından iki ay önce, merkezlerinde, halka açık anonim şirketler ayrıca Sermaye Piyasası Kurulunun uygun gördüğü yerlerde;

(4) Bölünmeye katılan şirketlerden her biri, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde, sermaye şirketleri ayrıca internet sitesinde, inceleme yapma haklarına işaret eden bir ilan yayımlarlar.

MADDE 174- (1) Bölünmeye katılan şirketlerin alacaklıları, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde, tirajı ellibinin üstünde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan en az üç gazetede yedişer gün aralıklarla üç defa yapılacak ilanla ve sermaye şirketlerinde ayrıca internet sitesine de konulacak ilanla, alacaklarını bildirmeye ve teminat verilmesi için istemde bulunmaya çağırılırlar.

MADDE 198- (1) Bir teşebbüs, bir sermaye şirketinin sermayesinin, doğrudan veya dolaylı olarak, yüzde beşini, onunu, yirmisini, yirmibeşini, otuzüçünü, ellisini, altmışyedisini veya yüzde yüzünü temsil eden miktarda paylarına sahip olduğu veya payları bu yüzdelerin altına düştüğü takdirde; teşebbüs, durumu söz konusu işlemlerin tamamlanmasını izleyen on gün içinde, sermaye şirketine ve bu Kanun ile diğer kanunlarda gösterilen yetkili makamlara bildirir. Payların yukarıda belirtilen oranlarda kazanılması veya elden çıkarılması, yıllık

faaliyet ve denetleme raporlarında ayrı bir başlık altında açıklanır ve sermaye şirketinin internet sitesinde ilan edilir.

MADDE 353- (5) Davanın açıldığı ve kesinleşmiş olan mahkeme kararı, mahkemenin bildirim üzerine, derhâl ve resen ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan olunur. Ayrıca, yönetim kurulu, tescil ve ilanı yapılan hususu, tirajı ellibinin üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan en az bir gazetede ilan eder; internet sitesine koyar.

MADDE 359- (2) Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir.

MADDE 390- (1) Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır. Bu kural yönetim kurulunun elektronik ortamda yapılması hâlinde de uygulanır.

MADDE 1524- (1) Her sermaye şirketi, bir internet sitesi açmak, şirketin internet sitesi zaten mevcutsa bu sitenin belli bir bölümünü aşağıdaki hususların yayımlanmasına özgülemek zorundadır. Yayımlanacak içeriklerin başlıcaları şunlardır:

g) Şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu açısından açıklanması zorunlu bilgiler.

(3) İnternet sitesinin bilgi toplumu hizmetlerine ayrılmış bölümü herkesin erişimine açıktır.

(4) İnternet sitesinin bu maddenin amaçlarına özgülenmiş kısmında yayımlanan içeriğin başına tarih ve parantez içinde “yönlendirilmiş mesaj” ibaresi konulur.

(5) Bu Kanun ve ilgili diğer kanunlarda veya idari düzenlemelerde daha uzun bir süre öngörülmedikçe, şirketin internet sitesine konulan bir içerik, üzerinde bulunan tarihten itibaren en az altı ay süreyle internet sitesinde kalır; aksi hâlde konulmamış sayılır.

(6) İnternet sitesinde yer alacak bilgiler metin hâline getirilip şirket yönetimi tarafından tarih ve saati gösterilerek noterlikçe onaylı bir deftere sıra numarası altında yazılır veya yapıştirilir.

MADDE 1525- (1) Tarafların açıkça anlaşmaları ve 18 inci maddenin üçüncü fıkrası saklı kalmak şartıyla, ihbarlar, ihtarlar, itirazlar ve benzeri beyanlar; fatura, teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi, toplantı çağrıları ve bu hüküm uyarınca yapılan elektronik gönderme ve elektronik saklama sözleşmesi, elektronik ortamda düzenlenebilir, yollanabilir, itiraza uğrayabilir ve kabul edilmişse hüküm ifade eder.

(2) Kayıtlı elektronik posta sistemine, bu sistemle yapılacak işlemler ile bunların sonuçlarına, kayıtlı posta adresine sahip gerçek kişilere, işletmelere ve şirketlere, kayıtlı elektronik posta hizmet sağlayıcılarının hak ve yükümlülüklerine, yetkilendirilmelerine ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esaslar Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 1526- (1) Poliçe, bono, çek, makbuz senedi, varant ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler güvenli elektronik imza ile düzenlenemez. Bu senetlere ilişkin kabul, aval ve ciro gibi senet üzerinde gerçekleştirilen işlemler güvenli elektronik imza ile yapılamaz.

(2) Konişmentonun, taşıma senedinin ve sigorta poliçesinin imzası elle, faksimile baskı,

zimba, ıstampa, sembol şeklinde mekanik veya elektronik herhangi bir araçla da atılabilir. Düzenlendikleri ülke kanunlarının izin verdiği ölçüde bu senetlerde yer alacak kayıtlar el yazısı, telgraf, teleks, faks ve elektronik diğer araçlarla yazılabilir, oluşturulabilir, gönderilebilir.

[3] Ticaret şirketleri ile gerçek ve tüzel kişi diğer tacirlere ilişkin olarak, bu Kanunun zorunlu tuttuğu bütün işlemler elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile de yapılabilir. Bu işlemlerin dayanağı olan belgeler de aynı usulle elektronik ortamda düzenlenebilir. Zaman unsurunun belirlenmesi gereken ve tüzükte düzenlenen hallerde güvenli elektronik imzaya eklenen zaman damgasının tarihi, diğer hâllerde merkezî veri tabanı sistemindeki tarih esas alınır.

[4] Şirket adına imza yetkisini haiz kişiler şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli elektronik imzayla imza atabilirler. Bu durumda, kullanılacak nitelikli elektronik sertifikalarda sertifika sahibi alanı içerisine, sertifika sahibinin ismiyle birlikte temsil ettiği tüzel kişinin de ismi yazılır. Bu husus tescil ve ilan edilir.

MADDE 1527- (1) Şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi, bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir.

[2] Kollektif, komandit, limited ve sermayesi paylara bölünmüş şirketlerde, şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülerek elektronik ortamda ortaklar kuruluna ve genel kurula katılma, öneride bulunma ve oy verme, fizikî katılımın, öneride bulunmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur.

[3] Birinci ve ikinci fıkrada öngörülen hâllerde, elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülenmiş bir internet sitesine sahip olması, ortağın bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin bir teknik raporla ispatlanıp bu raporun tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması şarttır.

[5] Anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fizikî katılmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur. Bu hükmün uygulanması esasları bir tüzük ile düzenlenir. Tüzükte, genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği yer alır. ...Bu tüzüğün yürürlüğe girmesi ile birlikte genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde zorunlu hâle gelir.

[6] Birinci ilâ dördüncü fıkra hükümleri çerçevesinde oyun gerçek sahibi tarafından kullanılmasına ve uygulamaya ilişkin kurallar ile pay sahibinin temsilcisine internet sitesi aracılığıyla talimat vermesi esas ve usulleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 1528- (1) Elektronik ortamı kullanmak isteyen ortaklar, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri elektronik posta adreslerini şirkete bildirirler.

Elektronik ortamda dava

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'ndaki değişikliklerle mahkemeler, dava dilekçelerini elektronik ortamda da kabul ve kayıt edebilecek. Dava, dilekçenin mahkemeye kaydedildiği tarihte açılmış sayılacak. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla, avukat ve vatandaşlar adliye gitmeden elektronik ortamda, güvenli elektronik imza kullanarak dava açabilecek, harç ve avans ödeyebilecek, dava dosyalarını inceleyebilecek. "Tatil saati ve çalışma saati" kavramı yerine, "gün sonu" kavramı kabul edilen ve "7 gün 24 saat" esasına göre çalışan UYAP sisteminin kullanılmasıyla, avukatlar ve vatandaşlar, sıraya girmeden saat 24.00'a kadar elektronik ortamda işlem yapabilecek.

Modern teknoloji ve UYAP'ın sağlayacağı olanaklarla duruşmaya gelemeyenlerin, internet ve telekonferans gibi yöntemlerle bulundukları yerden duruşmaya katılabilmelerine de olanak sağlanacak. Mahkemeler, tarafların rızası olmak şartıyla kendilerinin veya vekillerinin, aynı anda ses ve görüntü nakledilmesi yoluyla bulundukları yerden duruşmaya katılmalarına ve usul işlemleri yapabilmelerine izin verebilecek

1 Ekim 2011'de yürürlüğe girecek olan Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda elektronik imza ile ilgili maddeler ise şöyle:

MADDE 199- (1) Uyuşmazlık konusu vakıaları ispata elverişli yazılı veya basılı metin, senet, çizim, plan, kroki, fotoğraf, film, görüntü veya ses kaydı gibi veriler ile elektronik ortamdaki veriler ve bunlara benzer bilgi taşıyıcıları bu Kanuna göre belgedir.

MADDE 205- (1) Mahkeme huzurunda ikrar olunan veya mahkemece inkâr edenden sadır olduğu kabul edilen adi senetler, aksi ispat edilmedikçe kesin delil sayılırlar.

[2] Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler, senet hükmündedir.

[3] Hâkim, mahkemeye delil olarak sunulan elektronik imzalı belgenin, güvenli elektronik imza ile oluşturulmuş olup olmadığını resen inceler.

MADDE 210- (1) Güvenli elektronik imzayla oluşturulmuş verinin inkârı hâlinde, hâkim tarafından veriyi inkâr eden taraf dinlendikten sonra bir kanaate varılamamışsa, bilirkişi incelemesine başvurulur.

MADDE 243- (3) Tanığı davet, gerektiğinde telefon, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabilir. Ancak, davete rağmen gelmemeye bağlanan sonuçlar, bu durumda uygulanmaz.

MADDE 445- (2) Elektronik ortamda, güvenli elektronik imza kullanılarak dava açılabilir, harç ve avans ödenebilir, dava dosyaları incelenebilir. Bu Kanun kapsamında fizikî olarak hazırlanması öngörülen tutanak ve belgeler güvenli elektronik imzayla elektronik ortamda hazırlanabilir ve gönderilebilir. Güvenli elektronik imza ile oluşturulan tutanak ve belgeler ayrıca fizikî olarak gönderilmez, belge örneği aranmaz.

[3] Elektronik ortamdan fizikî örnek çıkartılması gereken hâllerde tutanak veya belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek hâkim veya görevlendirdiği yazı işleri müdürü tarafından imzalanır ve mühürlenir.

[4] Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.

[5] Mahkemelerde görülmekte olan dava, çekişmesiz yargı, geçici hukuki koruma ve diğer tüm işlemlerde UYAP'ın kullanılmasına dair usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Türk Cumhuriyetlerle, bilişim ve ortak terim işbirliği

TCBTÇG, Azerbaycan, Özbekistan ve Kırgızistan büyükelçileri ile Ankara'da toplandı.

Türk Cumhuriyetleri Bilişim Teknolojileri Çalışma Grubu (TCBTÇG), Türk Cumhuriyetleri büyükelçilerinin de katılımıyla Ankara'da bir araya geldi. 17 Ocak 2011'de Hilton'da yapılan toplantıya, Azerbaycan, Özbekistan ve Kırgızistan'ın büyükelçileri, Türk Dil Kurumu (TDK) Başkanı, ve Kazakistan büyükelçiliklerinden üst düzey temsilciler ile TBD Yönetim Kurulu ve Ankara Şube yöneticileri katıldı.

TCBTÇG Başkanı Nezir Kuleyin'in açılışını yaptığı toplantıda, Azerbaycan Büyükelçisi Faig Bagirov, Özbekistan Büyükelçisi Ulfat Kadirov, Kırgızistan Büyükelçisi Ramazan Dyrldaer, TDK Başkanı Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın, Kazakistan Kültür Ataşesi Maksat Sapardekova, TBD Yönetim Kurulu üyeleri Lütfi Varoğlu, Ayla Altun, Koray Özer, TBD Genel Sekreteri Gülten

Halıcı, TBD Ankara şubesi ile TCBTÇG üyeleri bulundu.

Grubun kuruluş ve amacına ilişkin kısa bir sunum yapıp bilgi veren Kuleyin, toplantıyı Türk Cumhuriyetlerle işbirliği geliştirmek üzere neler yapılabileceğini konuşmak için düzenlediklerini bildirdi. Kuleyin, daha sonra ne gibi çalışmalar yapılması gerektiğine ilişkin bir fikir birliğine ulaşmayı hedeflediklerini belirtti. İşbirlikleri konusunda Türkiye'nin "dinamo" görevi üstlenebileceğini vurgulayan Kuleyin, çok sayıda bilişim terimi üretilip kullanıldığını anlattı.

"Artık ortak terimleri birlikte üretebilir ve ortak bir bilişim dilinin teknoloji ile daha iyi kullanabileceğimize inanıyoruz" diyen Kuleyin, ortak birtakım hedefler belirlenebileceğini, ortak bilişim teknolojileri üretebilmesi için ulusal kurullarla uluslararası koordinasyon

yapılabileceğini söyledi. Kuleyin, Türkiye'nin teknoparklar konusunda büyük adım atıldığını ve önemli bir kazanım sahibi olduğuna dikkat çekip işbirliği yapılabilecek konuları şöyle sıraladı:

- Yönetişim,
- Ortak bilişim terimleri,
- e-devlet
- e-ticaret
- eğitim

Toplantılarına büyükelçilik veya temsilcilik düzeyinde katılım sağlanmasını istediklerini vurgulayan Kuleyin, bir web sitesi çalışmaları bulunduğunu ve bunu geliştirmek için kaynak ayrılması gerektiğine işaret etti. Kuleyin, her yıl grup olarak düzenledikleri "Türk Cumhuriyetleri Bilişim ve Ortak Terimler Alanında İş Birliği Forumu"nu, bu yıl da gerçekleştirip birlikte alınacak kararları ortak çalışarak ve hep birlikte uygulamayı istediklerini söyledi.

Özbekistan, teknoloji ve modernizasyonda işbirliği bekliyor

Özbekistan Büyükelçisi Kadirov, öncelikle teknopark konusuna ilgi duyduklarını, nasıl bir mekanizma ile oluşturulup çalıştığını öğrenip kendi ülkelerinde kurmayı istediklerini bildirdi. 2011-2015 yılları arasında Özbekistan'da teknopark ve serbest bölgelere ilişkin bazı çalışmalar yürütüleceğine işaret eden Kadirov, bu alandaki kanun ve düzenlemelerin kendileri için çok önemli olduğunu vurguladı. Kadirov, Özbekistan'ın teknoloji ve fabrikalarda modernizasyon konusunda işbirliği beklediklerini açıkladı.

TCBTÇG'yi desteklediklerini ve ortak bilişim teknolojileri üretilmesi çalışmalarına katılacaklarını bildiren Azerbaycan Büyükelçisi Bagirov ise, kendi bilişim terimlerini üretmeye başladıklarını ve bunu grup ile birlikte geliştirmeyi istediklerini söyledi. Bagirov, bu toplantılara büyükelçilerin katılımının önemine dikkat çekerek kamudan geleceklere tam olarak işbirliği desteğinin sağlanacağını belirtti. Teknopark konusunda çalışmaların başlatıldığını duyuran Bagirov, Türkiye'nin deneyimlerinden yararlanmak, birlikte çalışmak için işbirliğine açık olduklarını duyurdu.

Dilbilimcilerle bilgisayarlıların bir araya gelip çalışması gerektiğini söyleyen TDK Başkanı Akalın, Çağatay Türk Edebiyatının en büyük şairi Ali Şir Nevâî'nin 570'inci doğum yılı nedeniyle düzenledikleri "Türk Cumhuriyetleri Bilişim ve Ortak Terimler Alanında İş Birliği Forumu"nun Özbekistan'da yapılması önerisinde bulundu.

Kırgızistan Büyükelçisi Dyrlydaer de toplantıda köylerde ve kırsal kesimlerdeki okullarda bilgisayar ve İnternet bulunmadığını, bu konuda geliştirilecek projelerde işbirliklerine hazır olduklarını bildirdi.

Toplantıda konuşan TCBTÇG eski Başkanı Sami Dönmez, toplantılarda sürekliliğin sağlanması için ülkelerde 'Bilişim koordinatörleri' belirlenmesini isterken Bilişim Dergisi Yayın Yönetmeni Koray Özer, Türk Cumhuriyetlerindeki bilgi teknolojileri sektörünün durumu, yapılan çalışma ve başarılı projelere dergide yer verebileceklerini söyledi. Aydın Kolat ise ortak çalışma noktaları bulunmasını ve doğru isimlerle toplantılara katılımın gerektiğine işaret ederek yazılım konusundaki işbirliği ve süreçlerde anlaşmanın çok daha önemli olduğunu vurguladı. Ayla Altun, TBD'nin lokomotif bir STK olarak çalıştığını, Türk Cumhuriyetlerde eşdeğer kurumlarla iletişim sağlanmasını önerirken Lütfi Varoğlu, Savunma Sanayi Müsteşarlığı olarak Bilişim Teknolojisi desteği vermeye hazır olduklarını, deneyim paylaşımı sağlayabileceklerini belirtti.

10 yıldır faaliyette

1999'da TBD bünyesi ve 2000'de Devlet Bakanı isteği doğrultusunda Dış Ticaret Müsteşarlığı'nda (DTM) kamu ve özel sektörden uzmanların katılımıyla kurulan TCBTÇG, Türkiye ile Türk Cumhuriyetleri arasında BT'nin geliştirilmesi, BT ürünlerinden ve hizmetlerinden daha fazla yararlanılması, ortak bilişim kültürünün yaratılması ve yaygınlaştırılması, ortak bilişim dilinin yaygınlaştırılması, sivil toplum diyalogunun geliştirilmesini için gönüllü olarak çalışmalar yürütüyor.

Grubun hedefleri ise şöyle sıralanıyor:

- Türk Cumhuriyetlerine yönelik çalışmalar yapmak,
 - Ülkemizde ve Türk Cumhuriyetleri arasındaki ulusal ve uluslararası kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak,
 - Türk Cumhuriyetlerinin bulunduğu bölgede yapılacak iş birlikleri ile ekonomik ve kültürel bağları güçlendirmek,
 - Var olan bilişim teknolojilerini geliştirerek bölge refahını arttırmak
- TCBTÇG; TİKA, DTM, KOSGEB, TBV, gibi kamu ve özel sektör temsilcileri bulunuyor. 10 yılı aşkın süredir çeşitli etkinlikler düzeyen Çalışma Grubu, son olarak 23-27 Haziran 2010'da Azerbaycan'ın Başkenti Bakü'de sekizincisini gerçekleştirdikleri "Türk Cumhuriyetleri Bilişim ve Ortak Terimler Alanında İş Birliği Forumu"nda, Bilişim Teknolojileri, AR-GE ve Teknokent ile Ortak Türkçe Bilişim Terimleri Alanında İşbirliği konularını görüştü. Toplantıda "Bilişim Teknolojileri, AR-GE, Teknoparklar ve KOBİ'lere Sunulacak Hizmetlerin Aktarılması Konusunda İş Birliği" kararı alınmıştı.

İnsan, bilgisayar etkileşimi ve kullanılabilirlik mühendisliği: Teoriden pratiğe

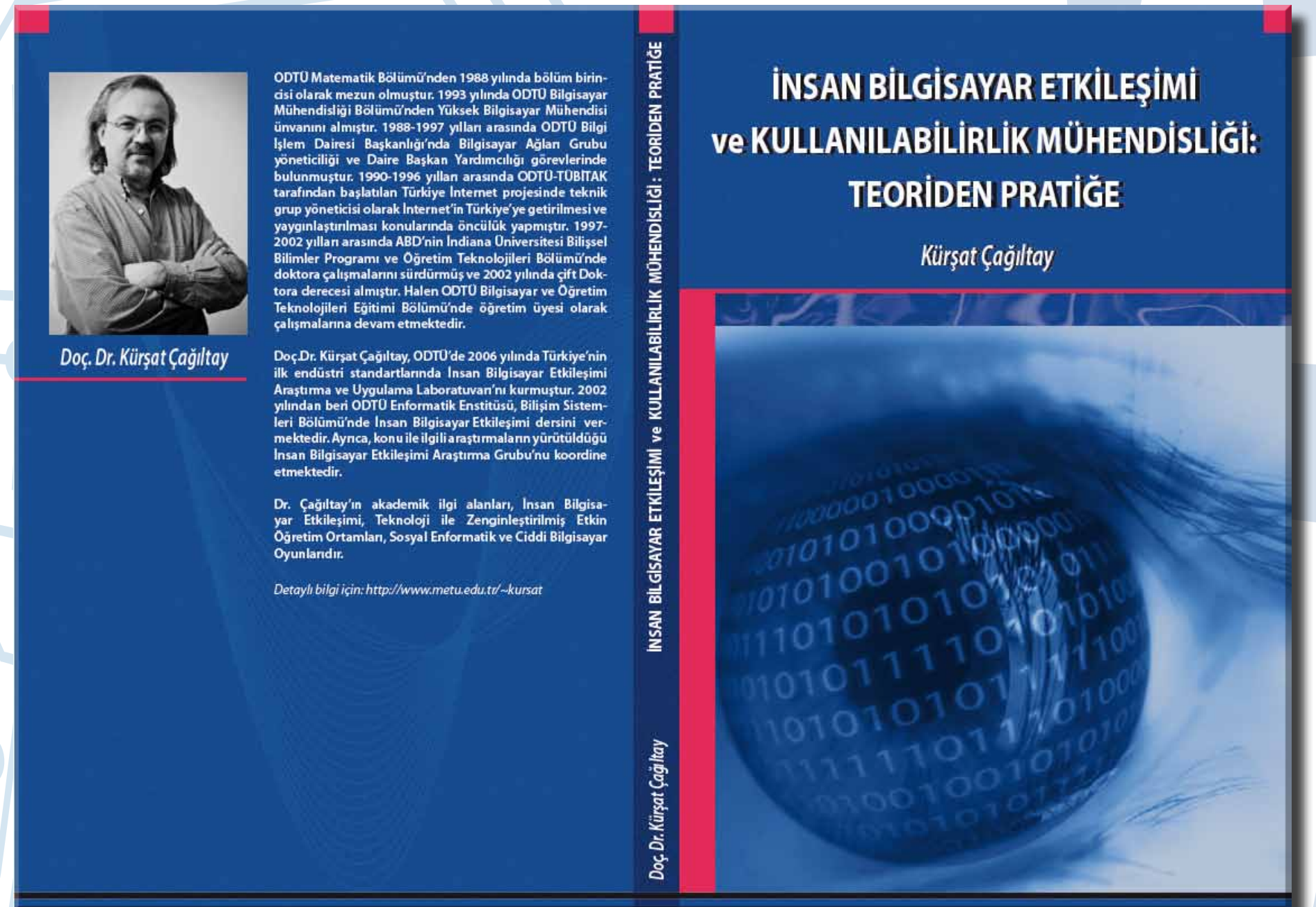
Doç.Dr. Kürşat Çağıltay'ın, bilişim sistemlerinin daha kolay kullanılabilir hale getirilmesi için gerekli yöntemleri hem teorik hem de pratik açıdan okuyuculara örneklerle sunan "İnsan Bilgisayar Etkileşimi ve Kullanılabilirlik Mühendisliği: Teoriden Pratiğe" isimli kitabı alanında bir ilk.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Öğretim Üyesi Doç.Dr. Kürşat Çağıltay'ın "İnsan Bilgisayar Etkileşimi ve Kullanılabilirlik Mühendisliği: Teoriden Pratiğe" isimli kitabı ODTÜ Yayıncılık tarafından yayımlandı. Konu ve kapsamı açısından Türkiye'de yayımlanan ilk Türkçe kitap olma özelliğini taşıyan bu eser, bilişim sistemlerinin daha kolay kullanılabilir hale getirilmesi için gerekli yöntemleri hem teorik hem de pratik açıdan okuyuculara örneklerle sunuyor.

İnsan, bilgisayar etkileşimi (İBE) ya da İngilizce karşılığı olan Human Computer Interaction (HCI) alanındaki pratik ve teorik çalışmalar, bilgi ve iletişim teknolojilerinin insana ve insanın ihtiyaçlarına yönelik olarak üretilmesini amaçlıyor. Diğer bir deyişle, insanın teknolojiye değil, teknolojinin insana uyması hedefleniyor. Bir bankanın ATM makinesindeki kötü tasarlanmış bir arayüz nedeniyle kullanıcı başına 30 saniye fazla zaman harcanması, toplamda çok ciddi maliyetlere neden olabiliyor. Kullanımı zor olan bir ürün nedeniyle müşterinin teknik servisi arayıp 3-5 dakika boyunca bu merkezdeki çalışanı meşgul etmesinin, ya da kullanım sorunu olan bir e-devlet uygulamasında milyonlarca kişinin harcayacağı 5-10 saniyelik fazla sürenin Türkiye genelindeki toplam maliyetinin astronomik miktarlara ulaşabileceği kolayca tahmin edilebilir. Etrafımızda, böyle kötü tasarlanmış yüzlerce sistem olduğu için, bu tür örnekler ile sık sık karşılaşmaktayız. Bunların yanı sıra, tıp ya da askeri uygulamalarda, sistemlerin arayüz tasarımı yapılacak hatalar kullanıcıların ya da o sistemlerden yararlanacakların hayatlarını ciddi şekilde tehlikeye atabilir, hatta can kaybına neden olabilir.

İşte 1970'lerde ortaya çıkıp 1990'ların sonuna doğru büyük bir hızla yaygınlaşan yeni bir disiplinlerarası alan olan insan faktörü (Human Factors) ve onun en popüler parçası, "İnsan Bilgisayar Etkileşimi (İBE)", bu sorunları ortadan kaldırmak ya da en az seviyeye indirmek için çalışıyor. İBE alanında çalışan kişiler, daha kullanılabilir veya diğer bir deyişle "kullanıcıya şeffaf" bilgi teknolojileri sistemlerinin nasıl oluşturulabileceğini araştırıyorlar. Adından da anlaşılacağı gibi, İBE içinde hem teknolojiyi hem de insanı içeriyor. Teknoloji açısından yazılım, donanım ve fiziksel tasarım gibi alanlar işin içine girmekte, insan açısından ise psikoloji, iletişim, sosyoloji ve organizasyonel bilimlerin hepsi ile aşına olunması gerekiyor Türkiye'deki duruma

baktığımızda, İBE alanındaki çalışmalar, oldukça geç başladı. Dolayısıyla, gerek akademik ve gerekse bilişim firmaları açısından, ülkemizde konu ile ilgili yapılan çalışmaların yeterli olduğu söylenemez. Bu yetersizliğin en önemli nedenlerinden biri de hiç Türkçe kaynak bulunmamasıydı. İnsan faktörünün ön plana çıkarıldığı, etkin, verimli ve memnuniyet verici sistemlerin geliştirilmesi için gerekli temel bilgileri bu kitapta bulabilirsiniz. İBE alanındaki ilk Türkçe kitap olma özelliğine sahip olan bu eser, gerek bilişim teknolojileri alanında çalışan teknik kişiler ve gerekse akademisyenler ve öğrenciler için temel bir kaynak olacak ve ülkemizde çok ihtiyaç duyulan kullanılabilirlik uzmanlığı alanının gelişmesinde ve yaygınlaşmasında önemli bir boşluğu dolduracaktır.

<http://www.b>

Microsoft
Surface™

Microsoft ve Samsung Electronics, LCD panellerine kamera kullanmadan görme özelliği kazandıran PixelSense teknolojiyi yeni nesil Microsoft Surface SUR40'ı tanıttı. Microsoft Surface'in ilk versiyonunun yenilenmesi ve Samsung'un lider ekran teknolojisinin birleşmesi sayesinde, üzerine koyulan parmak, el ve diğer nesneleri tanıyan geniş ve ince ekran kullanılarak dosya paylaşımı, ortak çalışma ve incelemeler yapılabilir.

Microsoft'un yaklaşık 4 yıldır üzerinde çalıştığı Surface masa tipi tablet bilgisayarın ticarileşmiş hali olan SUR40, Samsung'un dağıtım ve satış ağı aracılığıyla satılacak. Ürün, Haziran'da Türkiye'de de satışa sunulacak.

Surface deneyimini güçlü görüntü bazlı yeteneklere, yeni ve ince bir tasarıma kavuşturmak için Microsoft'la işbirliğine gittiklerini belirten Samsung Electronics Ekran Satış ve Pazarlama ekibi Kıdemli Başkan Yardımcısı Jeong-Hwan Kim, "Samsung SUR40 for Microsoft Surface, şirketlerin müşterileriyle olan ilişki kurma yöntemlerini değiştirecek bulunmaz bir interaktif deneyim sunuyor" dedi.

Microsoft'un dokunmatik tasarım ve görüntülü etkileşim alanında yeniliklerine devam ettiğini anlatan Microsoft Surface Genel Müdürü Panos Panay ise, "PixelSense teknolojisi kullanan yeni nesil Surface ile insanların keyfini birlikte çıkaracakları, şaşırtıcı doğal deneyimler sunacak yeni masaüstü ve duvar ürünleri geliştireceğiz" diye konuştu.

LCD teknolojisi, donanım tasarımı ve üretimi ile geniş formatlı ekranların pazarlama ve satışı alanlarındaki gücü nedeniyle Samsung'la ortaklık yaptıklarını bildiren Panay, iki şirketin, yenilikçi ve yüksek kaliteli ürünün ortaya çıkışından geliştirilmesine, üretiminden satışına kadar her alanda inanılmaz başarılı bir işbirliği gerçekleştirdiklerini söyledi.

Microsoft'un masaüstü bilgisayar, Haziran'da Türkiye'de

**4 yıldır üzerinde çalışılan masa
şeklindeki dev tablet bilgisayar
Surface, nihayet Samsung
markasıyla piyasaya çıkıyor.**

KOBİ'lerde çevre kirliliği ve yönetimi

Yaşamın her alanında standartları geliştirirken çevreye zararı en aza indirmeyi ve doğal kaynakları verimli kullanmayı hedefleyen bilişimin çevreye duyarlı bir şekilde yapılmasını öngören “Yeşil bilişim”in üzerinde durduğu en önemli konu enerji yönetimi ve hammadde verimliliğidir.

Tuğba Altınışık
Milli Prodüktivite Merkezi
(MPM) uzmanı

Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ'ler) Türkiye'de olduğu gibi dünyada da ekonomik büyüme ve istihdamın en önemli itici güçlerinden biridir. Ayrıca ekosistem üzerinde yaratılan çevresel baskılardaki toplam payları da büyük ölçekli işletmelerden daha az değildir. KOBİ'ler, iş olanakları sağlaması, müşteri odaklı olması ve yaratıcı girişimciliğin, yeni fikirlerin ortaya çıkması açısından önemlidir. Aynı zamanda KOBİ'ler dinamik ve esnek yapıları sayesinde ekonomik değişikliklere kolay uyum sağlamaları nedeniyle ülke ekonomilerinde önemli bir konuma sahiptir. KOBİ'ler imalat işletmelerinin çoğunluğunu oluşturdukları için çevreye etkileri de küçümsenmeyecek kadar çoktur. Ülke ekonomisinde bu kadar önemli olmalarına karşın KOBİ'lerin çevresel etkileri hakkında fazla sayısal veri bulunmamaktadır. Endüstriyel kirliliğinyüzde 70'inin KOBİ'lerden kaynaklandığı varsayılmaktadır. Bu nedenle ekonominin yapıtaşı olan KOBİ'lere yönelik çevreye duyarlı üretim ve çevre yönetim sistemlerinin geliştirilmesi ve uygulanmasının sürdürülebilir kalkınma açısından oldukça faydalı olacağı açıktır. Doğal kaynakların hızla tükendiği ve çevre problemlerinin artarak küresel boyutlara ulaştığı günümüzde, kaynak ve enerji tüketiminde azalma; geri dönüşüm ve yeniden kullanım oranında artış sağlanması ile işletmelerde hem verimlilik artışı sağlanabilir hem de oluşan atık miktarının azaltılması ile çevreye verilen zarar en aza indirilebilir.

İşletmelerin büyüklüğü ve çevresel gelişimi arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Çevre yönetmelikleri şirketlerin büyüklüklerine göre önemli değişiklik göstermediği için KOBİ'lerin bu yönetmeliklerden daha fazla etkilendiği öne sürülmektedir. Çünkü KOBİ'ler sıkı yönetmeliklere uyum sağlamak için büyük şirketlere göre yeterli kaynağa sahip değildirler. Örneğin KOBİ'lerin kirlilik önleme veya temiz üretim/eko-verimlilik uygulamalarına uyumları büyük şirketlere göre daha zordur. Bunun nedeni bilinç eksikliği, teknik altyapının ve insan kaynakları kapasitesinin düşük olması ve ekonomik kaynakların yetersizliğidir. Fakat çalışanların çevre alanında eğitim seviyesi arttıkça şirketin çevresel yaklaşımları da gelişmektedir.

Çevre sorunlarının bir organizasyon yapısına dahil edilebilmesi için, organizasyonun daha öncelikli konular arasına entegre edilmesi gerekmektedir. Örneğin atık minimizasyonu konusu; yönetmeliklere uyum, müşteri memnuniyeti ve ekonomik kazanç gibi konularla birlikte teşvik edilebilir. KOBİ'lerin ilgi ve dikkatini çekme, KOBİ'lerin davranış ve aktivitelerini etkilemede başlangıç olarak ilk adımdır. KOBİ'ler limitli finansal kaynaklara sahip oldukları için şirketin ana aktivitesi dışındaki ikincil aktivite olarak gördükleri ekolojik aktivitelere fon ayır(a)mazlar. Çevresel aktivitelerin sonucu bu olmak zorunda değildir, çünkü gelişmiş bir çevre yönetimi, beklenmeyen durumlarda bile organizasyonları daha verimli hale getirebilir. Çevre yönetim sistemlerine

sahip olan firmalar kendi çevresel etkilerini daha iyi bir yapılanmayla yönetmektedirler. Fakat firmaların önemli bir kısmı, hâlâ çevre konusunda yeterli bilince sahip değildir. KOBİ sahipleri, çevresel etkilerinin çok az olduğuna inandıkları için, çevre konusunda sınırlı sorumluluğa sahip olduklarını düşünmektedirler.

Günümüzde küresel boyutlara ulaşan çevre sorunları, işletmelere de önemli sorumluluklar yüklemektedir. İşletmeleri çevreye duyarlı olmaya iten nedenlerden bazıları çevreci hareketler ve kamuoyunun giderek artan baskısı, yasal düzenlemelerdeki artış, sosyal sorumluluk anlayışındaki gelişmeler, maliyetlerde yaşanan artışlar vb. şeklinde sıralanabilir. Çevre konusunda artan sorunlar, küresel pazarın ve yasal düzenlemelerin getirdiği yaptırımlar ve tüketici talepleri ülkeleri çevreye dost üretim teknikleri araştırmaya yönlendirmiştir. Ayrıca KOBİ'lerin çevresel performansları ülkelerin gelişmişlik düzeylerine bağlı olarak da değişmektedir. Türkiye'deki KOBİ'lerin gelişmiş ülkelerle olan rekabet edebilirliklerini arttırabilmeleri için çevre ile ilgili çeşitli gereklilikleri sağlamaları gerekmektedir.

Kirliliğin ve atıkların oluşuktan sonra arıtılmasını ve bertaraf edilmesini amaçlayan kirlilik kontrolü uygulamaları yüksek maliyetler gerektirmektedir. Bu uygulamalar genellikle işletmelerin yasal mevzuata uyum sağlamaları amacıyla gerçekleştirilmektedir. Kirlilik önleme yaklaşımı ise oluşan kirliliği kontrol etmek yerine kirleticilerin kaynaklarını ortaya çıkarmayı ve kirliliğin kaynağında önlenmesini amaçlar. Günümüzde çevre korumaya ilişkin çözüm arayışlarına, "temiz üretim/eko-verimlilik" kavramı da eklenmiştir. Temiz üretim/eko-verimlilik öncelikle atık oluşumunu engelleyerek veya mümkün olan en aza indirerek ve kullanılan kaynak ve enerjinin en az tüketilmesini sağlayarak, çevreyi ve biyolojik çeşitliliği korumayı yani sürdürülebilir üretimi amaçlar. Temiz üretim/eko-verimlilik yaklaşımı, kirliliği ve atıkları; tasarım, kaynak kullanımı ve üretim süreçlerindeki verimsizliğin bir sonucu olarak görür ve soruna bu aşamalarda çözüm getirmeye çalışır. Dolayısıyla temiz üretim/eko-verimlilik sadece atık oluşumunu azaltmakla kalmamakta aynı zamanda ekonomik yararlar da sağlamaktadır. Bazı temiz üretim teknikleri iyi işletme uygulamaları, ürün değişimi, hammadde ikamesi, yeniden kullanım/geri kazanım, süreç optimizasyonu/değişimi, teknoloji değişimi, yan ürün kullanımı olarak sıralanmaktadır.

Bu kavram dünyanın çeşitli yerlerinde kirlilik önleme/atık azaltımı/yeşil verimlilik olarak da adlandırılmaktadır. Bu yaklaşımda çevresel performansı arttırmanın tek yolunun maddi yatırımlardan geçmediği hatta bu yaklaşımla maddi tasarruf sağlanacağı düşüncesi baz alınır. İşletme için çevresel performansı arttırma yolunda pratik bir "kazan-kazan" yaklaşımıdır. Temiz üretim;

- Üretim maliyetlerini düşürür.
- Ürün ve süreçlerin iyileştirilmesini sağlar.
- Hammadde, su ve enerji tasarrufu sağlar.
- Çevre yönetmeliklerine uyumu kolaylaştırır.
- Çalışanların sağlığını korur ve iş güvenliğini artırır.
- Arıtım maliyetlerini düşürür.
- İşletme, rekabet baskılarına daha hızlı bir şekilde karşılık verebilir.

Türkiye'de ilgili kuruluşlarca KOBİ'lerin çevre konusundaki bilgi düzeyleri, mevcut durumları ve ihtiyaçları gerçekçi bir şekilde analiz edilmelidir. Bunun sonucunda, sektör ve işletme büyüklükleri gözönüne alınarak çevre koruma ve yönetimi konusunda bilinçlendirme, eğitim ve danışmanlık programları geliştirilmelidir. Bu programlarda çevre konusunda etkili bir role sahip olan işletme yöneticileri öncelikli konumda olmalıdırlar. KOBİ'ler, zaman ve maliyet gibi unsurlardan dolayı, ilk etapta

basılı kaynakları (kontrol listeleri, bilgilendirici dokümanlar vb.) seminer ve danışmanlığa tercih etmektedirler. Atık yönetimi ve geri kazanım tekniklerinin belirlenmesinde sektörel bazlı kaynak ve atık incelemesinin yapılması işletmeye uygun temiz üretim/eko-verimlilik uygulamalarının belirlenmesinde yararlı olacaktır. Ayrıca, temiz üretim/eko-verimlilik ile ilgili daha önceki deneyimlerden/uygulamalardan yararlanma yolu ile de işletmelerin çevreye yatırım yapmaları teşvik edilebilir. Temiz üretim/eko-verimlilik göreceli olarak kolay uygulanmaları ve düşük maliyetleri nedeniyle KOBİ'ler için en uygun çevresel uygulamalardandır.

Bu bağlamda tüm üretim ve tüketim alanlarında olduğu üzere bilişim sektöründe de çevre dostu/çevreye duyarlı kavramları ön plana çıkıştır. Bilişim; yaşamın her alanında standartları geliştirirken çevreye zararı en aza indirmeyi ve doğal kaynakları verimli kullanmayı hedeflemelidir. Bilişimin çevreye duyarlı bir şekilde yapılmasını öngören "Yeşil bilişim" in üzerinde durduğu en önemli konu ise enerji yönetimi ve hammadde verimliliğidir.

Türkiye'deki sanayi işletmelerinin büyük çoğunluğunu oluşturan KOBİ'lere yönelik olarak geliştirilecek ve desteklenecek çevreye duyarlı üretim uygulamaları, doğal kaynakların korunmasıyla çevreye verilen zararın en aza indirilmesini sağlayarak ülkenin ekonomik kalkınmasında da önemli bir rol oynayacaktır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ar-Ge Destekleri

 Teknolojik bilgi üretilmesi ve üniversite-sanayi işbirliği desteklenmesi amacıyla, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nin kurulmasını sağlayan Bakanlık, Sanayi Tezleri Programı (San-Tez) yürütüyor ve Teknogirişim Sermayesi Desteği veriyor.

Günümüzde ülkelerin rekabet güçleri, pazarlanabilir mal ve hizmet üretimlerinin ötesinde, bunların ne ölçüde ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değer sağladıklarına bağlı hale gelmiştir. Teknolojinin en temel girdisini oluşturan bilginin temelinde ise bilimsel araştırmalar yatmaktadır.

Ülkemiz sanayi stratejisinde, ülkemizin **rekabet gücünün ve verimliliğinin artırılması** temel hedef olarak belirlenmiştir.

Bu hedefe ulaşmak için;

- **Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) ve yenilik yoluyla teknolojik bilgi üretilerek, ürün kalitesi ve standartlarının yükseltilmesi, üretim maliyetlerinin düşürülmesi,**
- Orta ve ileri teknoloji kullanan sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması,
- Düşük teknoloji kullanan sektörlerden, katma değeri yüksek ürünler üreten sektörlerle geçişin sağlanması için Ar-Ge ve yenilikçilik becerilerini sürekli geliştirebilen şirketlerin ekonomideki ağırlığının artırılması,
- **Sanayicimizin ileri teknoloji uygulamasına yönelik üniversite-sanayi işbirliği yürütecekleri Ar-Ge ve yenilik projelerinin desteklenmesi,**
- Girişimcilerin, teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerinin, katma değer ve nitelikli istihdam yaratma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmelerini teşvik edilmesi,

gerçekleştirilmektedir.

Bu hedefe yönelik olarak Bakanlığımızca;

4691 Sayılı Kanun çerçevesinde Teknoloji Geliştirme Bölgeleri kurulmakta,

5593 Sayılı Kanun kapsamında üniversite-sanayi işbirliği ile yürütülecek Ar-Ge ve yenilik projelerinin desteklenmesi amacıyla **Sanayi Tezleri Programı (San-Tez)** yürütülmekte,

5746 Sayılı Kanun kapsamında; **Ar-Ge merkezleri, rekabet öncesi işbirliği projelerine,** vergisel teşvikler ve destekler sağlanmakta, girişimcilere yönelik olarak **Teknogirişim Sermayesi Desteği** verilmektedir.

1 - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nce 26 Ocak 2011 tarihli yazısıyla TBD Yazılım Destekleri Çalışma Grubu'na bildirilmiştir.

Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin yönetici şirketine sağlanan destekler

- Bölgelerin kurulması için gerekli arazi temini, altyapı ve idare binası inşası ile ilgili giderlerin yönetici şirketçe karşılanamayan kısmı, yardım amacıyla bütçe imkânları ölçüsünde Bakanlık tarafından karşılanmaktadır.
- Yönetici şirket kanunun uygulanması ile ilgili işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulur. Yönetici şirketin bu kanunun uygulanması kapsamında elde ettiği kazancı 31.12.2013 tarihine kadar vergiden müstesnadır.
- Atık su arıtma tesisi işleten bölgelerden atık su bedeli alınmamaktadır.

Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde faaliyet gösteren girişimcilere sağlanan destekler

- Bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu bölgedeki yazılım ve Ar-Ge'ye dayalı üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31.12.2013 tarihine kadar vergiden müstesnadır.
- Bu süre içerisinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, İnternet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri de katma değer vergisinden müstesnadır.
- Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31.12.2013 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nde görevlendirilen öğretim üyelerine sağlanan destekler

- Bölgede görevlendirilen öğretim üyelerinin bölgede elde edecekleri gelirler üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur.
- Öğretim elemanları üniversite yönetim kurulunun izni ile yaptıkları araştırmaların sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile bu bölgelerde şirket kurabilir, kurulu bir şirkete ortak olabilir ve / veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilirler.

Sanayi Tezleri Programı (San-Tez)

5 Temmuz 2007 tarih ve 26573 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Tezleri Projeleri'nin Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik" kapsamında yürütülen Sanayi Tezleri (SAN-TEZ) Programı; sanayimizin önemli

bir kısmını oluşturan KOBİ'lerimizin Ar-Ge ve teknoloji kültürü kazanmaları ve sorunlarını üniversitede üretilen bilgi birikimini kullanarak, üniversitelerimizle işbirliği içinde çözüme alışkanlığı kazanmalarını sağlayacağı gibi, üniversitelerde ticarileşebilir ürüne yönelik çalışma yürüten akademisyenlerin de bu çalışmalarını katma değere dönüştürmelerine olanak sağlayacak bir destek mekanizmasıdır.

Program; Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Projenin hedef kitlesi ise ülkemizde imalat sanayi alanında faaliyet gösteren tüm sanayiciler, üniversiteler, üniversite öğretim üyeleri ve üniversitelerde yüksek lisans ve doktora yapan tüm öğrencilerdir. Program kapsamında desteklenen San-Tez Proje giderlerinin yüzde 25'i proje ortağı firma, yüzde 75'i ise Bakanlığımızca karşılanmakta olup, bu destek hibe niteliğindedir.

5746 Sayılı Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi hakkında kanun kapsamında verilen destekler

Ar-Ge merkezleri

Ülkemizde Ar-Ge altyapısını oluşturmuş, yeterli Ar-Ge birikimi ve yeteneği olan en az 50 Ar-Ge personeli çalıştıran işletmelerin Ar-Ge merkezi başvuruları kabul edilmekte ve kanunda öngörülen şartları sağlayan işletmelere Ar-Ge merkezi belgesi verilerek 5746 sayılı kanunla sağlanan desteklerden istifade etmeleri sağlanmaktadır.

Kanunla sağlanan destek unsurları:

Ar-Ge indirimi

- Ar-Ge merkezlerinde,
- Rekabet öncesi işbirliği projelerinde,
- Teknoloji merkezi işletmelerinde,
- Kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde,
- Teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerce gerçekleştirilen projelerde,
-

Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı indirim konusu yapılabilmektedir.

Gelir vergisi stopajı teşviki

- Teknoloji merkezi işletmelerinde,
- Ar-Ge merkezlerinde,
- Kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde,
- Rekabet öncesi işbirliği projelerinde,
- Teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde,

çalışan Ar-Ge ve destek personelinin bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktoralı olanlar için yüzde 90'ı, diğerleri için yüzde 80'i gelir vergisinden müstesnadır. [Ar-Ge ve destek personelinin, bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisinin; doktoralı olanlar için yüzde 90'ı, diğerleri için yüzde 80'i verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilebilmektedir.]

Sigorta primi teşviki

- Teknoloji merkezi işletmelerinde,
- Ar-Ge merkezlerinde,
- Kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde,
- Rekabet öncesi işbirliği projelerinde,

- Teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerinde,

26 Haziran 2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun geçici 2'nci maddesi uyarınca ücreti gelir vergisinden istisna olan personelin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanmaktadır.

Teknogirişim sermayesi desteği

5746 sayılı kanun kapsamındaki destek mekanizmalarından biri olan Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı'nın amacı; yüksek eğitilmiş ve nitelikli gençlerin teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini diğer mekanizmalardan da yararlanarak katma değer ve nitelikli istihdam yaratma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmelerini teşvik etmektir.

5746 sayılı kanun kapsamında, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından bu kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki koşulları taşıyanlara bir defaya mahsus olmak üzere teminat alınmaksızın 100 bin Türk Lirası'na kadar Teknogirişim sermayesi desteği hibe olarak verilmektedir. Bu destekten, örgün öğrenim veren üniversitelerin lisans programından bir yıl içinde mezun olabilecek durumdaki öğrenci, yüksek lisans veya doktora öğrencisi, lisans, yüksek lisans veya doktora derecelerinden birini ön başvuru tarihinden en çok beş yıl önce almış kişiler yararlanmaktadır.

Rekabet öncesi işbirliği projeleri

5746 sayılı kanun kapsamında, birden fazla kuruluşun ölçek ekonomisinden yararlanmak suretiyle yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlayarak verimliliği artırmak ve mevcut duruma göre daha yüksek katma değer sağlamak üzere, rekabet öncesinde ortak parça veya sistem geliştirmek ya da platform kurabilmek amacıyla yürütecekleri, Ar-Ge faaliyetlerine yönelik olarak yapılan ve fizibiliteye dayanan işbirliği anlaşması kapsamında, bilimsel ve teknolojik niteliği olan "Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri" Bakanlığımızca desteklenmektedir.

Yazılımın devamı gelecek sayıda...

İnternet Sizi Bekliyor (*)

“Ailenin İnternet Klavuzu”

“İnternet Sizi Bekliyor – Ailenin İnternet Klavuzu”, İnternet ile geç tanışmış kişilerin İnternet ortamından faydalanması amacıyla hazırlanmıştır.

Levent Karadağ
levent.katadag@tbd.org.tr

İnternet, gün geçtikçe yaşamın ayrılmaz bir parçası haline geliyor. İnternet, birbirine bağlı bilgisayarlardan oluşuyor. Ancak her bilgisayarın başında bir kişinin olduğu düşünüldüğünde, aslında İnternet insanları, birbirine bağlayarak karşılıklı etkileşime geçmelerini sağlıyor. İnternet, insanları birbirine bağlamakla kalmıyor; onları bankalara, devlet kuruluşlarına, medya kuruluşlarına, mal alanlara ve satanlara da bağlıyor.

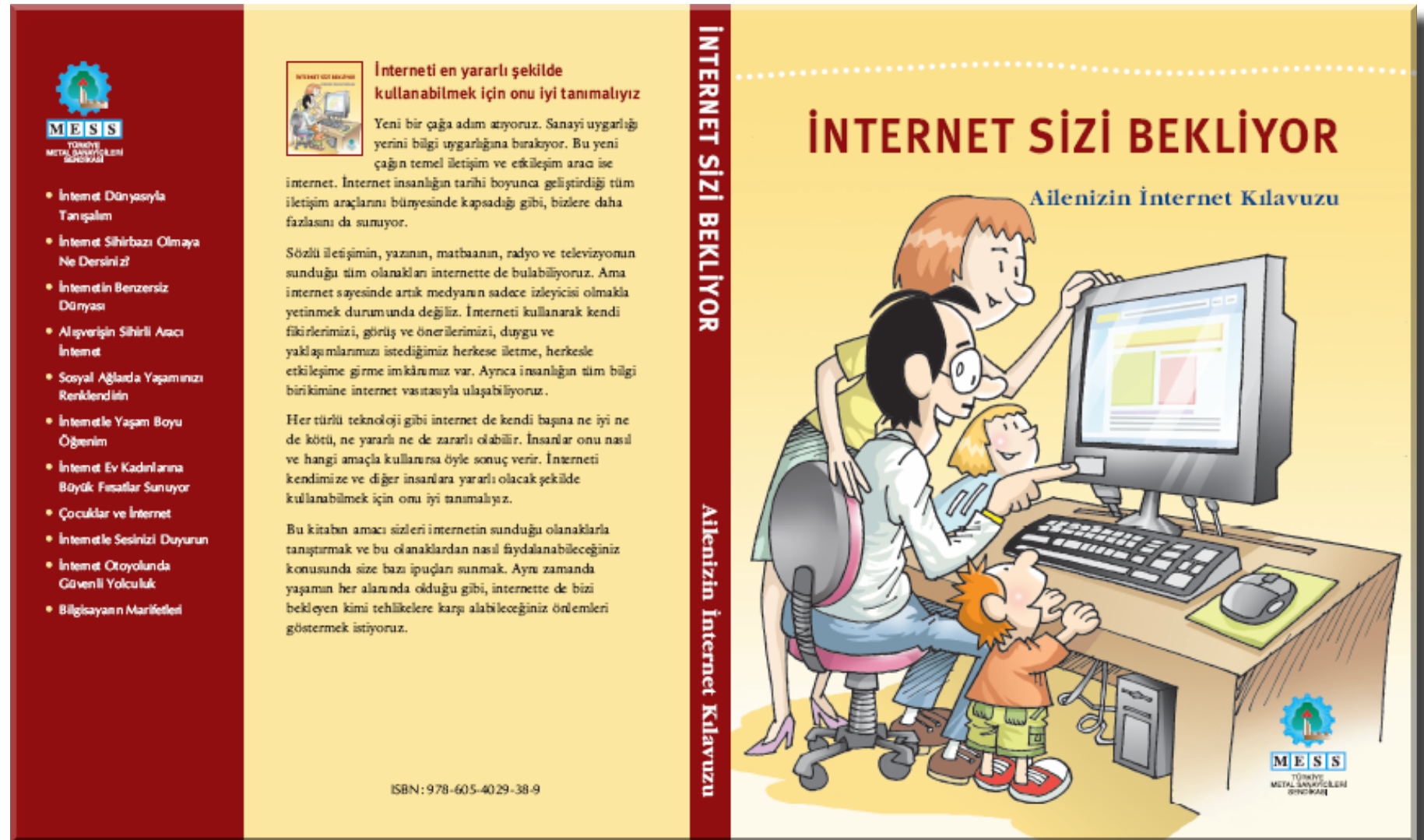
İnternet, bizim için kitaptır, haritadır, saattir, telefondur, televizyondur, radyodur, kısaca İnternet yaşamın kendisidir.

Kitapta şu konulara yer verilmektedir; İnternet'in benzersiz dünyası; İnternet'i sihirbaz gibi kullanmak; İnternet'ten doğru ve ekonomik alışveriş yapmanın ipuçları; Sosyal paylaşım sitelerini iş ve özel yaşamda etkin ve güvenli kullanmanın yöntemleri; İnternet'i kullanarak yaşam boyu eğitim anlamında kendinizi geliştirmenin ipuçları; Ev kadınlarına İnternet'in sunduğu fırsatlardan faydalanmalı; 2-17 yaş arası çocukların İnternet'i güvenli ve faydalı kullanması; İnternet'i güvenli kullanıma yöntemleri ve temel bilgisayar kullanım becerilerini edindirme.

Okuyucuların kitabı zevkle okumaları için konular birbirinden güzel karikatürlerle bütünleştirildi. Ayrıca güncel yaşam rehberi olması amacıyla kamu siteleri (doğalgaz faturası, elektrik faturası, seyahat biletleri, E-Devlet Kapısı gibi), sağlık, çocuk yetiştirme, eğitim, eğlence, alışveriş gibi birçok örnek İnternet sitesi de kitapta yer almıştır.

Ailenizin İnternet kitabı olarak kabul görmesi dileğiyle.

(*) İnternet Sizi Bekliyor- Ailenin İnternet Klavuzu- MESS (Türkiye Metal Sendikası) üyelerine yönelik hazırlanarak 150 bin civarı basılarak, 2011 başı itibarıyla üyelere dağıtılmaya başlanmıştır.

USMOS 2011

4. ULUSAL SAVUNMA UYGULAMALARI MODELLEME VE SİMÜLASYON KONFERANSI

14-15 Haziran 2011
ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi

ULUSAL KRİTİK TEKNOLOJİ OLARAK MODELLEME VE SİMÜLASYON

Önemli Tarihler

Bildiri özeti iletimi için son tarih : 7 Şubat 2011
Tam bildiri iletimi için son tarih : 21 Şubat 2011
İlk değerlendirme sonuçlarının duyurulması : 28 Mart 2011
Düzeltilmiş bildiri iletimi için son tarih : 11 Nisan 2011
Son değerlendirme başvuru sonuçlarının duyurulması : 25 Nisan 2011
Sergi alanı başvurusu (internet üzerinden) : 25 Nisan - 3 Haziran 2011
Konferansa kayıt : 25 Nisan - 3 Haziran 2011
Konferans tarihi : 14-15 Haziran 2011

Başlıca Konular

MODSIM sistemleri doğrulama, geçerleme ve onaylama
MODSIM sistemlerinin birlikte çalışabilirliği
MODSIM ve komuta kontrol (C2) sistemlerinin birlikte çalışabilirliği
MODSIM standartları
Karar destek amaçlı MODSIM
Kavramsal modelleme
Simülasyon altyapıları
Eğitim ve öğretim amaçlı simülasyon
Eğitim simülatörleri
Simülasyon tabanlı tedarik
Temsil ortamları ve görselleştirme
Fizik tabanlı MODSIM
Mühendislik uygulamalarında simülasyon
Dağıtık simülasyon uygulamaları
Etki odaklı hareket kapsamında MODSIM
MODSIM sistemleri geliştirme süreçleri
MODSIM politikaları
Diğer MODSIM alanları

Ayrıntılı bilgi ve bildiri gönderimi için web sitesi

<http://www.usmos.metu.edu.tr>

İrtibat:

ODTÜ - TSK MODSIMMER
Orta Doğu Teknik Üniversitesi Yerleşkesi
İnönü Bulvarı
06531 Ankara - Türkiye
Telefon : (+90) 312 210 55 74
Faks : (+90) 312 210 55 64
E-Posta : modsim@metu.edu.tr

ODTÜ - TSK

